

.....
LETO XXVI.
OKTOBER
NOVEMBER
1977
.....

MISLI

Registered for posting as a publication (Category A)

NAROČI IN BERI !

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941—1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice. Le taka zgodovina more biti pot k rešitvi in nadaljnemu zdravemu življenju našega naroda. Pa tudi osebno nam ne sme biti vseeno, ali smo o dogodkih pravilno poučeni, ali pa nosimo v sebi popolnoma napačno sliko. Z njo delamo hudo krivico mnogim, ki so pravočasno spoznali komunizem in za domovino žrtvovali vse, danes pa so podlo ožigosani kot sovražniki naroda. Zelo smo ozki, če iskreno ne iščemo resnice in če ji bojimo pogledati v obraz ter jo tudi sprejeti.

Večina dokumentarnih knjig je v naši zalogi pošla in čakam novih pošiljk. Na razpolago so **TEHARJE** (izjava prič o teharskih dogodkih 1945 — cena en dolar), **REVOLUCIJA POD KRIMOM** (dogodke opisujejo pokojni izanski župnik Janez Klemenčič, Ciril Miklavc in dr. Filip Zakelj — cena \$2.50), nedavno pa je končno dospela nova pošiljka **BELE KNJIGE**. (Izdana v ZDA prikazuje razvoj 1941—1945 ter vsebuje nad 10.000 imen v tem obdobju pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja). Cena knjige z dodatkom novih imen po prvi izdaji je \$6.—

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE je dospel iz Argentine. Skoraj 500 strani bogate informativne vsebine. Cena osem dolarjev brez poštne. Pohitite!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL), ki ga uporabljajo za učno knjigo v viktorijskih srednjih šolah. Cena \$6.— (poština posebej).

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.— (poština posebej).

ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLOVAR (Grad-Skerlj-Vitorovič, druga izdaja), velikega formata s 1120 stranmi, vezan — \$12.— (poština ni vključena).

OČE UBOGIH — Vincencij Pavelski (Zivljenjepiso povest o svetniku je napisal znani pisatelj Wilhelm Hünermann). Cena vezani knjigi \$3.50, nevezani \$2.50.

GLEJTE, ZE SONCE ZAHAJA (Pisatelj Franc Sodja CM lepo osvetli starost). Cena \$2.— in \$3.— (v platno vezana).

LJUDJE IZ OLANICE (Prekmurske črte Franka Bükviča) — cena \$3.00.

NAŠE ŽIVLJENJE (Vzgojna knjiga dr. Rudolfa Hanzeliča) — Cena \$4.— (v platno vezana).

V ZNAMENJU ČLOVEKA (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50

STARA IN NOVA PODOBA DRUZINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

KO SE POROČATA — LJUBEZEN IN SEKS (Dr. Stefan Steiner) — cena \$1.50.

SKRIVNOST VERE — cena \$1.00.

TRPLJENJE KRISTUSOVO UTRDI ME — cena \$1.50.

V zalogi imamo tudi stenaki sliki **MARIJE POMAGAJ** in pa **SVETOGORSKE MATERE BOZJE** v barvah. Cena vsake je s poštino vred dva dolarja. Ena kot druga bi bila lep okras izseljenskega doma.

MISLI

(THOUGHTS) — INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO ŽIVLJENJE SLOVENCEV V AVSTRALIJI
USTANOVljen LETA 1952 — Izdajajo slovenski frančiškani

Urejuje in upravlja: Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 A'Beckett Street, KEW, Victoria, 3101 — Tel.: 86 7787

Naslov MISLI: P.O. Box 197, KEW, Victoria, 3101

Rokopisov ne vračamo. Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00 se plačuje vnaprej (izven Avstralije \$6.00, letalako s posebnim dogovorom)

Tiska: Polyprint Pty. Ltd., 7a Railway Place, Richmond, Victoria, 3121

Za vse ima globok pomen

V MESECIH te dvojne številke MISLI je bila tako v našem sydneyjskem verskem središču kot bo v melbournskem — delitev zakramenta POTRJENJA. Sveto birmo je, oziroma bo, prejelo lepo število slovenskih otrok. Birmske slovesnosti zajamejo celotno družino božjega ljudstva. Ne le birmanci, ne le njih družine in družine botrov: vsa naša slovenska verska skupnost naj bi se zavedala globokega pomena, ki ni zgolj tradicija, ki ni zgolj zunanost, ampak zavestna pripravljenost potrditve in razširitve krstnih obveznosti kristjana. Potreba razumevanja bistva ni nič manjša pri starših kot pri otrocih, ki zakrament sprejemajo. Birmski kandidati so šli skozi pouk, ki jih je za prejem birme pripravil — da bo milost v mladih dušah ostala in se razvijala, pa so le odgovorni krščanski starši, botri ter vsa verska skupnost. Birma naj bi bila matura iz vere in življenja po veri, kakor tudi v življenju vsak človek tako ali drugače doživi trenutek, ko dozori, ko je sprejet v svet odraslih. Ob takih priložnosti pa je nevarno, da tako radi ostajamo pri zunanostih.

Ob birmi je kaj razumljiv ponos mamic in očkov, ki v veselju svojih otrok doživljajo svoja mlada leta. Pa vendar: če se bodo starši ustavili ob darilih, oblekah in frizurah, bo tudi vera njihovih otrok samo navidezno dorasla, v resnici pa bo nedozorela in prazna.

Z birmo doživljajo mladi kristjani višjo stopnjo krščanske zavesti in krščanskega življenja. Če je krst rojstvo, vrata in vcepjenje v Kristusa, je birma doraslost, zavestna in polna odgovornost za skupnost, zakrament delovanja, ki naj v življenju odločno kaže osebno prepričanje in javno zavzetnost oznanjevati s svojim življenjem Kristusa, "bodi prilično ali neprilično" (2 Tim 4,2). Pomeni za kristjana premagovanje strahu, zastraševanja, nerazumevanja, posmeha, brezbržnosti in drugih ovir, ki se verniku tolikokrat stavlajo na pot. Apostolat, za katerega smo poklicani in potrjeni pri birmi, obsega v moči Svetega Duha tudi iznajdljivost, tveganje in ustvarjalnost, kar nam pričajo vsa stoletja krščanske zgodovine. Res nam vsa stoletja od prvega do našega pričajo tudi o tisočih mučencev — a mučeniška smrt je le navidezni poraz v očeh sveta, v očeh božjih je zmaga, krona za zvestobo, nagrada za zavzetnost biti iskren kristjan. Kljub nerazumevanju sveta je delo Svetega Duha po potrjenih kristjanih predvsem ljubezen, ki ne omaga in povsod prinaša mir, veselje in dobro.

Pri vsem tem se ob birmskih slovesnostih le s skrbjo sprašujemo, ali ni množica mladine, skupaj s starši in botri često bolj podobna vsemu drugemu kot pa navdušenim Kristusovim učencem in pričevalcem. Ali je v njih vsaj osnovna zavest, da pomeni zakrament potrjenja novo rast in nov dolg pri Bogu?

L. 26 ŠT. 10, 11
OKT.-NOV. 1977

VSEBINA:

- Za vse ima globok pomen
— Urednik — stran 289
- Obletnica smrti našega Mojzesa
— td — stran 291
- Ivan Cankar o dr. J. E. Kreku
— stran 292
- V srcu jo nosimo . . .
— Ludvik Klakočar — stran 293
- Vstajenje (pesem)
— Karel Mauser — stran 294
- Zmotna pot komunizma
— Kard. J. Höffner — stran 295
- Matica naših pokojnih
— stran 298
- Vsi sveti (pesem)
— Marjan Jakopič — stran 299
- Zadnja misel (pesem)
— Karel Mauser — stran 299
- Zabniški zvonovi
— P. Adolf Čadež — stran 300
- Še enkrat: Brižinski spomeniki
— stran 302
- Dr. Ivan Mikula — v nesreči
— Poroča L. Ivančič — stran 304
- Mladina je nastopila
— P. Stanko — stran 305
- P. Bazilij tipka . . . — stran 309
- V času obiskanja . . . — stran 312
- Izpod sydneyjskih stolpov
— P. Valerijan — stran 314
- Izpod Triglava — stran 316
- Pota božja (povest-nadaljevanje)
— Srečko Selivec — stran 318
- Pozdravljena, slovenska zastava!
— Lic. M. Schiffrer — stran 318
- Naše nabirke — stran 319

Kdo so ti ljudje?	
— "Naša luč" — stran	322
Razstava domačih slikarjev	
— K.C. — stran	322
Gospodarstvo na pečinah	
— Tomaž Možina — stran	324
Kaj pravite?	
OZN in človeške pravice	
— P. Bazilij — stran	325
Miklavž bo kmalu tu	
— Jaka Naprošen — stran	328
Župančič o Dr. J. E. Kreku	
— stran	329
Z vseh vetrov	— stran
	330
Kotiček naših malih	— stran
	332
Križem avstralske Slovenije	
— stran	333

Mnogi starši silijo, naj njihov otrok "čim prej vse opravi", da so potem "brez skrbi". Drugi iščejo svojemu otroku botra zgolj po tem, koliko premore. Tretji raje uredijo birmo izven svoje skupnosti, da ne bi veljali za "preveč pobožne". Četrta bodo morda zavihali nos, če birmovalec ni škof, ampak samo poblaščen duhovnik: kakor da bi bila škofovska kapa in palica najvažnejši in bistveni del podeljevanja tega zakramenta. . . Res: milost je eno, sodelovanje z njo pa povsem drugo. A brez sodelovanja ni sadov zakramenta, to dobro vemo in še bolj čutimo.

Naj bi nam vsem teh nekaj nadrobljenih misli pomagalo do globlje verske zavesti pri zakramentu birme. Odpade naj prizvok posvetnosti, odpade naj nepotrebna navlaka! Ostane pa naj bistvo: iskrena opredelitev birmanca, staršev in botrov v službo Kristusu po tej nedoumljivi skrivnosti potrditve v veri — po moči Svetega Duha!

UREDNIK

*Duši madeže izmij,
kar je suho, spet zalij
in ozdravi rane vse!*

*Upogni, kar upira se,
vse ogrej, kar mrzlo je,
vodi vse, ki so zašli!*

*In sedmero vlij darov
v duše svojih vernikov,
ki v té zaupajo.*

(Iz binškošne pesmi)

OBLETNICA SMRTI NAŠEGA MOJZESA

Prav je, da se spomnimo tega velikega sina slovenskega naroda. Članek je iz argentinskega tiska, izpod peresa "td". — Ur.

Bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav;
ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal;
tako zatopil se je v tajnopis
človeka našega, da je odtis
njegovih najglobočjih sanj
užgal pekočo stigmo vanj.

In narod, ki že sam je bil izgrešil sled
pradavnih divnih sanj, ki jih je sanjal ded,
ko vzrl je poveljani obraz,
pred možem tem spoznal je: To sem jaz!
V zrcalu vernem, v možu tem,
kar bil, kar bom, vse vidim, vem.

(Oton Župančič o Dr. J. E. Kreku)

OSMEGA OKTOBRA je preteklo šestdeset let od smrti Dr. Janeza Evangelista Kreka, našega velikega, genialnega kulturnega delavca in političnega voditelja, "očeta majniške deklaracije", "največjega Slovenca in najboljšega človeka", kot ga je imenoval Ivan Cankar, "našega srca v sredini", kot ga je pesniško doumel Oton Župančič. Bil je neutrudljiv javni delavec, izreden um, ki je obsegal vsa področja duhovnega ustvarjanja, socialni borec, revolucionarni duh, imperatorski lik, toda do skrajnosti demokratična narava. Umril je razmeroma mlad, šele v dvainpetdesetem letu, izmučen od dela in napora zadnjih medvojnih let 1914—1917, ko je skrbel za množice naših primorskih in goriških beguncev, pa predvsem snoval in delal za politično svobodo naroda. In to v času največjih stisk, pa tudi največje priložnosti, da zdaj ali nikdar ves narod, edini in z eno samo voljo, doseže edino odprto pot tistega časa v lastno državnost: v povezavi z drugimi južnimi Slovani. To je bila tedaj vodilna misel, ki je zajela Kreka v celoti, z vsem naporom in z vsem srcem. Bolnim srcem. Napor in delo in bolno srce: to je strlo življenjsko silo velikega slovenskega voditelja, za kakršnega se ni postavil sam iz svojih ambicij, temveč ga je kot takega gledalo in ustvarilo ljudstvo samo, da, ves narod. Ob Kreku se je zgodilo to, kar sedanji komunistični znanstvenik ugotavlja: "da so se vse slovenske meščanske politične stranke združile. . . tudi med seboj, da so se takorekoč prvič v zgodovini povzpelle na raven političnega odločanja v ime naroda kot celote".

V delu za to pravo narodno osvobodilno borbo, ki jo današnji zgodovinarji doma imenujejo "meščansko", ter s tem dokazujejo, da je bila resnično narodna, na-

* 27. novembra 1865
Sv. Gregor nad Sodražico
† 8. oktobra 1917
St. Janž na Dolenjskem

cionalistična, je izviral to naše središčno "srce". Zadnja leta je tožil nad srčno napako, ki jo je prikrival tudi najbližjim sodelavcem: dr. Korošec ni vedel zanjo, pa je Kreka par dni pred smrtjo gonil v Zagrebu na postajo, ko ga ni mogel dohajati, ter je Krek "prilezel" za njim, da mu je še dal roko in nasvete za agitacijsko potovanje v Bosno, kamor ni več spremljal dr. Korošca. Malo prej je on deklaracijsko potovanje napravil za Dalmacijo. Vrnil se je v St. Janž k prijatelju župniku Bajcu, da se — izmučen do dna — že vendar odpočije. Par dni nato ga je "na počitnicah" zadela srčna kap in so ga dobili mrtvega v sobi dne 8. oktobra 1917.

Njegova smrt je bila triumf njegove ideje. "Padel je vojskovodja, zmagala je njegova armada z njegovim praporom . . ." je zapisal Cankar.

Njegov pogreb k Sv. Križu je bil veličasten, kakor še nobenega Slovenca pred njim. Ves narod je stal ob prtem grobu s sklonjeno glavo. Toda iz groba je govoril mrtvi dr. Krek po besedah dr. Korošca s svetopisemsko gotovostjo: "Dvignite glave, ker približuje se Vaše odrešenje!"

Ob gigantski žalosti Naroda nad njegovim grobom se je postava dr. Kreka vzdignila visoko kot pravi Mojzes, ki kaže pot v obljubljeni deželo, kamor njemu ni bilo usojeno stopiti in popeljati svoj narod . . .

Drugo leto, 17. avgusta 1918, ko se je ustanovil — še med vojno — v Ljubljani prvi zamek prihodnje slovenske vlade Narodni svet, so vsi predstavniki naroda poromali zopet na kraj njegove smrti, v Šent Janž. Pa tokrat ne sami, temveč spremljani s predstavniki vseh drugih slovanskih narodov v monarhiji — s Čehi, Slovaki, Ukrajinci, Poljaki in seveda s Hrvati

in Srbi . . . in mu vzdali v steno župnišča ploščo, ki naj vsem bodočim rodovom priča, kje je zadnjič utrpnilo srce našega Evangelista Kreka.

In oba spomenika, ki jih ima dr. Krek v Ljubljani, pričata o tej globoki žalosti ob smrti in o tej mojsesovski tragični usodi njegovega poslanstva. Prvi je Dolinarjev nagrobni spomenik pri Sv. Križu: dva Giganta žalujeta nad smrtjo velikega voditelja. In drugi? Ga ni. Dolga leta so ga postavljali na Pogačarjevem trgu, pa ga niso postavili. Kipar Dolinar ga je sicer izdelal, a je ostal desetletja v ateljeju. Toda veliki arhitekt

Plečnik ga je rešil iz "skladišča" in ga postavil tiho, neopaženo na izredno visok in vsem viden pedestal: kot okras na rob tretjega nadstropja monumentalne Narodne univerzitetne knjižnice. Od tam zdaj neuradni, "vtihotapljeni", malo komu poznani a veličastni Krek — Mojzes kaže z dvignjeno roko znova svoj pre-roški sen — obljubljeni deželo: slovensko državnost z "mnogo . . . mnogo . . . svobode . . ."

V spominu na njegov smrti dan poslušamo zavzeto to "veselo oznanilo" našega Evangelista.

Stara
Ljubljana

Velika je bila Krekova nadarjenost, ogromno njegovo znanje in neverjetna njegova delavnost in vztrajnost. Čez vse velika pa je bila njegova ljubezen, ki jo je pil iz Kristusovega srca. Ta pa je potrpežljiva, je dobrotljiva; ni nevoščljiva, ni prešerna, se ne napihuje, ni častilakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli kri vice, veseli se pa resnice, vse prizanese, vse veruje, vse upa, vse pretrpi (Sv. Pavel Kor I. 13, 4—7).

In kakor bi nam govoril dr. Krek z neba, slišimo mi in bodo slišali še pozni rodovi besede: "Moje delo je knjiga ljubezni — odpri jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel; če je bilo veliko ali malo — Bog je delil. Bog razsodi! Dal sem ti svoje srce in svoj razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje. — Kaj bi ti še dal?"

IVAN CANKAR (Bela krizantema)

V SRCU JO NOSIMO . . .

LUDVIK KLAKOČER

KONEC avgusta — še davno pred zoro — so hipni pobliski svigali po stropu spalnice in me kar vrgli s tujega ležišča. Stopil sem k oknu in zagledal vozila, ki so se previdno obračala po cerkvenem dvorišču, okrog njih pa temne postave. Te so se tajinstveno motale med kovčegi ali zaboji.

Brž sem se obril, "pogoltnil črno čorbo, zagrabil torbo" in se kmalu dokopal do avtobusa na cesti.

Zagledal sem dosti mladine, a zgodnja ura ji ni vdahnila toliko toplote, da bi se docela zdramila. V napol razsvetljenem avtobusu sem videl matere z dremuhajočim drobižem v naročjih.

Ko smo naposled pričakali tistega večnega zadnjega zamudnika in ga brž ošvignili z namrščenimi pogledi, smo se premaknili na pot v prestolnico: na mladinski koncert.

Po prastari popevki "nismo jedli, nismo pili, le dremali smo", zakaj pot vsi Sydneyčani prav dobro poznajo; a tudi če bi jo vozač ubral kam drugam, ne bi niti vedeli, ker smo bili zaviti do nosu.

Kolesa so tiho brzela po neskončni mračni cesti vzdolž še bolj neskončnega jezerskega ogledala, v katerem se prebujajo in svojo lepoto občudujejo jate gzdavih ptic. Naš vozač pa je oprezoval v vnanjem zrcalu in se na tistem čudil, češ "kakšno molčečo in gluho svojat prevažam tako zarana v svetišče diplomatov — pa menda ne gre za kak zaklet množični nastop proti plutonski nesnagi, in to prav zdaj, ko še vsi ministri spijo . . . človek nikdar ne ve, ko pa njih pri-tajene in verjetno zarotne govornice prav nič ne razumem". Sodim, da se je tudi on pošteno oddahnil, ko nas je varno odložil na namenjenem kraju.

Za nekaj ur smo Slovenci iz Melbourne, Sydneya in Geelonga zavladali po avstralski prestolnici.

Veliko skupino je prevzel, vodil in dobro prikazal canberške lepote in vrednote naš poznani gostitelj in vodja g. Cvetko Falež. Vse priznanje mu gre, da avstralsko prestolnico pozna ko malokdo. Ves čas pa je naši mladini in starini brez besed pričal, da tudi on domovino "nosi v svojem srcu". Kdor se ne bi strinjal s temi besedami, naj poišče temne korenine svoje kri-vične sodbe prav v lastni preračunani sebičnosti.

Popoldne se je začelo prav pisano tekmovanje v obširni gimnazijski dvorani "Marist Brothers College".

Človeku nehote srce zaigra, ko vidi toliko naše zdrave in vedre mladine, ki se izživlja in izpeva v slovenskih ritmih ter motiviki.

Vrstile so se godalne in vokalne skupine, dueti, pevke in pevci v raznih sestavah in sporedih v pretežno narodni zabavni glasbi. Vmes pa smo tudi prvič slišali skromne poskuse umetniškega podajanja in celo izvorno priredbo znanega verskega motiva.

O vsem tem so naši bralci že dosti izvedeli. Rad bi

pripisal le nekaj vrstic in mirno izpovedal, kar me tlačijo že vrsto let. Namenjene naj bodo slovenskim staršem in mladini nasploh:

1) Za majhno narodnostno skupino v Avstraliji imamo Slovenci kar čeden glasbeni naraščaj, iz katerega mora naglo zrasti vsaj peščica večjih in izpiljenih glasbenikov ter pevcev, ki bodo vodili in učili. Tu naj se strnejo starši in mladinci. Stroški za pravo šolanje niso odločilni: kjer je volja, tam je pot. Za pravi uspeh pa velja računski obrazec: 20% glasbenega daru, a 80% vztrajnega, nepopustljivega dela!

Getovo mi boste pritegnili, da ni dovolj, če malo pritiskaš gumb ali mehove, morda celo malo pobrenkaš. V slovenskih žilah je vse kaj več kakor preproste polke in valčki, hrupni bobni in še hujša ojačevanja. Vsa elektronika ne bo mogla prevzeti izbrušene glasbene omike, ki si jo je človek pridobil s posebnim darom in trdim, hudim delom.

Vsem našim mladim glasbenikom pa bi še rad povedal tole: Ni dovolj, da znaš gladko vse lestvice in čisto zadeneš tudi bolj muhaste intervale. Tudi ni dovolj, da poznaš omejene harmonične kadence — in se s tem ponašaš, češ da "stari" itak nič ne vedo, ter da je to dovolj za Avstralijo in "napredek" slovenske kulture, pa da vam za to ponujajo lepe cvenke, posebno občudovanje in morda celo skrivne in pogubne užitke!

2) Pojdimo še korak dalje: niste še zajeli bistva naše omike, če menite, da vam starši niso kos ne po znanju angleščine ne po šolski "modrosti", češ da jih zdaleka prekašate v vsem. To bi bila usodna prevara, ker bi se le na videz "lepili" na narodno skupnost, na dnu pa bi se sramovali svojih staršev, njih porekla, ter se celo pomilovalno posmihali njihovi ljubezni do vas!

3) Ne dirjajte za slepili, ne vdajajte se mamilom! Vse bi bilo brez haska, če bi en sam slovenski mladenič, ena sama slovenska mladenka v najhujši bedi nekje v samotnem zakotju izdihnil s štralcjo kokaina ali heroina v žili! Naj nihče ne poreče: "Kaj takega se pri nas ne bo zgodilo!"

4) Slovenska mladina se mora odlikovati v znanju angleščine in materinščine. Oboje bo zelo važno: Avstraliji bodo namreč izpričali, da so vsem vrstnikom v vseh službah in vseh položajih do kraja enakovredni, po znanju materinščine pa, da "nosijo v srcu" nenadomestljivi božji zaklad krvi in izročila.

Zato naj se nikdar ne vdaja lenobi, brezdelju, ki se plazi po avstralski zemlji ko strupeno ščavje!

5) Naj se ne žene blazno za denarjem zgolj zaradi

imetja, marveč naj bo po znanju in zmogljivosti tako odlična in dragocena, da bo svet tekel za njo ter ji rad ponujal denar za resnično zaslužen trud in pohvalo!

*

Ko sem po koncertu stopil na prazni oder, sem obstal pred možakom, ki mi je bil že od nekdaj drag zaradi izredne skromnosti in še bolj izredne življenjske zrelosti. Pobiral je žice in spravljal glasbeno šaro.

"Ali ste kar sami ostali na odru?"

"Kar sam; saj veste, kako je z našo mladino! Moram pospravljati za njimi. Razgubili so se. Zdaj nič ko klepetajo in čvekajo. Moj pa je največja raglja med njimi, prava cookaburra."

Oba sva se nasmehnila. Njegova žuljava roka mi je ostala v dlani, njegova preizkušena življenjska modrost pa prav v srcu.

(Pred odrom me je ustavila živahna gospa.

"Kako nedeljo morate priti k nam. Boste mi pomagali krotiti moja neposlušna fanta."

"Če Vi tega ne zmorete, kako naj jaz revež, ki mi je vsa mladina zrastle preko glave."

Rad bi ji in sebi pomagal, če bi kaj zaleglo, ko pa je moderno življenje kruto obrnilo četrto božjo zapoved prav na glavo; zdaj smo mi starejši tisti, ki naj ubogamo mladež. Mi jim strežemo in ustrezemo v vsem. Mi jih skorajda molimo in na tihem prosimo, da jih smemo ljubiti; bojimo se in trpimo, če bi jih kdaj morali kaznovati. "Psihološka pedagogika" in "individualna psihologija" sta nadomestili tisočletno zdravo pamet.)

¶ Kake tri minute po tem srečanju sem naletel na gospo, ki mi je z nekaj besedami razpršila mračne misli in me na mad dvignila na sončne oblake.

Pravila mi je, kako njena hčerka pridno vadi lestvice in intervale, pravilno oblikovanje glasu itd.

Ko sem pozneje v "Mislih" bral, da je to marljivo in očarljivo dekle denarno nagrado poklonila v dober namen, mi je še bolj oživelo zaupanje v našo mladino.

Tiho spremljam njen razvoj kakor tudi rast ostalih, ker vem, da vsaj plemenitim staršem gre za temeljito znanje bolj ko za mamljive ficke in poceni pohvalo!

Naša mladina je daleč preko povprečja nadarjena, tako da bi samo v Sydneyu zrastle najmanj pet večjih glasbenikov in pevcev, Melbourne pa bi jih premogel prav toliko.

Naša skupna želja je, da bi slovenska mladina pri prihodnjem koncertu nastopila s še večjim zagonom in resnimi, izbrušenimi sporedi.

Skupno geslo naj ji bo: vztrajno delo in žrtev, vse drugo bo prišlo samo po sebi. Glasbena teorija in praksa vsaj za pol ure vsak dan! Slovensko folklorno glasbo moramo prepojiti z novo krvjo: po izročilu imamo že imenitno melodiko, ki ji moramo dati moderno lice v harmoniji in ritmiki.

Poseben poklon dolgujemo našemu senatorju g. Miši Lajovicu za spodbudne besede mladini. Večina ne ve, da izhaja iz odlične slovenske glasbene rodbine, v kateri se je naša folklorna in umetna glasba (zbori in simfonije) močno obogatila. Tudi sam ima lep izbor vrhunskih glasbenih umetnin, ki so mu še danes najlepše razvedrilo.

Za zaključek ne pozabimo na veljavne besede znamenitega slovenskega pisca: Nihče ni pomaknil naše omike naprej niti za milimeter razen pravih idealistov!

Pri delu za folklorno glasbo pa naj vsa naša mladina ne pozabi velikih besed na koncertnem zastoru v Canberri:

V svojem srcu jo nosimo . . .

VSTAJENJE

Poskušam biti Adam.
Dišim po prsti,
iz katere sem bil zgneten,
po koreninicah jagod,
trave in grmičja,
ki so jo vezale.

Kakor za bisernim steklom
utripa luč videnja.

Nekoč se bom spet
razlezel v grudice,
ki jih bo Bog ogradil
s svojo dlanjo
in jih varoval
do glasu trobente.

Tedaj bom med zvoki pozaven
za večno šel proti svojemu Bogu.

KAREL MAUSER

ZMOTNA POT KOMUNIZMA

PET DNI po objavi enciklike "Mit brennender Sorge" (S pekočo skrbjo), v kateri je naznanil in obsodil pogubne zmote in protikrščanski značaj nacionalnega socializma, ki je prišel na oblast v Nemčiji, je objavil papež Pij XI. encikliko "Divini Redemptoris" (19. marca 1937), v kateri je proučil brezbožni komunizem v luči katoliškega socialnega nauka in opozoril na njegovo nespravljivost s krščansko vero in na njegovo nečlovečnost.

Skoraj hkratna objava teh pomembnih dokumentov cerkvenega učiteljstva je pokazala svetu, da se katoliška Cerkev ni bojevala samo zoper levičarsko diktaturo, ampak enako tudi zoper desničarsko. V obeh dokumentih ni šlo samo za obrambo svobode in pravic Cerkev, ki so jo preganjali in zatirali nacionalni socialisti (nacisti), in so jo nameravali zatreti komunisti, marveč je šlo predvsem za duhovno soočenje z ideološkimi temelji in cilji, z naukom in prakso teh gibanj, naperjenih proti človeštvu in proti človeka vrednemu družbenemu redu in ki sta nameravali ustvariti novega človeka: eno človeka-gospodavalca, drugo pa človeka-komunista.

Položaj, v katerem je pred 40 leti Pij XI. obsodil komunizem, je označeval teror, ki ga dandanes sami komunisti imajo za sramotnega; bili so časi, ko je Stalin v Rusiji, da bi utrdil revolucijo iz l. 1917, dal pomoriti in zapreti v koncentracijska taborišča na milijone ljudi(1); bili so časi, ko je komunistična manj-

Ob štiridesetletnici enciklike DIVINI REDEMPTORIS papeža Pija XI. je kölnski nadškof, kardinal J. Höffner, napisal tale članek, ki ga je 10. aprila letos objavil tudi L'Osservatore Romano. Menim, da je za naše gledanje na komunizem zelo koristen in — potreben.

šina z nasiljem ustrahovala Mehiko; časi, ko so komunisti skušali s pomočjo mednarodnih brigad vzpostaviti v Španiji diktaturo proletariata; enako v evropskih demokratičnih deželah stranke, ki so bile povezane s komunistično internacionalo.

Papež je obžaloval "zaroto molka" svetovnega časopisja, ki je o tem dogajanju obveščalo prav tako malo kot o delovanju nacionalnega socializma. Zato se je Pij XI. čutil še bolj dolžnega, da razkrinka komunistični sistem v njegovem bistvu in opozori javno mnenje in katoličane na socialni nauk Cerkev.

Tri zmote so predvsem, ki stavijo v popolno nasprotje komunizem in krščansko pojmovanje človeka in družbe.

I. Materializem

Zgodovinski in dialektični materializem, kot ga je oznanjal Karl Marx in na katerem je gradil svoj nauk, priznava edinole materijo kot vir in počelo stvarnosti. Materija deluje s stvarnimi proizvajalnimi silami in črpa svojo zakonitost za razvoj h končnemu cilju, ki je brezrazredna družba, v nasprotujočih si odnosih proizvodnje. V takšnem sistemu ni prostora ne za Boga ne za duhovno življenjsko počelo, ki bi utemeljalo posebni položaj človeka v vesolju, ne za posmrtno življenje. V takšni perspektivi se predstavi vera kot "opij za ljudstvo", kot je dejal Marx, saj preprečuje, da bi človek spoznal svoje pravo stanje, namesto tega pa ga tolaži z umišljeno nado v onstranstvo.

Poskušali so uveljaviti trditev, da je bil ateizem Karla Marxa pogojen po njegovem času in da ga je porodila njegova kritika vere in Cerkev, ki nista mogli odpraviti družbene bede. Takšna trditev je zmotna. Ateizem je notranje povezan z marksizmom in določa protiversko in proficerkveno prakso vseh komunističnih dežel do današnjega časa. Tudi se človek ne sme pustiti slepiti z lažnim mnenjem, da se na neki način lahko izloči ateizem iz komunizma in da bi tako nastal neke vrste očiščeni komunizem brez filozofskih zmot. Tako bi pozabljali, da bi sam komunizem

1) Ko je februarja 1956 na XX. partijskem kongresu Hruščov razodel Stalinove zločine, je med drugim povedal, "da je od 139 članov, ki jih je izvolil XVII. partijski kongres l. 1934 v Centralni komite, Stalin dal umoriti 98", je med delegati nastalo "vznemirjenje, razburjenje in prepadenost."

Prostesti številnih znanstvenikov in književnikov Sovjetske zveze je klic vesti proti oblasti nasilja, ki "uporablja množico kot gnojilo za blaginjo maloštevilne manjšine," kot je zapisal Solženicin, in je zavedla cele narode v novo suženjstvo.

prenehal obstajati, če bi se odpovedal materialističnemu svetovnemu nazoru, iz katerega črpa svojo življenjsko silo.

In to velja tudi obratno: krščanska vera se ne more skrčiti na nauk o zgolj svetnem napredku; obstoji namreč v veri v živega Boga, ki se je razodel ljudem v svojem Sinu Jezusu in ki kliče ljudi k božjemu življenju. Lažni odgovor na človekovo vprašanje o Bogu, ki ostaja pereče celo za tiste, ki so se zapisali komunizmu, je še zmeraj osnovna zmeta tega sistema, ki postavlja malika samostvarjenja in samoodrešenja človeka na mesto, kamor postavlja krščanska veroizpoved stvarjenje in odrešenje človeka po Bogu.

II. Nečlovečnost

Z vprašanjem Boga je tesno povezano vprašanje prave človečnosti. Ne gre za abstraktno razumsko igro čisto filozofskega značaja, ki bi se kvečjemu le površno tikala človekovega osebnega in družbenega življenja.

Druga zmeta komunizma obstoji v nepoznanju človeka, njegovega dostojanstva in njegovih pravic. Če namreč obstaja le materija, če ni nobenega duhovnega življenjskega počela, tedaj človek tudi nima res prave svobodnosti in odgovornosti. Preostaja mu samo to, da se ukloni pred "vizijo" potrebe svoje bitnosti.

Ampak tako odpade osnova za njegovo človeško dostojanstvo in njegove pravice do svobode, ki jih je treba priznati človeku, saj so mu bile dane že od začetka, ne pa šele od države ali družbenega procesa (2). Tako lahko razumemo, da komunistične države, čeprav so formalno podpisale izjavo o človekovih pravicah in jo priznale tudi v svojih ustavah, tako težko spolnjujejo helsinško pogodbo.

Zgodovina komunizma, ki dela propagando o enakosti vseh ljudi, je nepretregana veriga kršenja človekovih pravic. Res je, da se je to dogajalo in da se dogaja v vseh diktaturah, tako v nacionalno-socialistični Nemčiji kot v Čilu (3) ali v Ugandi, vendar to ni opravičilo za sistem, ki se predstavlja za "naprednega", istočasno pa preprečuje ali otežkoča državljanom z vsemogočimi pretvezami uživanje osnovnih pravic.

Krščansko človekoslovje in katoliški socialni nauk

izpovedujeta presežni odnos in utemeljitev človeške osebe v Bogu za osnovo človekovega dostojanstva in njegovih pravic. V današnjem sekulariziranem svetu jih je gotovo nemalo, ki so oddaljeni od Cerkve in ki tudi ne verujejo v Kristusa ter si ne zastavljajo tako vprašanje o Bogu, ki pa vendar branijo nekakšen človečanski ideal. Vendar mora takšen humanizem ostajati vsaj odprt za presežnost in ne sme zapasti v ateizem, če si ne mara kopati svojega groba in se spremeniti, posredno ali neposredno, v predhodnika komunizma.

Vprašanje komunizma ni prvenstveno v tem, da hoče usvariti nov gospodarski in družbeni red, ampak v kulturni revoluciji, ki skuša ustvariti nov tip človeka, brez vere, brez upanja, brez ljubezni, in tudi brez osebne svobode in odgovornosti.

III. Kolektivizem

Tretja zmeta, proti kateri je povzdignil svoj glas Pij XI., se nanaša na podobo družbe.

S tem, da vidi komunistični sistem v človeku le stopnjo razvoja materije, je dosledno, da pojmuje družbo kot nekaj kolektivnega, kateremu so posamezniki podrejeni kot deli celoti. Medtem ko je katoliškemu socialnemu nauku družba solidarna povezanost oseb in je njeno poslanstvo omogočiti razvoj človeka, mora biti po komunističnem pojmovanju socialni kolektiv tisti, ki določa vse življenjske pojave človeka.

Dokler ne bo dosežena končna faza brezrazredne družbe, ki bo použila posamezne ljudi, je proletariati tisti, ki nosi to kolektivistično vizijo in kolektivistično voljo. Solidarnost je tu pojmovana samo kot bojna solidarnost tovarišev, ne pa kot po krščanskem pojmovanju široka naravna povezanost.

In ker nazadnje osebna svoboda pomeni po materialističnem pojmovanju razumevanje socialne potrebe, je enakost edino, kar obvlada, zato je treba odpraviti vse razlike, se pravi, te je treba jemati kot ovire, ki jih je treba odstraniti s poji proti socializmu.

Komunistični sistem tudi ne prizna, da bi bila socialna ali državna oblast podvržena javni blaginji, ampak edinole oblasti stranke, diktaturi proletariata,

2) Lenin je razlagal: "Prvič, treba je pol ducata delavcev, ki se izogibljejo delu; treba jih bo vreči v ječo. Drugič, prisiliti jih, da čistijo stranišča. Tretjič, ko so izpolnili kazen, prejmejo rumeni listek, da jih bo vse ljudstvo gledalo kot škodljive elemente do njihovega poboljšanja. Četrtoč, treba bo pobiti na samem kraju po enega od desetih obdolžencev nedelavnosti. Petič, treba bo spraviti v prakso kombinacijo teh različnih metod" (Lenin, Izbrana dela II, Moskva 1947).

V uradni Stalinovi biografiji, ki jo je izdal Institut Marx-Engels-Lenin, je rečeno: Stalin je "z železno roko" izgnal "bedne stvore Trockija", "razkrinkaval nenehno sovražnike leninizma" in "likvidiral" te "pošasti", te "izvrške človeštva". "Sovjetsko sodišče je odkrilo njihove zločine in obsodilo trockistične pošasti na smrt". Vse ljudstvo "je poslušalo govore svojega modrega in genialnega vodnika ter odobrilo uničenje trockističnih tolp" (Stalin, Berlin 1945).

3) Glede Čila je kardinal Höffner nekoliko nasadel govoricam levičarjev, ki jih trosijo po svetu, ker ne morejo preboleti nepričakovane izgube Čila.

ki jo mora izvrševati vodstvena elita, kot je naročil Lenin.

— — —
Te tri temeljne zmote komunizma kopljejo nepremostljiv prepad nasproti krščanstvu in svobodni družbi, ki temelji na človekovih pravicah. Kako pa je tedaj mogoče, da takšen sistem lahko privlači in navduši toliko ljudi?

Pij XI. dela odgovorne za to silne krivice v liberalno-kapitalističnih gospodarskih odnosih. Krščanska socialna kritika kapitalistične razredne družbe, ki jo je izrazil isti papež v encikliki *Quadragesimo anno* l. 1931, ni gotovo nič manj močna kot kritika marksizma, vendar izhaja iz povsem različnih predpostavk in osnov, in zasleduje kot cilj svobodno družbeno ureditev v pravičnosti in ljubezni. Na žalost v mnogih deželah kristjani ne jemljejo zares teh načel in jih ne uresničujejo učinkovito.

Res je, ne socialni problemi ne pomanjkljivosti kristjanov ne morejo sami po sebi razložiti širjenja komunizma, ki se je začel v poljedelski deželi, kot je Rusija. Treba je dodati, kot je to izrecno omenil papež, varljive spletke komunizma, ki "skriva svoj pravi obraz za idejami, ki so same po sebi privlačne".

Tako izrablja splošno hrepenenje po miru in se predstavlja kot pionir gibanja za svetovni mir, medtem ko istočasno podpihuje razredni boj, organizira nasilne revolucije in troši ogromne vsote za oboroževanje.

Komunizem se ponuja tudi katoličanom, ki si prizadevajo za socialno pravičnost, kot nekakšen zave-

znik v zadevah gospodarskega in družbenega reda. V deželah, kjer je krščanska vera močno zakoreninjena, budi utvare, da vera ne bo otežkočena in da bo svoboda vesti spoštovana. Glede tega je izjavil papež: "Komunizem je v svojem jedru izprijen in kdor hoče rešiti krščansko kulturo, ne sme sodelovati z njim na nobenem področju."

Ali se je v teh 40 letih, odkar je bila objavljena enciklika *Divini Redemptoris*, komunizem spremenil? Tako bi se morda lahko zdelo zavoljo nekaterih sprememb od časa stalinskih strahot. Tudi komunistični režimi, ki so se polastili oblasti po drugi svetovni vojni v Vzhodni Evropi, kažejo razlike med seboj. Morda se je tu in tam položaj vernih in Cerkve nekoliko olajšal, vendar ostajajo trpljenje in vsakovrstne nevednosti, s katerimi nadlegujejo naše brate v veri, enako kot prej. V sredozemski in zahodni Evropi komunistične stranke v svoji propagandi že ne poudarjajo diktature proletariata in obljublajo "socializem s človeškim obrazom."

Vendar odločilno je — in glede tega se ne smemo varati — da se komunizem ne more odreči svojemu materialističnemu svetovnemu nazoru ne tam, kjer je že na oblasti in ne tam, kjer se prilagaja pravilom demokratične družbe. Zato ostaja dejansko zaprt za Boga, za človekovo dostojanstvo in njegove pravice in za pravo človeško družbo. In čeprav ne marajo komunisti tega priznati, pelje po svoji notranji nuji v diktaturo, v nekrščansko kulturo.

V tem pogledu je nauk Pija XI. opozorilo, ki ohranja veljavo tudi za nas.

Ko
grobovi
oživijo . . .

Od lanskega do letošnjega novembra smo jih pokopali. Naj jim bo Gospod milostljiv in sprejme naj jih v svoj mir!

Nam pa naj bo ta vrsta imen živ opomin, da gremo po isti poti in da tudi naša "smrtna žetev vsak dan bolj dozori . . ."

PLAZER HUGO

* 25.7.07 — Zagorje ob Savi
† 1.11.76 — Yagoona (S), NSW

REPINA FRANC

* 30.9.26 — Gradiška pri Mar.
† 4.11.76 — Lilydale, Vic.

CEPUŠ FRANC

* 31.3.25 — Laško
† 6.11.76 — Maroubra (S), NSW

MODERC ANDREJ

* 1.12.06 — Lokev pri Divači
† 9.11.76 — Avondale Hts. (M),
Vic.

ISKRA DENNIS

* 10.10.57 — Albury, NSW
† 21.11.76 — Wodonga, Vic.

MAVRIC MARIJA r. Žižek

* 26.11.41 — Mistje, Prekm.
† 26.11.76 — Dulwich Hill (S),
NSW

KOŠAK JANČI

* 18.5.61 — Warrawong (W),
NSW
† 30.11.76 — Oudley, NSW

KALC MARGARETA r. Ožbolt

* 13.7.09 — Prezid
† 19.12.76 — Port Kembla (W),
NSW

ŽAGAR FRANC

* 2.4.29 — Senčur pri Kranju
† 27.12.76 — Albury, NSW

TOMINC RUDI

* 28.8.29 — Hrušica, Slov.P.
† 31.12.76 — Kew (M), Vic.

KLEMENČIČ FILIP

* 21.4.15 — Studenec (Trebnje)
† 6.1.77 — Footscray (M), Vic.

BORGIO BENJAMIN

* ? — Mar. Celje nad Kanalom
(63 let)
† 8.1.77 — Brisbane, Qld.

KOSTEVC JOŽE

* 29.5.24 — Lake (Trbovlje)
† 9.1.77 — Liverpool (S), NSW

JANES JOHN

* 27.6.50 — Footscray, Vic.
† 13.1.77 — St. Albans (M),
Vic.

MARIČ MARINKA

* 16.11.58 — Maribor
† 16.1.77 — Bredalbane, NSW

GRILL FRANK

* ??.36 — Studenci pri Mar.
† 20.2.77 — Dora Dora, NSW

IVANČIČ TEREZIJA r. Ivančič

* 17.1.1899 — Golac
† 24.2.77 — Para Hills (A), SA

BARBER MARIJA r. Paulin

* 30.11.37 — Ljubljana
† 7.3.77 — Perth, WA

POŠETA ANTON

* 15.1.31 — Preserje pri Borov.
† 9.3.77 — Villawood (S), NSW

DOMINKO STANISLAV

* ? — Prekmurje (40 let)
† 16.3.77 — Berridale, NSW

KOMAR FRANK

* 23.10.03 — Holmec pri Celju
† 20.3.77 — Adelaide, SA

SMELICH MARIJA r. Špilar

* 12.2.1892 — Kal, Slov.Prim.
† 20.3.77 — Donvale (M), Vic.

ŽNIDARIČ MIRKO

* 25.2.21 — Sabotinci, Prekm.
† 31.3.77 — Fawkner (M), Vic.

AVČIN VIVIANNE MARJORIE

r. ?
* ? — ?
† ??.77 — ?, Qld.

PETEK MARIJA

* 15.1.62 — Melbourne, Vic.
† 5.4.77 — Fitzroy (M), Vic.

POROPAT ANTON

* 31.10.37 — Koritnice (II.B.)
† 5.4.77 — Lidcombe (S), NSW

ARLIČ PETER

* ? — Maribor (67 let)
† 15.4.77 — Cardiff South (NC),
NSW

URBANC STANKO

* 16.8.22 — Mrvice (Leskovec)
† 17.4.77 — Howrah (H), Tas.

JAKŠA MARTA r. Malič

* 10.3.08 — Maliči, Bela kr.
† 25.4.77 — Glenelg (A), SA

KENDA RUDI

* ? — Bovec (56 let)
† 28.4.77 — Smiggin Holes
NSW

VRAVNIK JOŽEFINA r. Zmugg

* ? — ? Avstrija
† 9.5.77 — Oakleigh (M), Vic.

VRTELJ MARIJA r. Šabec

* 9.9.04 — Podgraje
† 11.5.77 — Ryde (S), NSW

JURIŠEVIČ IVAN

* ? — Golac, Istra (55 let)
† 3.8.77 — Liverpool (S), NSW

BEZGOVŠEK JOŽEFINA r. Dimec

* 21.3.1896 — Sava pri Litiji
† 4.8.77 — Fremantle (P), WA

PLESNIČAR IVAN

* 26.12.1892 — Čepovan
† 5.8.77 — Mona Vale (S), NSW

POGAČAR LUJO

* ?
† 11.8.77 — ? (Sydney), NSW

KORBAR NIKOLAJ

* 24.11.35 — Moste pri Mengšu
† 13(?) .8.77 — Footscray (M),
Vic.

- METLIKOVEC OSKAR**
 * 24.9.21 — Tržič pri Trstu
 † 17.8.77 — Strathfield (S), NSW
- ERZETIČ AVGUST**
 * 26.1.04 — Kožbana, Gor. Brda
 † 24.8.77 — Entrance, NSW
- RODELLA URŠULA** r. Grahonja
 * 13.10.1892 — Osp, Slov. Prim.
 † 9.9.77 — Corio (G), Vic.
- JERMAN JOŽEF**
 * ? — ? (65 let)
 † 20.9.77 — W. Footscray (M), Vic.
- ANDROJNA AGNES** r. Spreitz
 * 1.2.08 — Sv. Marjeta n. Ptuja
 † 4.10.77 — Box Hill N. (M), Vic.
- BAJT LEOPOLD**
 * 12.11.30 — Unec pri Rakeku
 † 9.10.77 — Goulburn, NSW
- RUTAR FRANC**
 * 21.9.13 — Tolmin
 † 10.10.77 — St. Albans (M), Vic.
- MAVRIČ VINCENC**
 * 19.7.13 — Mišček, Mar. Celje
 † 12.10.77 — Matraville (S), NSW
- Sledeča imena lani in v prejšnjih letih umrlih rojakov sem dobil v teku zadnjega leta in doslej še niso bila vključena v našo MATICO MRTVIH:
- AMBROŽIČ ADA**
 * ? — Westfalija (25 let)
 † 27.4.52 — Enfield (A), SA
- POTOČNIK V.**
 * ?
 † 2.4(?)52 — Red Cliffs, Vic.
- TILL ANA**
 * ?
 † 2.2.58. — Vunapope, Papua New Guinea
- ŠLIBAR JOŽEF**
 * ?
 † 28.11.58 — Sutherland (S), NSW
- PODPLATAN JOŽEF**
 * ?
 † 2.5.59. — Launceston, Tas.
- PODPLATAN ILSE**
 * ?
 † ? — Mowbray, Tas.
- FATUR ANTON**
 * ? — Šembelj (35 let)
 † 2.9.63 — Karrakatta (P), WA
- KODERMAC STANISLAV**
 * 20.7.03 — Neblo (Brda)
 † 14.2.64 — Braidwood (S), NSW
- JANES ROMAN**
 * ? — ? Vic.
 † 2.2.65 — Melbourne, Vic.
- JAKONČIČ ANTON**
 * ? — Dobrovo (G. Brda), (83 let)
 † 7.9.66 — Braidwood, NSW
- CORSINI LEOPOLD**
 * 2.1916 — Trento, It.
 † 15.11.72 — Perth, WA
- PEKLAR OLGA** r. Javornik
 * 26.10.45 — Vojsko
 † 15.5.75 — cesta iz Obrežja proti Gračnici (na obisku v S.)
- KANGLER MARIJA**
 * ? — Maribor (62 let)
 † 2.10.75 — Calba, Qld.
- JALŠOVEC JANEZ**
 * ? 1929 (30?) — Dokležovje, Prekm.
 † 2.2.75 — Melbourne, Vic.
- RAPOTEC ANDREE** r. Du Boise
 * 16.7.27 — Sydney, NSW
 † 18.7.76 — Sydney, NSW

Zahvaljujem se rojakom, ki so mi poslali imena in podatke. Hvaležen bom vsem, ki bi nepopolne podatke mogli izpopolniti, ali mi posredovati nova imena pokojnih, ki jih naša MATICA MRTVIH še nima. — Urednik.

VSI SVETI

Veter trka na drobna okna,
 nocoj se samote boji,
 klenkovček v mrak toži in joka,
 v burji za duše trpi.

Vsi smo z nočjo obmolknili,
 zrak po trohnboli diši,
 luč prav do kraja odvili,
 do njih poiskali poti.

MARJAN JAKOPIČ

ZADNJA MISEL

Sam nekoč ostane vsak,
 stisnjen v prst, ko list odpadli,
 ki vetrovi so prignali
 ga skoz mrzli, sivi mrak.

Sam nekoč topi se vsak,
 tiho v prst po kapljah gine,
 vse, kar bil nekoč je, mine,
 dokler ni kot dih lahak.

KAREL MAUSER

Žabniški zvonovi

Eno prigod pokojnega frančiškanskega patra ADOLFA ČADEŽA, misijonarja v Carigradu in Sveti deželi, smo iz let njegovega župnikovanja v Žabnicah pod Svetimi Višarjami že lani objavili. Tu naj bo še ena, saj je pripovedovanje tako hudomušno sočno, domače in zanimivo. — Ur.

LJUDJE v župniji so bili po narodnosti vsi Slovenci razen ene družine. Med seboj so vedno slovensko govorili, zavedni pa niso bili. Če je le prišel tuj človek zraven, tudi če je bil Slovenec, so takoj začeli govoriti nemško, kakor bi jih bilo svojega jezika sram. V šoli so jim vbili v glavo, da njihov jezik ni slovenski, ampak koroški. Zato Žabničani o slovenski narodnosti sploh niso hoteli misliti. Nadučitelj Roblek je bil poslušen sluga nemške liberalne deželne vlade. Vodil je v vasi nemško pevsko društvo, kjer se je zbiralo vse, kar je v Žabnicah kaj veljalo.

Kako globoko je bil zakoreninjen ta nemški duh, se vidi iz tega, da je nemško pevsko društvo životarilo v Žabnicah še leta 1925, čeprav je Avstrija že pred nekaj leti razpadla, župnija pa je prišla pod Italijo in je nadučitelj že davno moral pobrati šila in kopita.

V župniji je bilo torej na zunaj vse mirno, v resnici pa je bila od prihoda novega župnika s Kranjskega kot ognjenik, za katerega se nikoli ne ve, kdaj bo izbruhnil.

Deželna vlada v Celovcu se je hotela tega župnika na vsak način odkrižati, ker se je bala, da bi utegnil motiti skrbno urejeno ponemčenje župnije. Zato je nadučitelj ljudi stalno podpihoval proti njemu, liberalni časopisi so pa tudi vedno kaj pisali zoper njega.

Leta 1911 je umrl Tribrunner, oče edine nemške družine v Žabnicah. Nemčurska stranka je sklenila to priliko izrabiti in me na pokopališču izžvižgati. Prepričani so bili, da je njihov načrt tako dober, da se sploh ne more ponesrečiti.

Po stari navadi se namreč v Žabnicah v cerkvi in na pokopališču moli, govori in poje samo slovensko. Čeprav je umrl trd Nemeč, je bilo jasno, da bo župnik pokopaval slovensko, ker se navade zaradi enega človeka ne sme spreminjati. Sklenili so torej, da bodo začeli žvižgati in vpiti, ko bo župnik začel na pokopališču slovensko moliti.

Nadučitelju so se zdeli domačini premalo od-

ložni, zato je na pogreb povabil železničarje in gasilce iz sosednjih ponemčenih občin, zlasti iz zelo nemčurskega Trbiža. Roblek je bil prepričan, da se mu ne more ponesrečiti in da bo dobil pohvalo od cesarsko-kraljevskega okrajnega glavarja v Beljaku, ker tako skrbi za ponemčenje. Za načrt so vedeli vsi, še otroci so o tem glasno govorili.

Rajni Tribrunner je bil preglednik železnice. Vsak dan je moral peš prehoditi progo od Trbiža do Ukev in skrbeti, da je bilo vse v redu. V službi je bil zelo vesten mož in tudi dober družinski oče, le v cerkvi ga nihče ni videl. Njegova žena in trije otroci pa so bili naravnost odlični verniki; posebno otroci so se takoj po mojem prihodu name zelo navezali. Tribrunner je bil posebno priljubljen pri pivcih in gostilničarjih. Imel je navado, da je po službeni dolžnosti, ko je pregledal železno cesto, opravil še pregled vseh gostiln v Žabnicah.

Nekoč sem ga vprašal, če se mu je pri pregledovanju železniške proge že prigodila kaka nesreča.

“Pri pregledovanju železnice nisem imel še nobene nesreče”, mi odgovori, “pač pa pri pregledovanju gostiln v Žabnicah. Saj veste, da jih je osem. Vedno pijem samo četrt rebule. Popoldne, ko grem iz službe skozi vas in imam še veliko časa do večerje, pogledam mimogrede v vsako gostilno; vem, da me tam čakajo ljudje, ki hočejo vedeti, če je pri železnici vse v redu. Ti obiski spadajo tako rekoč v mojo službo in kozarec vina v vsaki gostilni je zame ravno prav. Nekoč sem se pa zmotil. Zvečer sem šel po Žabnicah dvakrat gor in dol in ker sem povsod pogledal v gostilno in popil svoj kozarec, je bilo to prehudo. Omagal sem, čeprav sem velik in močan in težkega dela vajen. Od tedaj pa hodim po Žabnicah zvečer le enkrat gor in dol, kakor je to predpisano za železno cesto.”

Toda Tribrunner se je motil: tudi omejeno

pregledovanje gostiln je bilo zanj prehudo. Zmotil se je tudi pri presoji rebule, ki je najmočnejše goriško vino. Zaradi te dvojne zmote je začel bolehati že pri petintridesetih. Zdravnik mu je svetoval, naj veliko hodi, toda brez pijače. Nekaj časa je ubogal in se čisto pozdravil. Potem pa je menil, da zdravnikovega nasveta ne potrebuje več in je spet začel piti. Ponovno je zbolel. Postali so ga v morske kopeli v Gradež, tam ga je zadela kap in nezavestnega so pripeljali v Žabnice.

Človek, ki ga je zadela kap, je sicer na videz brez zavesti, pa se včasih prav dobro zaveda.

Mojega prijatelja patra Roberta Dolinarja je zadela kap, pa ni umrl, ampak je ozdravel.

Dobil sem od njega pismo — prav čudno. Prva vrsta je bila pisana navadno, druga ležeče, v tretji so črke stale pokonci, v četrti so bile take, kot bi hotele pasti na hrbet.

“Ne čudite se”, mi je pisal, “da je moja pisava taka. To je prvo pismo, ki ga pišem po bolezni. Pišem vam zato, ker vam bo prav prišlo v dušnem pastirstvu. Ker ste mladi, boste imeli še dosti opraviti z bolniki.

Nekega dne sem se zjutraj zbudil, ko je bil že dan. Hotel sem vstati, pa nisem mogel. Skušal sem klicati na pomoč, pa jezik ni ubogal. Nato so začeli trkati na vrata in skušali priti v celico, pa so bile duri zaklenjene. Vdrli so s silo. Obstopili so mojo posteljo, me vpraševali in klicali. Vse sem slišal, kar so govorili, vse sem vedel, kar se je okrog mene godilo. Videl sem še preveč, namreč vse po dvoje. Nisem pa mogel dati nobenega znamenja, da sem pri zavesti.

Čez nekaj ur je prišel dr. Goričar iz Mozirja. Pregledal me je prav vestno in tudi druge izpraševal o mojem življenju, o starosti in drugih rečeh. Nato je povedal, da me je zadela kap in naj mi dajejo vsak dan nekaj žlic mleka. Upanja za ozdravljenje pa da ni veliko.

Ko je zdravnik odšel, je stopil k meni pater gvardijan in mi rekel: ‘Slišite, pater Robert, kap vas je zadela. Obžalujte svoje grehe, podelil vam bom odvezo. Nato vas bom še mazilil, ker se lahko zgodi, da boste umrli in šli pred božjo sodbo.’

Ne morete si misliti, kako mi je šla do srca

kratka pridiga. Zdelo se mi je, da sem že v vicah, saj si duše v vicah tudi ne morejo nič pomagati. Slišal sem pa še več.

Eden mlajših patrov je pozneje ob moji postelji vprašal gvardijana, zakaj mi je pridigo naredil, če pa nič ne razumem.

‘O, včasih pa kdo le kaj razume’, je rekel gvardijan. ‘Če je pater Robert razumel, na kar sem ga opomnil, bo kar prav, saj je bil v življenju hud človek. Bil je večkrat gvardijan in dober gospodar, drugače je bilo pa z njim težko shajati. Je kar prav, da naredi nekaj pokore, preden gre v večnost.’ — ‘Ali bo kaj z njim?’ vpraša mlajši. — ‘Nič. V osmih dneh bomo imeli mrliča v hiši, tako je rekel doktor. Če ima zdravnik prav, bo neprijetno, ker bi padel pogreb na nedeljo. Morali ga bomo prestaviti na ponedeljek.’

Tako so govorili o meni, kakor bi bil že mrtev, jaz pa sem moral vse to mirno in tiho poslušati. Zdaj vsaj vem, kaj moji sobratje o meni mislijo.

Ležal sem kot klada ves teden. Nato sem lahko začel najprej premikati oči, potem prste, nato vso roko. Zdaj že za silo hodim, pišem in govorim . . .”

Na to pismo p. Roberta sem mislil, ko sem obiskoval Tribrunnerja. Ležal je nepremično in ni dajal nobenega znamenja zavesti. Nagovarjal sem ga in mu izpraševal vest, kot mi je pisal pater Robert. Toda Tribrunner ni ozdravel. Umrl je in nemčurska stranka me je hotela ob njegovem pogrebu izžvižgati . . .

Dopoldne pred pogrebom se je pri meni oglasila gospodična Gangl in mi povedala, da namestnica Roblekovo društvo na pokopališču peti, seveda nemško. Takoj sem spoznal, da jo je nadučitelj poslal pozvedovat, kaj bom ukrenil.

“Nič ne bom ukrenil”, sem odgovoril. “Vse bom sporočil na škofijo v Celovec s pripombo, da niso prosili za dovoljenje, da bi smeli peti. Opomnil bom, da je nadučitelj motil verske obrede na cerkvenem prostoru. Prosil bom škofijo, da ga toži zaradi kaljenja miru. Vam sem pa prav hvaležen, da ste me obvestili, si bom vsaj lahko preskrbel zanesljive osebe, ki bodo pripravljene pričati pred sodiščem.”

Ko je nadučitelj slišal, kaj ga čaka, če ne bo miru na pokopališču, je petje nemudoma odpovedal.

Vsi razen mene so bili prepričani, da se ne da nič ukreniti proti žvižganju in vpitju železničarjev in gasilcev. Jaz pa sem imel svoj načrt.

Cerkovniku sem naročil, naj pride pol ure pred pogrebom k meni in pripelje s seboj oba ključarja. Ključarja sta bila Rosenwirt, žabniški župan in še bolj nemškega duha, kot je kazal njegov priimek, pa Kravina, posestnik in premožen mož.

Pol ure pred pogrebom so bili vsi trije pri meni. Ker jim nisem hotel prezgodaj razodeti svojih načrtov, sem dal prinesiti steklenico vina, češ da imamo še dosti časa. Ko pa se je cerkovnik dvignil, da bi šel zvoniti za pogreb, sem vstal in s prav resnim obrazom začel:

"Povedati vam moram nekaj važnega. Veste, da je cerkveno predstojništvo župnik in oba ključarja. Mi trije odgovarjamo za vse. Mi trije tudi nastavljamo organista in cerkovnika. Danes bo na Tribrunnerjev pogreb prišlo mnogo tujcev. Da ne bi kdo rekel, da smo zoper Nemce, menim, naj se danes pri pogrebu nekoliko več zvoni kot običajno."

Seveda sta bila oba ključarja s tem zelo zadovoljna.

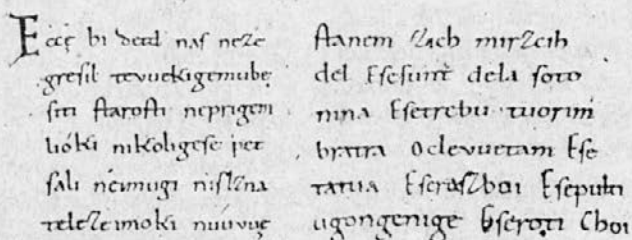
"Pri nas zvoni ob pogrebu, dokler ne prinesejo mrliča do pokopaliških vrat. Danes pa bo zvonilo dalj časa. Vprašam vaju, ključarja, ali sta za to, da cerkovniku odpovemo službo, če bi svojevoljno nehal zvoniti, preden mu bom jaz dal znamenje?"

Tudi s tem sta bila ključarja kar zadovoljna.

ŠE ENKRAT: BRIŽINSKI SPOMENIKI

V zadnji številki smo objavili članek o prvem znanem zapisu slovenske govornice, katerega tisočletnico smo obhajali pred nekaj leti. Takoimenovani BRIŽINSKI SPOMENIKI so molitveni obrazec, ki je nastal v desetem stoletju (pa je zelo verjetno prepis še starejšega zapisa) na Zgornjem Koroškem, v okolici današnjega Spittala ob Dravi. Je velike vrednosti ne samo za nas, saj je obenem tudi najstarejši slovenski pisani spomenik.

K članku objavljeno fotografijo začetka tega našega prvega zapisa so nekateri bravci poskusili "razvozljati", pa jim ni šlo. Dobil sem več pisem s prošnjo, da bi objavil besedilo, ker bi ga radi primerjali z današnjo slovenščino. Zanima jih, kako se je jezik razvil od takrat do danes. Zato objavljam fotografijo začetka Brižinskih spomenikov še enkrat, pod njo pa bom vsebino napisal v naši pisavi ter dodal prevod v današnjo moderno slovenščino.

Eče bi ded naš ne se-
grešil te v vekí jemu be
žiti, starosti ne prijem-
ljoči, nikoliježe pe-
čali ne imy ni slzna
telese imoči, nu v ve-
(ki jemu be žiti . . .)

(O) stanem sih mrzkih
del, eže sot dela soto-
nina, eže trebo tvorim,
brata oklevetam, eže
tatva, eže razboj, eže plti
ugojenje, eže roti, koji
(že ih ne pasem . . .)

Prevod:

Če bi naš praded ne grešil, tedaj bi na veke živel: ne bi se staral, ne bi nikoli imel skrbi, tudi ne solznega (nesrečnega) telesa, marveč bi večno živel . . .

Opustimo ta mrzka dela, ki so satanova dela, kakor malikovanje, obrekovanje brata, tatvina, uboj, poltenost, nespoštovanje priseg, ki jih prelamljamo . . .

“Zapomnite si, oče Nikelj”, sem rekel cerkovniku, “danes boste mrliču zvonili toliko časa, dokler ne bom jaz desne roke takole dvignil”, — pri teh besedah sem visoko dvignil desnico, da je mož kar nazaj stopil. Še enkrat sem mu zagrozil, da takoj zgubi službo, če bo drugače ravnal.

Cerkovnik je bil star, trmast in muhast mož, ki je rad nagajal, kjer je le mogel in si upal. Ker mi je šlo za kožo, sem moral kar trdo in ostro nastopiti.

Ko sta ključarja odšla, sem poklical cerkovnika nazaj. Vedel sem, da ob pogrebih zvonijo zgoraj pri zvonovih, pa sem mu naročil, naj vrvi od zvonov potegne za seboj, vrata v zvonik pa dobro zaklene, da ne bodo otroci silili za njim. Ponovno sem mu naročil, naj raje zvonijo preveč kot premalo, da bodo le Nemci dovolj počaščeni.

Pred hišo rajnega se je zbralo vse kar v Žabnicah leze in gre, pa še dve dolgi vrsti železničarjev in četa gasilcev je stala tam.

Na vseh obrazih sem videl, da imajo dosti volje za boj, vendar sem bil prepričan, da bom zmagal. Skrbelo me je pa le.

Praden se je pogreb začel premikati, je že začelo zvoniti. Še nikoli nisem tako zvesto poslušal, kako pojo žabniški zvonovi, saj sem njim določil glavno vlogo. Tisti dan sem imel na Žabničane tako jezo kot Mojzes na Izraelce, ko so molili zlato tele. Mojzes je v jezi razbil kamnite table. Kar naj Nikelj razbije žabniške zvonove, da bomo le ukrotili te nemčurske liberalce, ki še na pokopališču ne dajo miru! To sem si med pogrebom mislil in se najbrž grozno hudo držal.

Pokopališče je okrog cerkve. Ta dan so zvonovi tako peli, da se moj “Miserere” ni prav nič slišal, pa tudi komanda železničarjev in gasilcev ne.

Ker ni bilo navade, da bi z mrličem šli v cerkev, smo šli naravnost do groba. Pri grobu sem se postavil na konec jame. Na eni strani so stali železničarji, na drugi gasilci in njihov načelnik, ki je imel na čeladi čop iz konjskega repa. Nasproti mene je stala Tribrunnerjeva žena in otroci, za njimi pa Roblek. Imel sem dober pogled nad bojnim poljem.

Zvonovi so peli kot za stavo. Nihče ni mogel razumeti niti besedice. In prav nič ni kazalo, da

bo zvonjenje nehalo. Prva sta to opazila ključarja, gledala v tla kot grešnika in mencala klobuke v rokah. Zdaj sta vedela, zakaj sem ju prisilil, da smo skupaj pritisnili na cerkovnika. Tudi jaz sem gledal v tla, to pa zato, ker si niti oči nisem upal povzdigniti — da ne bi cerkovnik mislil, da je zadosti.

Ko kar naprej zvonijo, se mi približa načelnik gasilcev s konjskim repom na glavi. Vrat naprej stegne, debelo pogleda, desno uho proti meni obrne, da bi slišal v katerem jeziku molim. Nato zmaje z glavo — nič ne sliši. Potem začne jezno meriti zvonik. Njegove srepe oči se kar ne morejo ločiti od zvonikovih lin. Zdaj zijajo že vsi kvišku. Približa se vodja železničarjev, da bi slišal, kako molim. Kar poslušaj! Če boš tudi slišal slovensko molitev in dal znamenje, da boste začeli vpiti — bomo že videli, kdo bo dalj zdržal: žabniški zvonovi ali suha grla tvojih ljudi . . .

Zvonjenje nasprotnike strašno bega — s tem sovražnikom niso računali. Vsi mahajo proti zvoniku, naj neha, jaz pa mirno molim sklonjen nad jamo, delam križe, škropim in kadim, kakor bi bilo vse v najlepšem redu.

V tej zadregi zapusti nek železničar svoje mesto in teče pod zvonik, da bi potegnil za vrvi in dal znamenje, naj cerkovnik neha. Vsi gledajo za njim, toda nobene vrvi ni in vrata so zaklenjena. Jezni zavijajo oči, stiskajo pesti in si grižejo ustnice, saj so v uniformah in morajo stati v vrsti. Ne vedo si pomagati.

Med to zmešnjavo sem jaz še davno končal obred. Z mogočnim križem in med glasnim zvonjenjem še enkrat poškopim množico, nato pa odidem s pokopališča. Kdaj sem odšel, nasprotniki sploh niso opazili, saj so eni medtem iskali vrvi in skušali priti v zvonik, drugi so pa za njimi zijali.

Na žvižganje in vpitje so čisto pozabili. Pa bi jim tudi nič ne pomagalo — samo osmešili bi se. Zvonilo je tako, kakor bi na pokopališču samem toča bila ali pa bi vse Žabnice gorele.

Ko sem bil že zunaj pokopališča, sem stegnil roko proti zvoniku, stopil v župnišče in zaklenil vrata. Zvonjenje je takoj prenehalo, toda na pokopališču ni bilo nikogar, ki bi ga mogli izžvižgati.

Železničarji in gasilci so odšli nazaj. Klavrno so stopali — kot gasilci, ki pridejo gasit, ko je

hiša pogorela. Korakali so brez komande. Na čelu je stopal s povešeno glavo komandant. Spoznal je, kako žalostno vlogo so igrali on in njegovi ljudje na pogrebu in kako otročje so se obnašali.

Tepeni "general" Roblek je že pred njimi izginil s pokopališča, ko je videl, da je bitka izgubljena.

Železničarji in gasilci so se razšli po žabniških gostilnah gasit žejo in jezo. Ko so jezike dovolj namočili, so se jim spet razvezali. "V Žabnicah je vse zakleto, odkar je ta nesrečni Kranjec tukaj!" je vpil v Ehrlichovi gostilni na pol pijan železničar. "Mi iz Trbiža smo Robleku obljubili, da bomo na pokopališču žvižgali in vpili, pa naj ta grdi Kranjec moli slovensko, latinsko ali nemško, ker zastoj nismo hoteli priti. Pa ni prišlo do tega. Cerkovnik je zvonil, kakor bi znorel,

župnik je škropil in križe delal, kakor bi hudiča izganjal, naši ljudje so pa debelo gledali in okrog tekali in vrvi iskali, da bi te nesrečne zvonove ustavili. Pogovoriti se sploh ni bilo mogoče, ker je zvonilo kot bi cerkev in zvonik gorela. Nazadnje pa ni bilo več ne župnika ne ministrantov: izginili so, kot bi jih grob požrl. Mislim sem vsaj cerkovnika ozmerjati, pa je stari norec zvonik za seboj zaklenil in se ni več prikazal. Od zdaj naprej bom rajši posnemal Tribrunnerja, ki je vse življenje pil in pel in se za cerkev ni zmenil, kakor pa tega neumnega Robleka, ki ljudi zoper duhovščino ščuva in draži, pa je vsakokrat opeharjen . . ."

Meni pa žabniški zvonovi še dandanes prijetno done v ušesih, čeprav jih je pozneje vojska pobrala. Takrat so zmagali.

Dr. IVAN MIKULA - V NESREČI

V začetku oktobra smo prejeli nepričakovano vest, da je bil med nami dobro poznani "večni popotnik" dr. Ivan Mikula v hudi prometni nesreči. Sporočilo nam je iz Avstrije poslal gospod Lojze Ivančič, naročnik MISLI v W.A., ki je na obisku v Evropi in je dr. Mikulo obiskal v celovski splošni bolnišnici. Takole nam piše:

Bilo je 27. avgusta letos. Dr. Mikula je bil namenjen na koroško župnijo St. Kanzian, da bi nadomestoval obolelega župnika. Vozil ga je s svojim osebnim avtom naš avstralski rojak Simon Pirovec iz St. Albansa, Melbourne, ki je preživljal dopust pri domačih v Goricah. Ko sta vozila proti Dobrli vasi, se je po cesti pred njima počasi premikal traktor. Mercedes nemške registracije za njima je hotel prehiteti njun avto in traktor, žal na napačnem kraju: zadel je v traktor in nenadni zastoj pred njima je povzročil tudi njuno nesrečo. Da je bilo še hujše, tudi za njima vozeč šofer, neki frizer iz Dunaja, ni mogel pravočasno ustaviti svojega vozila: udarilo je v Pirovčev avto. Tako je nastala nesreča štirih vozil, ki smrtnih žrtev — hvala Bogu — res ni povzročila, pač pa sedem težko poškodovanih.

Dr. Mikula ima nalomljeno kost v boku, zmečkano levo stopalo, večje in manjše poškodbe pa na glavi in po celem telesu. Voznik Simon Pirovec ima zlom-

ljeno nogo, poškodovana rebra na levi strani in več poškodb po telesu. Hudo je bil poškodovan dunajski frizer Walter Hauser, enako je bil težko ranjen tudi voznik Mercedes, dunajski trgovec Ludwig Pflip. Z njim so bili v avtomobilu še žena Katarina, sestra Mihaela (22 let), Sophia (21 let) in Thomas Lorenz (11 let), vsi iz Dunaja. Ko to pišem, se vsi še vedno nahajajo v celovski splošni bolnišnici.

Čim sem zvedel za prometno nesrečo, sem šel obiskat dr. Mikulo, saj se je na obiskih v W.A. redno ustavil pri nas in sva dobra prijatelja. Seveda me je bil vesel, četudi mu obiskov najbrž ne manjka: dobro je znan po vsej Koroški. Tudi celovski škof dr. Josef Köstner je bil že pri njem.

Zdravnik predvideva nekako dva meseca časa, da bo dr. Mikula lahko zapustil bolnišnico. Seveda pa bo verjetno do popolnega okrevanja treba še več potrpljenja in miru.

Tako torej pravi poročilo našega rojaka Ivančiča in hvaležni smo mu, da se je oglašil. Dr. Mikuli želimo, da bi se dobro "pocajtal", enako vozniku Simonu iz St. Albansa. Obiskati ju ne moremo in ker je oktobrska številka MISLI skupno z novembrsko, bo prišla vest o nesreči kaj pozno med naročnike. Vseeno je še čas, da ju vključimo v molitve: v zahvalo za srečen izid in s prošnjo za popolno okrevanje.

Urednik

MLADINA JE NASTOPILA

GLAVNO mesto Avstralije ima svojo privlačnost v čudovito urejenih vrtovih, modernih zgradbah, lepih cestah, ki se vijejo na obeh straneh umetnega jezera in povezujejo raztresena predmestja . . .

A to ni bil razlog, da smo III. MLADINSKI KONCERT 27. avgusta letos priredili v Canberri. Tamkajšnji rojaki so namreč že od vsega začetka z zanimanjem spremljali razvoj teh naših prirediteljev. Bili so med poslušalci na našem prvem koncertu v Melbournu in s polnim avtobusom so se lani udeležili tudi drugega v Sydneyu. Težko bi se bilo ustavljati gostoljubnemu vabilu, naj bi tretji koncert priredili pri njih — in morda tudi v Canberri koga spodbudili za nastop. To zadnje se nam letos še ni posrečilo.

Iz Melbournu smo odpotovali z dvema avtobusoma že v petek zjutraj in potovanje v sončnem vremenu je bilo vsem v razvedrilo. Za naše prenočišče je bilo

preskrbljeno v Barton Hall, v prostorih univerze. Vsak je imel svojo sobo in lep razgled po univerzitetnem parku. Preglavico pa so nam delali zaviti hodniki: kar težko je bilo včasih najti svojo sobo, še težje eden drugega. Ključavnice na vratih sob pa so marsikoga avtomatično zaklenile ven, če ni bil pazljiv in ni nosil ključa s seboj. Vendar smo imeli tudi generalni ključ za vse sobe, ki so ga na žalost zaupali meni. Ni bilo ravno težko, a kar prepogosto, in nekateri so se zaklepali iz svojih sob ob zelo poznih, celo zgodnjih jutranjih urah. No, pa smo tudi v tem našli svojo zabavo ter jo spremljali s smehom in dobro voljo. Na univerzi so nam pripravili tudi okusen zajtrk, čez dan smo jedli zdaj tu in zdaj tam — v soboto pa smo nekateri v zadnjih pripravah na koncert celo pozabili na kosilo. Tisti, ki niso imeli skrbi z nastopom, so si medtem v krožni vožnji z našim av-

Zmagovalci letošnjega mladinskega koncerta: VELENJE, GLASNIKI (spodaj) in pa IRENA KUŽNIKOVA

tobusom ogledovali zanimivosti Canberre. Medtem sta dospela tudi sydneyška avtobusa z našimi rojaki.

Začetek koncerta je bil napovedan za četrto uro popoldne v glavni dvorani, Marist Brothers College, Pearce. Razsodniki so zasedli svoja mesta zadaj na galeriji: g. Ludvik Klakočar iz Sydneya, nam vsem poznani pevovodja in muzik; g. Anton Mihelčič iz Melbournea, po izobrazbi in praksi izkušen v glasbi in vodstvu zbornega petja; g. John Bennett, učitelj mladinskega ansambla v Daramalan College, Canberra; g. Les Smith, učitelj ansambla starejših na istem canbernskem kolegiju. Med častnimi gosti v dvorani pa sta sedela senator John W. Knight (za A.C.T.) ter canberški poslanec Mr. John Haslem s svojo soprogo, dočim je senator-rojak g. Miša Lajovic z gospo prišel malo kasneje, ker je bil uradno zadržan.

Naj tu omenim, da smo pričakovali na koncert večji obisk canberških rojakov, saj smo zvedeli, da sta obe canberški društvi oznanjali na slovenski radijski oddaji, tako Slovensko-avstralsko društvo kot novoustanovljena Karantanija, le udeležba je prišla očitno samo z ene strani. Če je šlo za kak bojkot, je

bil zelo neumesten, saj je udaril mladino, ki je prišla od daleč s svojo kulturno prireditvijo in ni soudeležena pri nespornih canberških skupin. Oropal pa je tudi marsikoga za kulturni užitek, ki v zdomstvu ni vsak dan na krožniku.

Spored se je spričel z narodnim plesom mladinske folklorne skupine iz Kew. Prvič je nastopila in z lepim uspehom. Prvo točko natečajnega nastopa pa so izvajali člani MAVRICE, ki je bila lanski zmagovalc. Nato so si sledili ostali prijavitelji. Ves spored je potekal brez velikih zastojev, vendar se mi zdi, da je bila tehnična izvedba pri prvih dveh koncertih boljša. Razsvetljava je bila tokrat pomanjkljiva, nagajala je glavna zavesa, med izvajanjem je bil kar prehud nemir na obeh straneh odra. Vse to je nedvomno motilo nastopajoče in gotovo tudi publiko. Koliko so ti nedostatki zmanjšali užitek, je težko presoditi: če sklepam po navdušenem ploskanju — nič kaj preveč.

Brez sprememb smo se držali tiskanega sporeda, le zadnja točka je odpadla, ker so člani ansambla Genesis iz Wollongonga nekaj dni pred koncertom odpo-

Na III. MLADINSKEM KONCERTU so nastopili:

MAVRICA (Sydney):

Martin Konda (vodja), 18
Henry Stariha, 17
Mark Stariha, 16
Franci Mramor, 16
Andrej Konda, 12
Irena Kužnik (pevka), 16

ŠKRJANČKI (Geelong):

Niko Kure (vodja), 12
Peter Kure, 11
Beni Lozar, 15
Alex Bajc, 15
Vinko Jager, 14

VELENJE (Melbourne):

Ivan Koroša (vodja), 18
Marjan Koroša, 16
Mario Gomizely, 20
Frank Gombač, 17
Robert Moody, 16

SVETLA ZVEZDA (Sydney):

Henry Stariha (vodja), 17
Ciril Košorok, 22
Mark Stariha, 16
Andrej Konda, 12
Miriam Bavčar, 16
John Kobal, 17
Brigita Bedernjak, 15
Anita Franetič, 16

GLASNIKI (Melbourne):

(Marko Plesničar, vodja zbora)
(Milena Turk, 18)
(Andrej Plesničar, 25)
(Karli Škofic, 20)
Irena Birska, 15
Helena Čampelj, 16
Romana Damiš, 16
Greta Debelak, 15
Majda Gjerek, 14
Štefi Grl, 12
Miriam Kirn, 18
Maria Lah, 15
Anica Sedmak, 12
Anica Špacapan, 19
Majda Špacapan, 14
Magda Tomšič, 15
Doris Uzelac, 18
Nada Uzelac, 15
Anita Zele, 17
Mary Zele, 15
Silvia Zele, 16
Peter Bračko, 13
Jože Čelhar, 18
Stanley Kirn, 16
John Pekol, 17
Peter Pirnat, 16
Vincent Škraba, 16
Jože Turk, 16
Ivan Urdih, 16

PEVCI lastnih nastopov:

Irena Kužnik, 16 (Sydney)
Greta Debelak, 15
ter Helena Čampelj, 16
(Melbourne)
Celestina Fabijan, 17 (Sydney)
Majda Špacapan, 14 (Melbourne)

Spremljava:

Martin Konda, 18 (Sydney)
Marjan Koroša, 16 (Melbourne)
Miriam Bavčar, 16 (Sydney)
Celestina Fabijan, 17 (Sydney)
Milena Turk, 18 (Melbourne)

MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA-KEW (Melbourne):

Anica Špacapan (učiteljica), 19
Romana Damiš, 16
Majda Gjerek, 14
Miriam Kirn, 18
Maria Lah, 15
Majda Špacapan, 14
Doris Uzelac, 18
Nada Uzelac, 15
Daniel Bračko, 13
Peter Bračko, 14
Frank Fekonja, 14
Robert Jankov, 13
Stanley Kirn, 16
John Pekol, 17
Vincent Škraba, 16
Ivan Urdih, 16

vedali udeležbo.

Ob zaključku sporeda je spregovoril v imenu razsodišča g. Klakočar, senator Lajovic pa je razdelil pokale in denarne nagrade priznanja skupinam in solistu, katerih nastop so razsodniki ocenili z največ

točkami. (Letos je med ansambli zmagalo VELENJE z 255 točkami, ter je tako lanske zmagovalce MAVRICO pustil na drugem mestu. Med vokalnimi skupinami so ponovno zmagali GLASNIKI z 213 točkami, med solo pevci pa ponovno IRENA KUŽNIKOVA,

Nastop SVETLE ZVEZDE (desno) in dveh melbournskih pevk (levo), MAVRICE (v sre-

dini) ter ŠKRJANČKOV (spodaj). Na desni v sredi pevki Špacapanova Majda ter Celestina Fabijan (ob klavirju).

ki je dobila 234 točk. Naj se ob tej priliki zahvalim senatorju Lajovicu za pokale, saj jih je on tudi podelil, ne le delil.

Po koncertu so bili vsi nastopajoči povabljeni na plesno zabavo, ki jo je v svojem domu "Triglav" priredilo Slovensko-avstralsko društvo. Ostali so plačali malenkostno vstopnino, ki jo je Društvo namenilo Skladu Domov ostarelih. Škoda, da se je sydneyjskim rojakom mudilo odpotovati proti domu. Enako škoda, da je za isti večer tudi Karantanija organizirala svoj ples. Še težje si razlagamo, kako je mogla ista organizacija v tednu po koncertu na svoji radijski oddaji oznaniti napačno zmagovalčevo ime . . .

Bilo je veselo pozno v noč in sreča, da v nedeljo ni bilo treba zgodaj vstati. Slovensko mašo smo imeli še le ob pol enajstih na univerzi, v kapeli Kolegija Janeza XXIII, prav blizu našega prenočišča. Peli so Glasniki.

Popoldne smo bili zopet gostje v domu Triglav, kjer so nam pripravili okusni barbecue. Del Melbournčanov, ki je odhajal domov že v nedeljo, je nam "ponedeljarkjem" kar zavidal: težko so se ločili od veselo razpoložene družbe.

Ostali smo se odpeljali potem še na ogled Canberre. Najbolj temeljit je bil ogled parlamenta pod vodstvom senatorja Lajovica. Zaradi nedelje zaklenjeni zbornici, tako senatska kot poslanska, sta se ob tako uglednem vodiču odprli za nas. Obe dvorani, kjer se postavljajo za našo novo domovino tako važne odločitve, nista nič kaj razkošni, a primerno udobni, obiskovalca pa že ob vstopu navdeta z resnobo in spoštovanjem. Z nekim zadoščenjem smo posedli po oblazinjenih sedežih: če nisi senator ali poslanec, se ti podobna prilika ne nudi vsak dan. Nekdo še danes izraža obžalovanje, da takrat ni poskusil sedeža ministrskega predsednika (ki pa se ne razlikuje od drugih sedežev in ni nič posebnega v primeri z mogočnim sedežem predsednika zbornice). Pa naj bo dovolj o tem! Ne bi rad delal vtisa, da po sedežih tudi mene skomina . . .

Zvečer smo bili zopet gostje v domu Triglav. Ni-

sem še povedal, da je bil za priliko koncerta v novi obleki: belo prepleskan nas je res gostoljubno sprejemal. Društvo je že v začetku priprav za koncert pokazalo najlepše sodelovanje in pomoč pri organizaciji. Prevzelo je delo in stroške za okras dvorane, dodatne osvetlitve, izposoje ojačevalcev in drugih muzikalnih potrebščin. Poleg tega so nas še gostili ves čas našega bivanja v Canberri. Ni mogoče našeti vseh drobnih pozornosti, ali pa našeti vseh ljudi, ki so nam nudili roko v pomoč. Da je Društvo poklonilo Skladu Domov počitka tudi vstopnino sobotne zabave, sem že omenil. Celotna vsota obeh vstopnin (koncerta in zabave) je bila \$930.00. Polovica je šla za Ambrožičev dom v Sydneyu, polovica pa za bodoči melbournski Dom počitka. Naj tu poudarim, da so tudi prejemniki nagrad na koncertu svoje zneske po lastni pobudi darovali v isti namen: Velenje \$130.00, Glasniki \$100.00 in Irena Kužnik \$50.00. Upajmo, da bosta oba domova v doglednem času nudila potrebno varstvo ostarelim rojakom. Vsem pa Bog povrni za dobro delo!

Na poti domov je vladalo veselo razpoloženje: ko je avtobus že stal pred melbournsko cerkvijo, mladina ni znala končati s petjem. Ne samo koncert, celotni obisk Canberre je bil eno samo lepo doživetje. Nič čudnega, da so me že na poti proti domu spraševali: kam pa gremo drugo leto? — "Počakajte vendar, da pridemo prej domov! . . ." — Kjer koli bomo, skušali bomo ohraniti prijetno vzdušje, ki je med nastopajočimi vladalo v Canberri. In upam, da bomo privabili nove mladinske skupine. Morda bo celo Canberra izpolnila obljubo in nastopila prihodnje leto.

Čestitam vsem mladim, ki ste nastopali na letošnjem koncertu! Kvaliteto vašega nastopa so presojali razsodniki, ki so na glasbenem polju doma. Trud in ljubezen do slovenske pesmi, ki ju vlagate v te nastope, pa se ne merita s točkami. Oba naj bi ostala za vedno v vaših srcih, saj segata globoko v človekovo dušo in jo plemenitita. V tem pa je tudi namen teh naših mladinskih koncertov.

P. STANKO

- Za druge smo, ne zase!
- Kdo revežu kaj da, Bogu posoja in si služi božji blagoslov.
- Ves čas svojega življenja sem se boril za svoje krščansko svetovno naziranje in za svojo Cerkev, ki jo ljubim in za katero sem pripravljen umreti.
- Človeški rod ima določen namen, da išče Boga. Temu namenu se noben posameznik, pa tudi nobena družba ne more ogniti.
- Vse drugo človeška narava laže prenese nego napad na njeno razmerje z Bogom. To je svetišče človeškega srca, to je skrivnostni hram najtajnejših misli in čustev, katero brani narava vedno z največjim pogumom.

Nekaj izrekov DR. JANEZA E. KREKA

P. BASIL tipk.

2. novembra 1977

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — franciskanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

● Vsem, ki so kakor koli sodelovali pri našem DNEVU OSTARELIH (18. septembra), bo ostala celotna prireditev v lepem spominu. Da je bilo še lepše, nas je Bog blagoslovil s krasnim sončnim vremenom. Naše središče je zaživelo. Videti srečne obraze upokojencev, obenem pa okrog njih vse polno vesele čebļajoče mladine, je slika, ki je res vredna omembe. Škoda samo, da ni bilo naših ostarelih še več, saj jih ni samo štirideset med nami. Na mnoge sem mislil in žal mi je bilo, da jih domači niso pripeljali.

Ze vzdusje pri maši je bilo prisrčno. Nadaljevalo se je v dvorani, ko so upokojenci posedli okrog miz in gledali nastop naše mladine. Petje "Glasnikov" in solo petje, folklorni plesi, mladi muzikantje . . . vse se je kar prelivalo. Šlo je do srca, ko so zmagovalci avgustovega koncerta, tako "Glasniki" kot ansambel "Velenje", svoje denarne nagrade poklonili Skladu za Dom počitka. Lahko bi si z denarjem privoščili lep izlet ali kaj drugega v svoje veselje, pa so sami med seboj sklenili, da je pokal zanje dovolj. Bog daj, da bi vedno ostali tako nesebični — ponosni smo nanje! — Tudi petje naših gostov iz Geelonga, moškega zbora pod vodstvom g. Furlana, je poživilo spored. Iskrena hvala za sodelovanje!

Po dobrem kosilu so bili upokojenci priča še večjega živzava. Mladina se je nemirno pripravljala na hojo, ogledovala zemljevid, oddajala svoje nabiralne pole. . . Walkathona se jih je udeležilo okrog 150. Le nekaj udeležencev je bilo tudi starejših, med njimi celo že zadnjič omenjeni mami Lauko in Slavec. Tudi ti dve sta srečno prehodili skoraj dvanajst kilometrov dolgo pot in še šopek cvetja sta nabrala spotoma. Najmlajši pešak pa je bila komaj petletna Burgerjeva Tanja.

Ostareli so se medtem v dvorani zabavali s tambolo in ponovili smo zanje enodejansko šalo VEDEŽ, da so se nasmejali. Računarji pa so imeli ta čas obilico dela, da so iz nabiranih pol ugotovili vsote in izračunali tudi končno številko uspeha.

Pešachi so se vračali eden za drugim, se malo okrepčali, pa pozabili na utrujenost, ko se je oglasila domača glasba. Kar štirje ansambli so se zvrstili: najmlajši "Triglav", "Veseli planinci", "Velenje" in geelongški "Škrjančki".

Veselo ploskanje je sledilo oznanilu p. Stanka, da je iz nabiranih pol razvidna vsota Walkathona: preko 6.000 dolarjev. Do datuma, ko to tipkam, je prišlo v Sklad \$5.822,91, točnega števila pa ne moremo vedeti, dokler vsi pešachi ne prinesejo obljubljenih vsot sponzorjev in prinesejo denar. Nagrado za največjo nabrano vsoto med mladimi je dobila sestra Majda, novinka v Slomškovem domu (\$361,97), med odraslimi pa Božo Lončar (\$372,35). Za najbolj darežljivega sponzorja je bil oklican orkester "Bled" za dar \$150.—, kasnejši računi pa so pokazali, da si je to mesto zaslužila Julka Mrčun, katere skupno sponzorstvo mnogih je zneslo 160 dolarjev.

Naj bo na tem mestu izrečena iskrena zahvala vsem sodelujočim na en ali drugi način: pri organizaciji, postrežbi, hoji in sponzorstvu. Vsak je doprinesel svoje, da smo ostarelim pripravili dan veselja.

● Važen dogodek dejavnosti našega verskega in kulturnega središča je ureditev in otvoritev BARAGOVE KNJIZNICE, o kateri boste brali več prihodnjič. Otvoritev je bila združena s kratko akademijo v dvorani, kjer so s pesmijo in folklornim plesom nastopili naši mladinci, Gajšekova Jana pa je recitirala Slomškove besede o materinem jeziku. Rojak senator Miša Lajovic, ki je zastopal zadržanega viktorijskega ministra za etnične zadeve Walterja Jona, je za konec spregovoril v slovenskem in angleškem jeziku, nato pa smo odšli iz dvorane v Baragov dom, kjer je pri vhodu v knjižnično sobo prerezal slovenski trak. Po vstopu gostov sem knjižnico blagoslovil in jo izročil božjemu varstvu, nato pa so si gostje in ostali udeleženci ogledali prostor. Poleg knjižne zbirke je

Del na novo urejene Baragove knjižnice

vzbujala posebno pozornost razstava slovenskega zdomskega in izseljenskega tiska, razstava našega mesečnika MISLI in nekaj drugih zanimivosti, med njimi zlasti facsimile Dalmatinove biblije, ki smo si ga za to priliko izposodili v Adelaidi pri p. Filipu.

Poleg domačih gostov naj poleg senatorja Lajovica omenim Roger Shipton-a, (Member for Higgins, Vic.) in pa Mateja Tkalečeviča, iz ministrstva za etnične zadeve (Director for Community Relations).

Sicer sem g. Čelharja že v eni prejšnjih številki omenil, pa vendar naj se mu tu še enkrat zahvalim za krasno izdelane knjižne omare. Vse delo je bilo brezplačno in res lep poklon naši skupnosti.

Zahvala še enkrat tudi družini Oppelt za označenje knjig. Gospa Marija je sprejela nadaljno skrb za knjižnico, ki jo bo vodila z nekaj pomočniki.

● Vsakoletno SREČANJE bivših fantov Baragovega doma je letos žal privabilo manj znancev kot običajno, a večer zato ni potekel nič manj veselo. Igral je kot vedno orkester "Bled", zmagovalec pri pihanju svečk na obletnični torti pa je bil letos Matija Štukelj. Zahvala sestri Emi v kuhinji Baragovega doma za pripravo dobrot, članicam Društva sv. Eme pa za strežbo!

● SEJEM Društva sv. Eme na nedeljo 16. oktobra je bil letos slabše obiskan in tudi manj ročnih del je bilo prodanih. Pozna se, da smo v večtedenski električni stavki in družinam zmanjkuje denarja za vsakdanje potrebe. Z ozirom na to dejstvo je bil uspeh vseeno dober. Vsaj štant z domačim pecivom je bil kaj hitro prazen — za naše gospodinje kaj dobra reklama.

● Slovenski frančiškanski provincialni predstojnik p. Polikarp Brolih je danes prišel med nas. Pripeljal sem ga iz Adelaido preko Berrija, kjer je imel včeraj zvečer mašo za tamkajšnje Slovence. Med nami bo ostal ves november in ga boste imeli priliko srečati. V nedeljo bo vodil obrede na slovenskih grobovih, zvečer na isto nedeljo bo maševal v Morwellu. Na drugo nedeljo v novembru bo obiskal Geelong in St. Albans, na tretjo nedeljo (20. novembra) bo imel v naši cerkvi pri deseti maši birmo. Zanj se bomo pripravili s tridnevnic na četrtek, petek in soboto zvečer (17., 18., in 19. nov.), vsakič ob pol osmih. Govore bo imel p. provincial. Vsi ste vabljeni, zlasti pa birmanci, njih starši in botri. — TASMANIJA pride za obisk p. provinciala na vrsto 4. decembra. Slovenska maša bo ta dan ob šestih v cerkvi sv. Terezije, Moonah (Hobart).

● Lepa slovesnost bo tudi na nedeljo 27. novembra: pater provincial bo med deseto mašo sprejel slovesne, večne obljube našega bogoslovca br. Bernarda Goličnika. Večina obredov frančiškanskih redovnih obljub še niste doživljali — zdaj je prilika, na katero ste vsi vabljeni.

● Ne pozabite! Miklavž bo prišel v našo dvorano na prvo nedeljo v decembru po deseti maši. Razveselite malčke!

● Večerno mašo bomo poleg tridnevnic pred birmo imeli na praznik Marijinega darovanja (ponedeljek 21. nov.), na prvi petek v decembru (2. dec.) in pa na praznik Brezmadežne (četrtek 8 dec.).

● Zelo lepo je uspela skupna maša etničnih skupin, zbranih okrog svojega nadškofa, katere smo se na nedeljo 23. oktobra udeležili tudi Slovenci. Naših narodnih noš je bilo kar precej. Izseljenski duhovniki smo somaševali s svojim nadpastirjem. Slovenske prošnje ljudstva je vodila Fistričeva Sonja, darove pa je prinesel v našem imenu k oltarju Korošev Marjan.

Pri popoldanskem mednarodnem koncertu v stolnični dvorani (Central Hall, Fitzroy) so med desetimi narodnostmi nastopili tudi naši mladinci s pesmijo in folklornim plesom. Dobro so se odrezali. Celotna organizacija te prireditve je bila v rokah našega p. Stanka, ki ves teden skoraj ni vedel, kje se ga glava drži. V njegovo zadoščenje je lepo uspela.

Med povabljenimi visokimi gosti pri bogoslužju je bil, poleg viktorijskega ministra za etnične zadeve Waltera Jona, tudi senator Lajovic. Med koncertom je kot prvi priseljenec, ki je dosegel mesto v zvezni vladi, zbranim tudi spregovoril, seveda v angleščini. S ponosom je povedal, da je Slovenec in da nastopajo tudi njegovi rojaki.

● Preteklo nedeljo (30 okt.) je v naši cerkvi sedem otrok prejelo prvo sveto obhajilo: Olga Fekonja, Irena Koder, Sonja Korunek, Irena Miklavc, Silvia Orsulič, Zoran Pantelič in David Vukšinič. Redno so hodili k pripravljalnemu pouku. Upam, da bodo starši poskrbeli z besedo in zgledom nadaljno vzgojo.

● V zadnji številki mi je zaradi važnih objav zmanjkalo prostora: izpustiti sem moral dve poroki, zato naj z ostalima prideta danes na vrsto.

Dne 6. avgusta sta si obljubila zakonsko zvestobo Drago Sušec in Marijana Rožumberski. Ženin je bil rojen in krščen v Murskem Središču, nevesta pa je iz Subotice. — Isti dan sta se v naši cerkvi poročila tudi Rudolf Bole in Martina Bole, ena redkih nevest, ki ji ne bo treba spreminjati imena. Oba sta rojena in krščena v Zalogu blizu Postojne. — Pred naš oltar sta 24. septembra stopila Rajko Juha in Anita Skerly. Ženin je doma iz Iga pri Ljubljani, nevestin rojstni kraj pa je Šelimje, župnija Knežak. — Na soboto 22. oktobra je bila poroka enega treh znanih bratov Plesničarjev: najstarejši izmed njih, Frank Plesničar, je dobil za življenjsko družico Angelo Prosenik. Ženin s krajem rojstva in krsta (Senigallia, Italija) oznanja, da je iz begunske družine, nevesta pa je doma iz Zabukovja (rojena Mrzla planina). Ta dan je cerkev kar oživela mladine, saj je pri poročni maši pel naš mladinski zbor "Glasniki", ki ga vodi Plesničarjev Marko.

Vsem parom želimo obilo blagoslova!

● Tudi krsti so v septembrski številki izpadli, zato jih bo danes več. — 20. avgusta je krstna voda občila **Nives Olgo**, prvorojenko družine Petra **Zorzuta** in Domenike r. Di Notto, Tullamarine. — Dva krsta sta bila naslednji dan (21. avg.): **Silvija** je razveselila družino Josipa **Štefeliča** in Milice r. Novak, Northcote; družina Antona **Smrdel** in Marije r. Šorc, Bently, pa je dobila **Andreja Pavla**. — Dva krsta sta bila tudi 3. septembra: srečni starši **Ane Marije** so Janez **Burgar** in Gabrijela r. Matičič (vd. Požar), Lower Templestowe; za **Nadjo** pa bodo klicali hčerko Ivana **Dominka** in Ivanke r. Jaušovec, Craigieburn. — 10. september je zopet videl dve glavici pri našem krstnem kamnu: **Laura** je novi prirastek družine Milana **Marota** in Norme **Joyce** r. Buttler. Prinesli so jo iz St. Albansa. Iz North Dandenonga pa so prinesli **Saša**. Očka je Ladislav **Čmrlec**, mati pa Veronika r. Zrinšek. — **Amanda** so dali ime deklici, ki jo je dobila družina Ivana **Sironiča** in Ane r. Prenc. Iz Cheltenham je prišla h krstu 8. oktobra. — Dva slovenska krsta sta bila tudi v cerkvi sv. Družine, Bell Park (Geelong): na nedeljo 11. septembra je bil krščen **Dennis Jožef**, sinko Mirka **Ramuta** in Nevice r. Trogrlič. Na nedeljo 9. oktobra pa je krstna voda občila **Stefana Johna**, ki je novi prirastek v družini Ivana **Kolarja** in Elizabete r. Žalac. Obe družini sta iz Corio.

Družinam čestitke, novokrščencem pa obilo milosti!

● Dne 9. septembra je na domu hčerke Enrike v Corio (Geelong), kjer je vsa leta živela, nenadoma umrla gospa **URSULA RODELLA** r. Grahonja. V oktobru bi imela 85 let, saj je bila rojena 13. oktobra 1892, Osp pri Trstu. Moža Ivana je izgubila že zgodaj (l. 1934) in sama skrbela za štiri otroke, od katerih je en sin že pokojni, eden živi v Švici, obe hčerki pa sta v Avstraliji (Enrika por. Martinis in Viviana por. Novak). V Avstralijo je dospela iz Trsta v maju 1956.

Dan pred pogrebom smo ob njeni krsti v kapeli pogrebnega zavoda zmolili rožni venec, pogrebno mašo pa smo imeli v St. Mary's Church, Geelong, na sredo 14. septembra. Sledil je pogreb na Western Cemetery, kjer bo blaga pokojnica čakala vstajenja.

Družinam Martinis in Novak ter ostalim sorodnikom pokojne mame naše iskreno sožalje. Gospod ji je poplačal za zgledno krščansko življenje — naj pri Njem uživa večni mir!

Dne 20. septembra je v bolnišnici v Footscrayu umrl **JOŽEF JERMAN**. Rojstnih podatkov žal nimam, dosegel pa je 65 let. Z ženo Jožefino in družino petih otrok je pred 23-imi leti došel v Avstralijo in se nastanil v kraju Riddell blizu Gisborna, če se prav spominjam. Tudi se mi zdi, da se je družina kasneje selila za sinom v Zapadno Avstralijo. Kdaj se je vrnila v Viktorijo, mi ni znano, ker žal nisem mogel dobiti njih naslova. Oznanilo smrti v dnevniku mi je povedalo, da je bila pogrebna maša opravljena

dne 23. septembra v cerkvi sv. Petra Chanela, Deer Park, truplo pa upepeljeno v Memorial Park krematoriju, North Altona. Družini naše sožalje, pokojnemu Jožefu pa večni mir!

Kasno zvečer 4. oktobra je na svojem domu v Box Hill North mirno zaspala v Gospodu gospa **AGNES ANDROJNA** r. Spreitz. Njen čudovito lep značaj je kar izžareval globoko vero, iz katere je živela. Ob posebnih prilikah je z možem rada prišla k našim slovesnostim, nista pa imela lastnega prevoza; zato sta se lepo vključila v domačo župnijo ter celo ob delavnikih zelo pogosto obiskovala sveto mašo.

Blaga pokojnica je bila rojena 1. februarja 1908 v Sv. Marjeti niže Ptuja. Za vsakdanjim kruhom je odšla v Holandijo, kjer je srečala rojaka Jožeta ter se leta 1929 poročila. Pet let kasneje sta odšla v domovino, po štirih letih pa ju najdemo zopet na delu v zdomstvu, takrat v Nemčiji. Po končani vojni sta zaradi razmer v domovini raje izbrala nadaljevanje izseljenstva: z dvema hčerkama, od katerih je bila ena rojena v Holandiji in ena doma, sta se podala v Avstralijo. Obe hčerki imata zdaj že svoji — zgledni katoliški — družini, moža obeh pa sta Švicarja.

Pogrebna maša je bila v farni cerkvi (župnija Deepdene) na petek 7. oktobra, kateri je sledil pogreb na pokopališče v Box Hill. Vsem žalujočim naše sožalje, pokojni pa božje plačilo za bogovdano življenje!

V St. Albansu je 10. oktobra pred svojim domom nenadoma umrl zadet od kapi rojak **FRANC RUTAR**, rojen 21. septembra 1913 v Tolminu. V Avstralijo je došel pred 26-imi leti in ostal samski. Zadnja leta je bil precej bolan, odrezati so mu morali tudi nogo.

Pogrebna maša je bila v cerkvi v St. Albansu na petek 21. oktobra, pokopali pa so ga na Western Suburbs Lawn Cemetery. R.I.P.

Razstavni del ob otvoritvi Baragove knjižnice: zdomski in zamejski slovenski listi, v ozadju vsi letniki MISLI s prikazom dela od rokopisov do končnega tiska, v sredini zadaj pa fascimile Dalmatinove biblije iz leta 1584. Vse je bilo vredno ogleda.

ŠLI SMO na teh dveh straneh skozi čas iz kraje božjega obiskanja. Ustavljali smo se ob znamenitih mestih Palestine, ki jo je Bog izbral za zemsko domovino svojemu učlovečenemu Sinu. Ogledovali smo se jih kot današnji romarji, a z mislijo, ki je bila zasidrana v času, ko je po teh krajih hodila božja noga. Brez tistega božjega obiskanja, od katerega so pričeli šteti naša leta, bi vse naše romanje ne imelo nobenega pomena. Betlehem nam vzbuja čustva samo z ljubko, pa tako trdo resnično zgodbo prve svete noči, Jeruzalem nas zresni ob misli na naše odrešenje — ob dejstvu trpljenja, smrti in vstajenja učlovečenega Boga. Vsak kraj, ki smo ga obiskali, nam je vedel veliko povedati, pa bi brez tistega obiska pred dva tisoč leti molčal kot grob.

Nič ne bo škodilo, če se ob vsem tem pomudimo še v tej in prihodnji številki, da nadaljevalne članke zaključimo s koncem letnika. Uporabil bom nekaj misli iz knjige Daniela Ropsa: Jezus v svojem času.

Ste ob tem našem romanju kdaj pomislili na ljudi, ki so v času božjega obiskanja živeli in Jezusa osebno videli? Kako so ga sprejeli? Sodobniki so ga poznali kot otroka, ki se z ostalimi igra na nazareški ulici. Poznali so ga kot rokodelca, tesarja z ostružkom za ušesom, z obličem in kladivom v roki. Videli so ga, kako je hodil po poti, jedel kruh in olive, včasih tudi ribo, ki velja med tem ljudstvom za poslastico. Zvečer je legal na pletnjačo iz bičja ali v visečo mrežo iz vrvi. Videli so ga, kako je spal ves utrujen — človek med ljudmi. Kot tak je bil eden izmed njih — ni ga bilo težko sprejeti. "Tesarjev sin", kakor so mu rekli, se po svojem vsakdanjem življenju in običajih ni razlikoval od njih.

Drugačna je postala slika, ko je začel svoje javno poslanstvo, ko so se začela njegova večna potovanja iz kraja v kraj. Začel je govoriti stvari, da bolj presenetljivih ljudje še niso slišali. Trdil je, da je obljubljeni Mesija, po katerem bi moralo biti izvoljeno ljudstvo utrjeno v svoji slavi, v svoji dopolnitvi. Trdil je še več: da je Sin božji. In nekateri ljudje so mu verjeli, se zbirali

V času obiskanja . . .

okrog njega, mu sledili po palestinskih cestah, poslušali njegove nauke in strmeli nad čudeži, ki jih je delal z neverjetno samoumevnostjo. Mnogi so ob vsem tem celo zmotno upali, da bo rešil Izrael iz politične sužnosti. Še apostoli, njemu najbližji, so imeli dolgo kaj čudne predstave o njegovem kraljestvu.

Mnogi pa so ob vsem tem še vedno gledali v njem samo "tesarjevega sina", ki je postal zanesenjak in se mu je nekaj zvrtilo v glavi, da se dela Boga. "Iz Nazareta ne more kaj dobrega priti" je bil star pregovor, pa tudi če so zvedeli za njegovo betlehemsko rojstvo v ovčji staji, je bilo to zanje kaj sumljivo dejstvo. Če se je njih neveri porobu postavil čudež, so se ga otrešli, da so ga pripisovali hudemu duhu. "Z Belcebubom izganja hudiče . . ." Ko so videli ali vsaj zvedeli, da so ga ujeli, sodili in križali, je bil to zanje kar dovolj velik dokaz, da so imeli prav. Kako naj bi potem sprejeli nezaslišano novico, da je vstal od mrtvih? Zakrknjenost je huda stvar. Celo duhovniki so raje podkupovali stražarje v priznanje, da so zaspali in so medtem apostoli ukradli truplo, kot pa bi sprejeli nase sramoto, da so se v "tesarjevem sinu" temeljito zmotili . . .

Čas božjega obiskanja je bil preizkusni kamen za vse, ki so kakor koli prišli z Jezusom v stik. Mnogim je ob njem zastala noga — spotaknili so se. Kljub vsem očitnim dejstvom je vera le milost, ki si jo moramo zaslužiti s sodelovanjem.

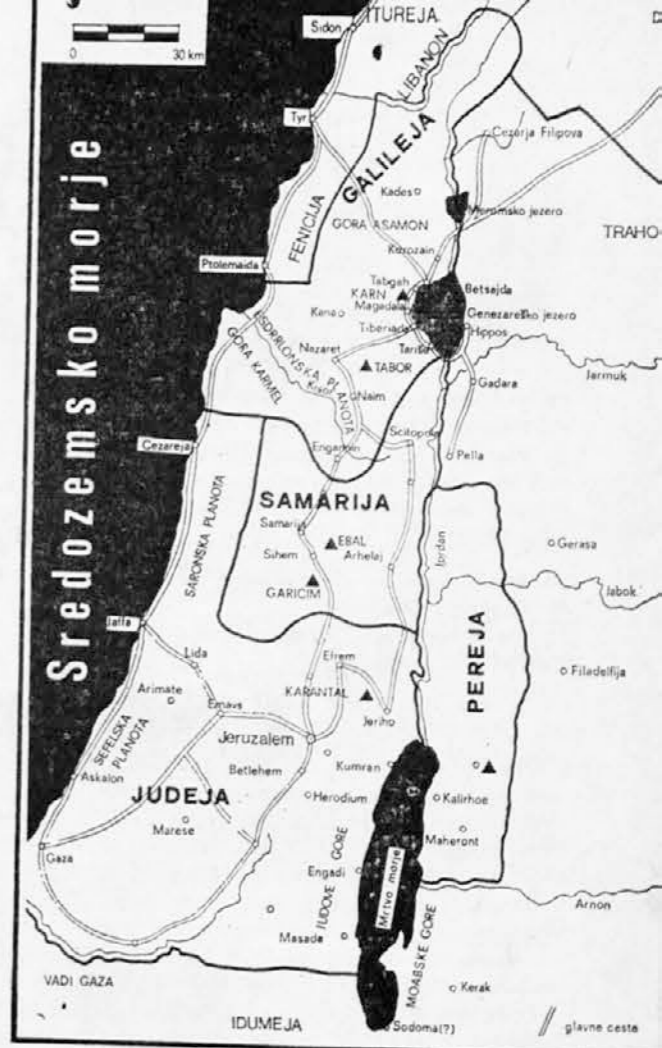
Tako je tudi danes. Minila so stoletja od časa obiskanja in vendar — čas obiskanja še vedno traja. Na sto načinov nas obiskuje isti Kristus,

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani. . ." Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

a vsak obisk zahteva vero, ki je milost. Brez naše iskrene dobre volje, brez našega sodelovanja gre mimo nas . . .

Verjetno je danes malo ljudi, ki bi odklanjali Jezusa iz Nazareta kot zgodovinsko osebnost. Če gledamo število in soglasnost dokumentov, ki govore o njem, in obilico rokopisov, ki nam podajajo njegov evangelij, moramo reči, da ni nikogar v njegovem času, o katerem bi bili tako dobro poučeni. Tega dejstva pravična zgodovina ne more zatajiti. Pravična zgodovina dopušča celo presenečenje, da ta človek iz majhnega naroda, brez kulture z ozirom na takratno visoko priznano rimsko in grško, z enim mahom prenavlja osnove filozofije in odkriva prihodnjemu svetu področje nepoznane misli. Zgodovina prizna, da tu govori ponižni sin propalega naroda, rojen v nepoznanem kraju majhne rimske pokrajine, Jud po rodu, podoben tolikim drugim, ki so jih cesarjevi oskrbniki prezirali; a govori s tako močnim glasom, da prevpije glas samih cesarjev. Vendar je še vedno "znamenje, katerega se bo nasprotovalo"; kajti če zgodovina obtiči le pri teh dejstvih, dela iskajočemu modernemu človeku slabo, polovično uslugo.

Jezusovo življenje, kakor so nam o njem povedali, je stekano iz čudežev in vse v njem sije z nadnaravno jasnostjo. Iz teh presenetljivih dejstev ne moremo odtrgati od tkiva njegovega obstoja, da bi jih zatrli. Treba bi bilo raztrgati tkivo samo, zanikati vse njegovo življenje, zavreči besede njegovih pričevalcev. Še več: življenje, ki se je tako tragično končalo na križu, se odmika v zgodovinske vidike, ki vzbujajo še večje začu-

denje. Mrlič je vstal: govori in hodi ter se prikazuje tistim, ki so ga poznali v življenju. O tem so pozneje govorili njegovi učenci, da je zanje najjasnejši in najneovrgljivejši dokaz. "Če pa Kristus ni vstal," je trdil sveti Pavel, "potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera!" (1 Kor 1,14). Zgodovina mora ali odkloniti krščanstvo ali sprejeti vstajenje.

Tu je preizkusni kamen za vsakega izmed nas. Ali smo zanj ali proti njemu. Ali ga priznamo kot Boga-človeka, ki je umrl in vstal, ter sprejmemo tudi njegove nauke; ali pa obtičimo na pol pota in odklonimo milost vere. Če izberemo zadnje, nas zastonj obiskuje. Zastonj je bil za nas tudi tisti njegov prvi obisk, ki ga povezuje učlovečenje v Nazaretu, rojstvo v Betlehemu in vstajenje po grozljivi smrti v Jeruzalemu.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
Fr. Lovrenc Anžel O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvi!)

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

●
VISOKI OBISK. — V petek 30. septembra zjutraj smo na sydneyem mednarodnem letališču pričakali predstojnika vseh slovenskih frančiškanov, p. provinciala POLIKARPA BROLIHA. Odzval se je vabilu vseh slovenskih duhovnikov-frančiškanov, ki delujemo v Avstraliji, naj pride pogledat naše delo, ki je veja apostolata slovenske redovne province. Prišel je med nas našmejan — kljub najdaljši letalski vožnji svojega življenja.

Poleg nas iz verskega središča v Merrylandsu in še nekaterih rojakov sta mu izrekla na letališču dobrodošlico tudi zastopnika obeh sydneyjskih društev.

Zvečer na dan prihoda pa je bil pater Polikarp — četudi še dokaj nenaspan — že na delu v naši cerkvi: je spovedoval in vodil tridnevno kot pripravo na sveto birmo. V soboto zvečer, na zadnji dan tridnevne, je bilo po sveti maši tudi izpraševanje birmancev. Dana jim je bila prilika, da so pokazali, kaj so se naučili in kaj jim birma pomeni. Izpraševala sta p. Lovrenc in s. Mirjam, ki sta imela na skrbi pripravo birmanskih kandidatov. Sprva kaj boječe, so kasneje kar korajžno dvigali roke in odgovarjali na stavljen vprašanja.

BIRMA je bila v nedeljo 2. oktobra in za našo skupnost res velik dan. Zakrament potrjenja je prejelo 93 kandidatov po rokah p. provinciala Polikarpa, ki ga je v ta namen posebej pooblastil sydneyjski kardinal Freeman. Lepa slovesnost je trajala dve uri. Pri tem je naš pevski zbor odlično opravil svojo nalogo in dal priložnosti res slovesni poudarek. Na različne načine so sodelovali tudi birmanci, starši in botri. Edinstven je bil tudi okras oltarja. Prav za ta dan je dobil tudi naš tabernakelj poseben okras: žarke iz medenine. Po zamisli p. Lovrenca jih je v rekordnem času izdelal Jože

Grča, električno napeljavo pa je uredil Franc Mramor.

Pri obredu potrjenja so nekateri menda "pogrešali škofovsko kapo", upam pa, da je bilo med nami vernikov, ki zamenjavajo bistveno z nebistvenim, bolj malo. Pri prejemu zakramenta gre za vse več in vse globlje: moč zakramenta ni v škofovskih insignijah, ki dajo slovesnosti pač le zunanjost, ne dodajo pa k vsebini.

Po cerkveni slovesnosti je na našem dvorišču pod šotorom sledil piknik. Pri obilni domači postrežbi so se zopet izkazale članice Društva sv. Ane z dodatnimi pomočnicami. Matere birmancev in botre so se tudi izkazale, ko so nas založile s hrano in zlasti pecivom. Omeniti moram tudi moške, ki so dan prej razpeli ponjavo in pripravili prostor, na pikniku pa skrbeli za pijačo in barbecue. Vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli k uspehu prireditve, iskren Bogplačaj!

PRVO SVETO OBHAJILO smo imeli na nedeljo 9. oktobra. Prvič so prejeli Jezusa sledeči otroci: Valter Krajnik, Toni Nobilo, Mark Tomšič, Joško Vrtač, Nita Nobilo, Erika Pečar, Rosana Štemberger, Renata Šušanj, Renata Vesalčič in Helen Zelič. Iskrene čestitke vsem in samo Bog daj, da bi vse življenje ostali Jezusovi dobri prijatelji. Starši naj skrbijo, zlasti s svojim zgledom, da bodo otroci lahko redno prihajali k službi božji in prejemali pogosto sveto obhajilo, doma pa tudi redno opravljali svoje dnevne molitve.

SLOVENSKA RADIJSKA ODDAJA na 2EA v priredbi našega verskega središča bo zopet v soboto, 29. oktobra, ob sedmih zvečer, s ponovitvijo naslednje jutro ob sedmih. Ko boste to brali, bo seveda že za nami. Moram reči, da je zanimanja za te naše oddaje kar precej, zato nam ni žal truda, ki je vanje vložen.

IZREDNE BOŽJE SLUŽBE bodo v naši cerkvi na zapovedan praznik vseh svetnikov (torek 1. novembra), na dan spomina rajnih (sreda 2. novembra), na prvi petek (4. novembra in 2. decembra), in na praznik Brezmadežne (četrtek 8. decembra). Vselej ob sedmi uri zvečer. Poleg tega imamo sveto mašo tudi na slovenskem pokopališču v Rookwoodu na nedeljo 6. novembra ob dveh popoldan.

REDNE SLUŽBE BOŽJE pa so pri nas še vedno ob sobotah zvečer ob sedmih (velja za nedeljsko mašo) in ob nedeljah ob osmih ter ob 9.30 dopoldan (ta je z zborovim petjem). — WOLLONGONG ima redno slovensko mašo v nedeljo 13. novembra ob petih popoldne (po maši obisk grobov) in pa 11. decembra (po maši prihod sv. Miklavža v dvorani pri stolnici). — CAN-

BERRA ima mesečno službo božjo na nedeljo Kristusa Kralja (20. novembra) in pa na nedeljo 18. decembra, ko bo že tudi prilika za božično spoved. Obakrat v Garranu in ob 11.30 dopoldan.

NOVI GROBOVI. — Dne 24. avgusta je v Entrance, N.S.W., umrl **AVGUST ERZETIČ**. Rojen je bil v Kožbani v Goriških Brdih dne 26. januarja 1904. V Avstralijo je došel leta 1927 in živel dolga leta v Bonnyrig, N.S.W. Pokojnik je bil še samski, ima pa v Avstraliji nekaj sorodnikov: Stanka Erzetiča, Felicito Markočič in Matildo Radi. Njegovi zemski ostanki so bili upeljeni, pepel pa položen v grob na slovenski del Rookwood pokopališča. Sveta maša za pokoj njegove duše je bila opravljena pri Sv. Rafaelu v nedeljo 25. septembra. R.I.P.

V nedeljo 9. oktobra je v Goulburnu umrl rojak **LEOPOLD BAJT**. Rojen je bil 12. novembra 1930 na Uncu pri Rakeku kot sin Antona in Julijane r. Kobe. V Avstralijo je prišel leta 1954 in se nastanil v Melbourne, kjer se je 1959 poročil z Ivanko Meden. Kasneje se je Bajtova družina preselila v Canberro, mestni okraj Garran. Po poklicu je bil pleskar.

Pokojnik zapušča ženo, hčerko Sandro (17 let), sina Daniela (10 let) in Martina (6 let) ter mnogo prijateljev in znancev, ki so jih nenadna smrt in njene okoliščine zelo pretresle. Pri vseh je bil priljubljen in je bil vedno pripravljen pomagati. Številne ure svojega dela je dal tudi slovenskemu domu "Triglav" v Canberri. Bil je tudi v odboru tamkajšnjega društva in eno leto celo njegov predsednik. Zato se je k maši zadrževal, ki je bila 12. oktobra v garranski cerkvi, zbralo zelo veliko rojakov. Opravil jo je p. provincial Polikarp ob somaševanju p. Bazilija in p. Lovrenca; slednji je imel nagovor v cerkvi, p. Bazilij pa je vodil pogrebne obrede. Ob odprtem grobu so mu spregovorili trije rojaki. — Dragi Polde, počivaj v božjem miru!

Isti dan, ko smo v Canberri pokopavali našega dragega Poldeta, pa je smrt posegla zopet tudi med sydneyjske Slovence. **VINCENC MAVRIČ** je okrog desete ure zvečer legel k počitku, nekaj minut kasneje pa ga je zadela srčna kap. Prišel je duhovnik iz matravillske župnije in mu podelil svete zakramente. Reševalci so mu skušali pomagati, toda brez uspeha. — Pokojnik je bil rojen 19. julija 1913 v vasi Mišček, župnija Marjino Celje, kot sin Antona in Antonije r. Florjančič. V maju 1941 se je poročil z Zorino Debeljak. Po vojni — 5. decembra 1949 — sta prišla v Avstralijo na ladji "Helenic Prince". Z ženo in sinom Kajetanom, ki ima odvetniški poklic, si je ustvaril dom v Matraville. Bil je prijaznega in veselega značaja, kljub temu, da je zadnja leta močno trpel za astmo. Do upokojitve je bil zaposlen pri podjetju "Email".

Slovenska pogrebna maša je bila opravljena na soboto 15. oktobra v cerkvi sv. Neže v Matraville, svoj zadnji dom pa je našel pokojnik na Botany pokopališču. R.I.P.

Sorodnikom vseh treh pokojnih izrekamo naše iskreno sožalje. Pridružimo se jim v molitvi za drage, ki so jih zapustili.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

DVOJNA POROKA. V soboto, 10. septembra 1977, sta se v Taree, N.S.W., poročili dve hčerki znane sydneyjske družine **Stanka in Zinke Aster-Stater**. **Kristina Marija** je poročila **Marcela Van Eck**, priči sta bila Terry Van Eck in Angela AsterStater, mlajša **Ave Marija** pa je poročila **Geoffreya Louisa Leonard**, priči pa sta bila Robert Leonard in June P. Dowling. — Obema paroma in staršem iskrene čestitke.

KRSTI

Lillian Zrim, Fairfield West. Oče Herman, mati Ema r. Kovač. Botra sta bila Ivan in Anica Gomboc — Merrylands, 10. septembra 1977.

Helen Obal, Kemblawarra, N.S.W. Oče Albin, mati Tana r. Taneska. Botrovala sta Jože in Katarina Živko — Merrylands, 18. septembra 1977.

Renee Barbara Falež, Chapman, A.C.T. Oče John, mati Susan r. Roberts. Botrovala sta Cvetko Falež ml. in Barbara Falež — Garran, A.C.T., 18. septembra 1977.

Lisa Marie Johnston, Northbridge, N.S.W. Oče Gerard Raymond, mati Maria Dominique r. Ritlop. Botrovala sta Johann in Ivanka Pankraz — Merrylands, 24. septembra 1977.

P. VALERIJAN

Visoki gost — p. Polikarp **BROLIH**,
predstojnik slovenskih franciškanov
doma in po svetu

TIK PRED IZIDOM teh MISLI sem eno manj pomembnih novic izpod Triglava zamenjal za tole, ki je še topla prišla iz Rima: **Končno je Slovensko primorje cerkveno-pravno urejeno!** Koprška administratura, ki jo od konca vojne sestavljajo deli goriške nadškofije, tržaško-koprske in reške škofije, je zdaj postala **samo-stojna škofija, polnopravni del Cerkve na Slovenskem.** Veseli smo tega koraka.

FRANCE GORSE, ki je nedavno slavil svojo osemdesetletnico, še vedno ustvarja. Akademski kipar je doma iz Zamosteca pri Sodražici. Begunska pot po vojni ga je zanesla v Ameriko, pred nekaj leti pa si je z nakupom male kmečke hiše v Svečah na Koroškem (Avstrija) končno ustvaril svoj dom. Smo že poročali, da je gospodarsko poslopje preuredil v svoj atelje in prikupno galerijo, kjer ima njegovo umetniško usvajanje še vedno dosti obiskovalcev in občudovalcev. Iz globoke vere zajema ideje za svoja dela zlasti v dveh svetovih: kmečkem in verskem. Njegove religiozne skulpture poživljajo številne bogoslužne prostore po Ameriki, na Koroškem in tudi v domovini. Zlasti so znani njegovi križevi poti, od katerih krasi eden tudi ljubljansko stolnico.

Kljub vsemu priznanju tujega umetniškega sveta v svoji rojstni domovini nima pravice razstavljati. Pred nekaj leti so mu prijatelji-umetniki hoteli prirediti razstavo, pa je bila na zahtevo od zgoraj zadnji trenutek odpovedana. Kot kultura nasploh mora biti tudi umetnost ponižna sužnja režimu . . .

Slavlencu želimo tudi avstralski Slovenci k visokemu življenjskemu jubileju obilo božjega blagoslova in še mnogo let plodnega ustvarjanja!

ZADNJE RAZISKAVE restavraterjev so odkrile, da je nekdanji trapistovski samostan Rajhenburg — zdaj pravijo kraju Brestanica — star najmanj tisoč let. Našli so tudi lepe poslikave iz šestnajstega stoletja. Novoodkrite veličastne freske menda na Slovenskem nimajo primerjave.

Pod nacisti, ki so izgnali trapiste, je grad služil za zapore vso drugo svetovno vojno, pa tudi povojna oblast je z zapori nadaljevala in samostana ni vrnila

redovnikom. Mnogo zavednih Slovencev je šlo skozi rajhenburške ječe. Kasneje so grad spremenili v Muzej slovenskih izgnancev, zdaj pa beremo, naj bi v prvem nadstropju uredili še Muzej slovenskih političnih zapornikov in internirancev. Seveda samo medvojnih. Pa bi tudi imena povojnih jetnikov ter vse z njimi v zvezi napravila kaj pestro muzejsko zbirko žalostnih spominov . . .

PLANINCI so praznovali 200-letnico prvega vzpona na Triglav in 85-letnico ustanovitve prvega slovenskega planinskega društva. Zbrali so se na Rinži, nekaj nad tristo metrov visokem griču v Prekmurju, na skrajnem severnem robu Goriškega. Kakih pet tisoč se jih je udeležilo tega slavlja. Človek bi mislil, da bi jih za tako praznovanje pritegnila planinska Gorenjska, pa jih je zvabilo Prekmurje.

BRNIK, kamor prileti toliko naših ljudi tudi iz Avstralije, bodo morali zapreti, če vsaj do konca leta ne dobijo potrebnih sredstev za obnovo vzletne steze — smo brali nedavno v domačem časopisju. Kakih 148 milijonov bi bilo potrebnih za obnovo. Poskus zagotovitve denarja s "samoupravnimi sporazumi" se ni obnesel: le dvanajst odstotkov tozdrov (temeljnih organizacij združenega dela, po domače podjetij) se je odzvalo prošnji, nekaj jih je odklonilo, sedemdeset odstotkov podjetij pa je — molčalo.

70-LETNICO kronanja milostne podobe **MARIJE POMAGAJ** so letos praznovali na Brezjah, naši največji narodni božji poti. Dvodnevno praznovanje se je zaključilo v nedeljo 4. septembra, vodil pa ga je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik. Maša je bila pred romarsko cerkvijo, kjer se je zbralo okoli 7.000 vernikov. Prepevalo je 200 pevcev dvanajstih združenih pevskih zborov kranjske dekanije.

Podobo Marije Pomagaj na Brezjah je kronal 1. septembra 1907 ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Oklical jo je za Kraljico slovenskega naroda. Ko so leta 1941 nacisti zasedli Gorenjsko, je brezjanska Marija najprej bežala na Trsat, nato pa v ljubljansko stolnico čakala konca vojne. Pred njo je bila med vojno na Rakovniku izvršena posvetitev slovenskega naroda brezmadežnemu Srcu Marijinemu, kakor je za ves svet želela leta 1917 Marija v Fatimi. Po vojni se je milostna podoba vrnila nazaj na Brezje, kjer jo obiskujejo tisoči vernikov.

Oltar s podobo Marije Pomagaj v kapelici brezjanske cerkve je bil za letošnjo obletnico popolnoma prenovljen in čudovito deluje. Načrte je le v skromnih obrisih napravil zdaj že pokojni arhitekt Bitenc, izvršil pa jih je v teku dveh let umetnik Maks Bergant.

TRZIČ je znan po svoji stoletni čevljarški tradiciji, saj je ohranjena vpisna knjiga čevljarškega ceha iz leta 1751. Letos so priredili "šuštarsko nedeljo" (4. septembra), ki naj spominja na čevljarstvo preteklost. Največ navad in običajev, ki so jih prikazali na prireditvi, se je ohranilo prav iz cehovskih časov.

LIVING SOUND je ime petnajstčlanski skupini mladih Američanov, ki že od januarja potuje po Evropi s sporedom duhovnih popevk ob spremljavi vokalno-instrumentalnega ansambla. Dve drugi njihovi skupini pa istočasno potujeta po drugih celinah. Vsi so profesionalci, njih vodja Joel Vesanin pa obenem še šofer skupine. Prostovoljne prispevke za svoje koncerte dele v dobre namene. Ustavili so se tudi v Ljubljani in dva zaporedna večera nastopili v ljubljanski frančiškanski cerkvi, ki so jo obakrat napolnili predvsem mladi. Poročilo pravi, da sta bila večera neprisliljeno doživetje za vse, ki so odprto prisluhli hotenju mladih Amerikancev, njih poustvarjanju srečan s Kristusom, z vsakim bratom in sestro. Njih sporočilo se glasi: "Oznajamo vam Kristusa, ki je pot, resnica in življenje, želimo vam posredovati svoje izkustvo božje bližine, deliti z vami srečo, da smo po Kristusu odrešeni in osvobojeni . . ." Večina prostovoljnih prispevkov ljubljanskega koncerta je šla v pomoč slovenskim cerkvam, ki jih je letos julija poškodoval potres.

Isto poročilo ve povedati, da so ti mladi Amerikanci nastopili tudi v Bosni, kjer pa se je našla tolpa domače mladine, ki jih je surovo izžvižgala.

PLIN IZ RUSIJE bo dobila Slovenija. Plinovod so začeli graditi preteklo jesen pri Šentilju in po poročilih napreduje hitreje kot je bilo načrtovano. Po njem naj bi že v začetku julija 1978 pritekale prve količine plina iz Sovjetske zveze do Ljubljane. Do konca prihodnjega leta naj bi speljali plinovod še od Ljubljane do Jesenic, do konca leta 1979 pa od Ljubljane do Anho-vega. Računajo, da bo v prvem obdobju Slovenija dobivala 700 milijonov kubičnih metrov plina letno.

"**VINO 77**", 23. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem v Ljubljani, je letos pritegnil 439 razstavljalcev iz 26 držav. Med razstavljalci je bilo največ domačih: 165. Skupno so letos prijavili 1289 vzorcev: 1017 vin, 200 žganih pijač in pa 72 sadnih sokov. Ocenjevale so mednarodne komisije in podelile 8 šampionov, 229 velikih zlatih, 367 zlatih ter 479 srebrnih medalj, 20 pismenih priznanj, 135 častnih diplom in 8 diplom za sodelovanje. Če je tudi avstralska "božja kapljica" kaj odnesla na sejmu, pa res ne morem zapisati.

Morda bi kdo bravec vedel objasniti, kako ocenjujejo in kako dele takele nagrade. Saj je število podeljenih nagrad skoraj tako visoko kot je bilo na sejmu vzorcev.

GORENJSKI POTRES v letošnjem juliju je odkril zgodovinske strani, ki govore o podobnem potresu na istem območju tudi 26. marca 1511. Takratni potres je bil menda največji do tistikrat znan v Evropi. Veliko je porušil in uničil tudi veliko življenj. Gotovo je bil prav takratni potres podlaga za ustno izročilo, da "je treba v tem delu dežele graditi trdne hiše". Pregledne komisije so zdaj ugotovile, da so bili vzdani močni železni nosilci celo v nekaterih starejših stavbah, kjer jih ni nihče pričakoval. Pravijo, da bi

bila brez teh danes škoda nedvomno še večja in morda tudi kaj smrtnih žrtev.

ZNANO JE, da je ameriški pisatelj Ernest Hemingway v naših krajih ob soški fronti med prvo svetovno vojno začel svojo kariero kot prostovoljec in vojaški dopisnik. Mimo tega dejstva ni mogla britanska filmska ekipa BBC, ki pripravlja dokumentarni film o pisateljevem življenju in delu. Zato bodo v filmu tudi prizori, snemani v Kobaridu in okolici.

PA SE JE le spet malo premaknilo. Poročila iz domovine vedo povedati, da je bila končno dana lokacija za novo cerkev v Kisovcu pri Zagorju ob Savi, pa menda tudi za tako potrebno cerkev v Novi Gorici, za katero prosijo slovenski škofje že domala tri desetletja. Izpraznjeno bo župnišče v Lescah pri Radovljici in pa v Mostah v Ljubljani. Obljubljena je bila tudi ugodna rešitev za stanovanje duhovnikov v Kranju. V teku so obenem razgovori o uporabi prelepe cerkve v Grobljah pri Domžalah zopet v bogoslužne namene. In še nekaj takih uslug je baje na vidiku, kar pozdravljamo — če le "daj-dam" ne bo preveč zahteven.

Pozimi bo slap Peričnik drugače izgledal: odet bo v prelestno ledeno lepoto . . .

POZDRAVLJENA, slovenska zastava, naš ponos in bolečina! Prav ob zibelki zamisli Zedinjene Slovenije si bila spočeta. Naši študentje so te ponesli preko vse domovine in še na tuje. Avstrijski cesarici so vrgli šopek belo-modro-rdečih nageljnov v kočijo, 6. avgusta 1848 so te slovesno razvili na hribu Ostrovcu pri Sv. Vrbanu na Stajerskem, učitelj Jakob Čagram od šent Lenarta pri Ormožu je hodil od vasi do vasi odet v slovenske trakove in budil ljudstvo. Pa ne samo dijaki, tudi kmetje so te vzljubili. Tako so kmetje ormoškega okoliša razžaljeni zaradi zaničevanja njihove narodnosti ter prebujeni od gorečih rodoljubov, 17. septembra 1848 obesili raz stolpa župne cerkve v Ormožu slovansko zastavo, kot so jo takrat imenovali; vzklikajoč cesarju, domorodcem in vsem Slavljanom. Naš tlačan, naše ljudstvo, ljudstvo upognjenih hrbtov, je vstalo in stresalo z ramen vedomca, ki mu je že tisoč let pil kri.

Naša zastava! Botrovala si vsem množičnim taborom od Ljutomera do št. Vida, v času najhujšega nemškega pritiska — vihrala z vseh mlajev in cerkva širom slovenske domovine, pripeta na prsih fantov in deklet, v rokah šolske mladine. Prešla si v resnično last slovenskega ljudstva, ki je tako s tvojo pomočjo zorelo v narod.

Zastava, naš ponos! Nismo imeli plemstva po krvi, imeli pa smo plemiče duha in ti si jih ovijala, ko smo jih polagali, utrujene, k počitku: Ivana Cankarja, Josipa Stritarja, Antona Bonaventuro Jegliča, in še in še — nepregledno vrsto.

Naša zastava, naša bolečina! Nisi spremljala slovenskih fantov na njihovem križevem potu v Kočevski Rog, toda nosili so te v svojih srcih. Nosili smo te v svojih srcih tudi mi in te ponesli preko vseh oceanov, da ni vzporednika ne poldnevnik na širni zemeljski obli, kjer ne bi vihrala.

Zastava, naše upanje! Ko plapolal ob argentinski, ameriški, kanadski, avstralski ali katerikoli zastavi že: pritegnil poglede naše mladine! Da bodo naši fantje in dekleta ob

SREČKO SELIVEC:

POTA BOŽJA

“Kaj pravite na to, gospod župnik?” Dekletove velike oči so se srečale z njegovimi. Kakor da pričakujejo od njega, da bo z eno samo besedo odstranil vse, kar ji teži srce.

“Kaj naj rečem?” je počasi odgovarjal. “Zdi se mi, da se prav zdaj odločuje tvoja usoda za vse življenje.”

“Tudi jaz to čutim in pri tem trpim. Prav zato sem prišla, da vas prosim nasveta. Sama sem v temi, ne vem pota in ne zmorem koraka v jasnost. Edino vi mi lahko pomagate in prav svetujete . . .”

Zopet so se v njenih očeh zalesketale solze. Župnik je čutil, da je njena bol priklopela do vrha.

“Kaj naj ti rečem, dragi otrok?” je dejal sočutno. “Svetovati ti ne morem. Ali naj rečem brez premisleka: pusti tega človeka, ka ga niti dobro ne poznaš, ne meni se zanj in se odloči za redovno življenje? Ali naj ti nerazsodno povem: Cilka, izrabi priliko, ki se ti nudi? Pred teboj je tvoja operna kariera, je tvoja sreča, je tvoj ženin — vse, kar ti more nuditi svet . . . — Ne eno ne drugo mi ni mogoče. Vse to je v božjih rokah . . .”

“Glejte, gospod župnik, kako je bilo do našega cerkvenega koncerta vse enostavno! Vedno bolj vesela sem bila misli, da stopim v kratkem času v noviciat, da postanem redovna sestra in učiteljica glasbe. Zdaj pa je vse postavljeno na glavo. Odpira se mi druga pot — v opero. A prepričana sem, da mi Ahačič ne bo govoril samo o petju in operi. Njegov šopek in vsak njegov pogled, pa še to pismo mi jasno priča, da bi rad govoril z menoj tudi o ljubezni. Dve poti sta pred menoj. Katera je prava? Na to želim odgovora.”

“In od mene pričakuješ, naj stopim na razpotje ter ti pokazem pravo smer? Res si že najbrž slišala pregovor: Svetovati ni težko, saj tisti, ki svetuje, pri tem nič ne izgubi . . . Toda dati pravi svet ni malenkost. To je stvar vesti. Kako naj jaz, star podeželski župnik, ki nikoli ni imel lastnega opravka z ljubeznijo dveh src, svetujem mlademu in — dovoli, da se tako izrazim — lepemu ter nadarjenemu dekletu, kaj naj stori? Pa tudi za drugo stran, pot redovnega poklica, je nasvet kaj kočljiva zadeva, da ne trpi pri tem svobodna odločitev. Čutim, da je to zame nemogoča naloga, ena najtežjih od vseh, kar sem jih imel v življenju . . .”

“Bodočnost bo jasno pokazala, katera pot je prava. Toda čakati ne morem več: odločitev mora pasti in te razdvojenosti v

meni mora biti konec. A kdo naj mi pomaga, če ne vi, gospod župnik? Neizkušno dekle sem; Bog pa tako čudno molči . . .”

Gospod Janez se je zamislil, kakor bi prosil božjega razsvetljenja, potem pa se mu je obraz le malo razjasnil.

“Poskusiva, Cilka, z združenimi močmi narediti to, kar ubogi človek v takih trenutkih življenja storiti more. Veš, ko sem kot mlad študent potoval po Koroškem, se mi je od vseh oltarjev, ki sem jih videl, najbolj vtisnil v spomin eden s kipom nadangela Mihaela. Soha je bila krasno izrezljana in v nadnaravni velikosti. V eni roki je nadangel Mihael držal meč, v drugi pa veliko tehtnico. Tehtal naj bi dobra in slaba dela vsake duše, ki stopi pred večnega Sodnika . . . Tako storiva tudi midva za tvojo pravo odločitev! Pretehtajva in premisliva počasi in preudarno, kaj ti more nuditi redovno življenje in kaj življenje operne pevke ter morda žene opernega pevca.”

“To sem že sama poskušala, toda predno sem prišla do tehtanja, so mi odpovedale vse moči. Nikoli nisem mogla zagotovo ugotoviti, na katero stran se tehtnica nagiba.”

“Obema skupaj se bo pa mogoče le posrečilo,” je dejal župnik. “Kar začniva nalagati na eno stran!”

Samo za trenutek se je zbral, pa že nadaljeval: “Če vzamemo najprej pot operne umetnosti. Pot se začne z ljubeznijo, ki — vse tako kaže — v srcu Ahačiča že močno gori ter hoče zanetiti ogenj tudi v tvojem srcu. Če bo res zagorela in ni zadržkov, bi to nujno vodilo pred oltar. Če so vsa naša predvidevanja pravilna, bo Ahačič storil vse, da boš sprejeta tudi med operne pevce. Ugotoviti morava pozitivne in negativne strani teh dveh dejstev. Površno pogledano bi rekli: pozitivno je vse, kar sva rekla doslej. Če pa greva malo globlje, je le važno vprašanje, kaj je v človekovem življenju negativno in kaj pozitivno. Na to bi lahko odgovorila: Vse, kar vodi k Bogu, je pozitivno, vse, kar k Bogu ne vodi ali pa vodi celo proč Njega, je negativno in prej ali slej človeku v pogubo. Umetniki na splošno živijo posebno življenje, vse drugačno od preprostih ljudi. Umetnik vse močnejše doživlja, v njem so sile, ki hočejo udejstvovanje. Umetnik mora peti, mora igrati, mora slikati ali pisati . . . Če tega ne dela, je nesrečen. Bog sam mu je v srce položil to silo, ki je mnogokrat drugim ljudem neumljiva, zato pa tudi ne razumejo njegovega življenja in dela . . .”

Iz tega sledi, da boš kot umetnica sicer lahko srečna, ker boš imela obilo prilike do umetniškega udejstvovanja v petju. Toda umetnik žal tako lahko pozabi na vse drugo in vidi samo svojo umetnost. Pozabi lahko na velikega Umetnika, ki ga je ustvaril in mu dal talente. Uspeh ga more napolniti z nadutostjo, ki hodi pred padcem.

Dosedanje izkušnje kažejo, da umetniki v zakonu niso ravno srečni ljudje. To sicer ni nujno, toda njih življenje je tako. Žena-umetnica hoče nastopati. Če nastopa, odlašča materinstvo. Če je kaj otrok, zanje skrbe drugi, kakor tudi ne vodi sama gospodinjstva. Kako moremo govoriti o toplini doma, ki naj jo izžarevata zakonca zase in svojo družino? Če sta umetnika oba, položaj ni nič boljši, dasi še tako razumeta svoje skupne težnje po ustvarjanju. Zakonca-pevca in igralca nastopata vsak v svojih ljubezenskih vlogah, vsak ob drugem času in po ločenih vajah. Vse to tako zlahka rahlja ljubezenske vezi, odtujita se in ni treba veliko, pa se vse podere. Veliko je priložnosti, morda tretja vsiljiva oseba, pa se zakonca-umetnika znajdeta vsak na svoji poti. Ločita se in pričinja se hitra pot moralnega propa-

tvoji beli barvi spoznali resnico: proti laži idejnega popuščanja, proti laži življenjskega lagodja, proti laži narodnostnega utapljanja. Tvoja modra barva naj jim plemeniti duha in srca, ob tvoji rdeči pa naj zagore v ljubezni do korenin slovenstva, iz katerih hočeš-nočeš izhajajo, pa naj te poganjajo kjerkoli po svetu. Nas vse pa naj misel nate bodri, ko bomo malodušni; naj nam daje novih moči, ko smo utrujeni, pripravljenosti na žrtve, ko bomo razočarani.

Naprej, zastava slave!

Tako je pozdravil slovensko narodno zastavo **Marjan Schiffrer**, Buenos Aires, Argentina. Slovenija v svetu praznuje **DAN SLOVENSKE ZASTAVE** na obletnico proglavitve slovenske neodvisnosti, 29. OKTOBRA.

DAROVI ZA BERNARDOV TISKOVNI SKLAD

\$34.— Fred Brežnik; \$20.— Tomaž Možina; \$16.— Ivanka in Jože Pohlen; \$13.— Slovensko-avstralsko društvo Canberra; \$10.— Sylvia Goetzl; \$9.— Toni Požar; \$6.— Alojz Bohte, Ivan Bratina, Alojz Rus, Josip Rakušek, Maks Brunčič, Franc Bresnik; \$4.— Ivan Košak, Toni Zrimšek; \$3.— Vladimir Ferluga, Jože Brožič; \$2.— Marija Kovačič, Julijana Mikac, Anton Skok, Greta Korotanchnik, Dr. Zvonimir Hribar, Ivan Zelko, Alojz Grlj, Adolf Peršič, Ivan Hozjan, Marija Opitz; \$1.— Alojz Furlan, Avgust Glavnik, Stanko Fatur, Ivanka Hrvatina.

ZA BARAGOV PROCES:

\$5.— Franciška Mukavec.

SLOVENSKI MISIJONARJI, TOGO, AFRIKA:

\$208.— Nabirka misijske nedelje v sydneyski slovenski cerkvi (za

lačne); \$150.— M.J. (za kip Matere božje v novi cerkvi p. Hugona v Kanté); \$135.— Nabirka misijonske nedelje v melbournski slovenski cerkvi; \$115.— N.N. Sydney; \$50.— Družina Truden; \$20.— Marta Falež (namesto venca na grob Leopoldu Bajtu); \$12.— Društvo sv. Ane, Sydney (za lačne, namesto cvetja bolni članici); \$10.— N.N., Marija Katič, Marija Habor (za lačne); \$4.— Ivan Slavec, Rihard Bogatec; \$1.55 Dr. Zvonimir Hribar.

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

Petdesetletnico obhaja letos ljubljanska cerkev sv. Franciška v Šiški, eno izmed čudovitih del mojstra Plečnika.

danja. Zdi se mi, da je za umetnika, zlasti za pevca in igralca, najbolje, da ostane sam s svojo umetnostjo . . .”

Cilka je ves čas pazno motrila gospoda Janeza. Nobena beseda ji ni ušla in zdelo se ji je, da počasi že prihaja v njeno dušo jasnina.

“Kako poznate umetnika, njegovo dušo in njegovo življenje, gospod župnik! Lepo ste mi vse predočili in hvaležna sem vam.”

“Seveda moraš razumeti, drago dekle, da ni vsak umetnik, tudi pevec in igralec — že moralno slab človek. Tudi med njimi poznamo čudovite značaje. Toda veliko je prilike in mnogo ima slabih zgledov med svojimi sovrstniki. Da ti postavim primeru iz petja, ki je tebi najbližja umetnost: denimo, da zbor tridesetih pevcev napačno poje, kako naj v istem zboru en sam poje pravilno? Ali ga ne bodo potegnili za seboj?”

“Prav imate, gospod župnik, nemogoče bi mu bilo pravilno peti.”

“Zdaj pa pogledaj še drugo stran, ki jo nalagava na tehtnico svetega Mihaela! Mislila si in se skoraj že odločila za drugo pot: služiti Bogu kot redovna sestra. Odpoved zakonskemu življenju in lastni družini iz ljubezni do Boga, gotovo pa ne odpoved umetnosti petja, ki je dar božji. Pevsko udejstvovanje — morda kot učiteljica petja, voditeljica redovnega pevskega zbora — vse pa izrecno Bogu v čast. Kar znaš sama, bi učila druge. Z našim cerkvenim pevskim zborom si pokazala, da ti to čudovito leži. Koliko mladih pevki bi šlo v teku let skozi tvojo šolo, pa bi poleg pevskega znanja dobile tudi nekaj za srce. Kaj je mogoče lepše služiti Bogu? Res je, v operi je pevec deležen časti s strani občinstva, toda gledališka publika je tudi muhasta: umetnike slavi in jim ploska, jih pa tudi odstavlja. Zvezda, ki danes na umetniškem nebu žari, jutri že lahko ugasne. Bog pa je našega petja vedno vesel.

Pri vsaki odločitvi je treba gledati na konec. Kristjani smo, izpovedujemo vero v Jezusovo veselo oznanilo. Če v tej veri živimo, ni težka misel na dan, ko nas bo Bog ločil na desno in levo. Kaj takrat človeku pomaga, ako je deset, dvajset, trideset let žel čast in hvalo ljudi, pri tem pa je morda pozabil na Boga in Njegovo slavo ter končal na levi . . .”

Gospod Janez je umolknil. V pisarni je zavladala tišina, ki jo je motilo le tiktakanje ure na steni.

“In sedaj naj vse to denem na tehtnico, prvo na eno, drugo na drugo stran? Kamor bo tehtnica potegnila — tja naj se odločim?” je spregovorila Cilka.

“Razmisli vrednost in težo ene in druge strani — odločitev pa je v tvojih rokah. Pomagal sem ti osvetliti zamegleno sliko — zdaj je na tebi, draga Cilka, da preceniš in izbereš. Kako napačno ravnajo tisti, ki se odločijo popolnoma po nasvetu drugih! Vsak človek ima svoje poglede. To, kar je zame morda sončno, je za drugega lahko senčno in nesprejemljivo. Poudarjam: odločitev je tvoja. Sama dodaj ali odloži moji sliki, kakor ti misliš, da je prav in dobro. Tvoje življenje je na tehtnici, ne moje.”

“Priznati moram, gospod župnik, da se bom zdaj lažje odločila.”

“Pa še tole bi rad povedal,” je dodal župnik. “Ko se človek odloči po resnem premisleku, potem naj se ne pusti več vplivati od desne in leve. Tudi nazaj naj ne gleda več ter ponovno pretehtava — nemir se povrne, nova neodločnost pa lahko pri-

nese napačno odločitev. Bolje se je ozreti na drugo postajo križevskega pota in z razprostrtimi rokami sprejeti križ, ki ga čaka na poti, za katero se je odločil. Saj veš, kaj pravi Kristus: Kdor hoče priti za menoj, naj vzame svoj križ . . .”

“Tisočera hvala, lepo ste mi pomagali! Verjemite, da sama takega razmišljanja nisem bila več zmožna. Upam, da se bom lahko kmalu dokončno odločila.”

“Si kaj molila v ta namen?” je še vprašal gospod Janez.

“Opravila sem devetdnevnic v čast Mali Cvetki in jutri bo zadnji dan.”

“Če je tako, potem ti morem z gotovostjo reči, da bo tvoja izbira — kar koli že bo — pravilna in dobra.”

Cilka je vstala.

“Hvaležna sem vam, gospod župnik. Pomirili ste me in Bog mi daj svojo milost!”

“Zelo si preizkušana, a tako mora biti. Doslej si bila kakor cvetka, ki raste v varnem zavetju, a življenje je boj. Bog hoče preizkusiti, če je tvoja vdanost do Njega res trdna in odločna. Saj veš, kaj je rekel: Ker si bil zvest v malem, te bom postavil čez veliko . . .”

“Bog plačaj in zbogom!”

“Le v Boga zaupaj, pa bo vse dobro! Čast Bogu!”

Cilka je potolažena odšla iz župnišča. Ta trenutek ni hotela srečati nikogar, želela si je le miru, biti sama in vse ponovno razmisliti. Zavila je v cerkev, ki jo je sprejela v svojo svečano tišino. Objel jo je polmrak, le pred oltarjem je brlela večna lučka in se použivala Bogu v čast.

Sklonila je glavo v dlani in začela moliti. Po dolgem času je molila zbrano. Prosila je Boga, naj jo razsvetli, da se bo mogla prav odločiti.

Kot v prvi božji odgovor se je zazrla v knjižico, ki je ležala na klopi pred njo. Nekdo jo je moral pozabiti v cerkvi. Bila je “Hoja za Kristusom”, njeno najljubše duhovno branje. Segla je po njej. Ne da bi izbirala strani, se ji je odprla prva stran tretjega dela. In brala je premišljeno odstavke za odstavkom:

Poslušati hočem, kaj v meni govori Gospod Bog (Ps 84,9).

Blagor duši, ki sliši Gospoda, ko v njej govori, in sprejema iz njegovih ust besedo tolažbe.

Blagor ušesom, ki poslušajo tihi božji šepet in se nič ne menijo za šepet sveta.

Blagor očem, ki so zaprte za vnanje reči, a uprte v notranje.

Blagor njim, ki je njih veselje Bog in ki se otresejo vseh posvetnih zadržkov.

To pomni, duša moja, in zapri vrata počutnosti, da boš mogla slišati, kaj govori v tebi Gospod, tvoj Bog!

Jaz sem tvoje rešenje (Ps 34,3), tvoj mir in tvoje življenje.

Drži se mene in našla boš mir.

Zapusti vse, kar je minljivega, in išči, kar je večnega!

Kaj je vse, kar je časno? — ali ni vse zapeljivost?

Odreci se torej vsemu; skrbi, da boš Stvarniku ljuba in zvesta in tako zadobiš pravo srečo.

Letošnja akcija: **STO NOVIH NAROČNIKOV!** je do konca oktobra dosegla število 96. Bodo naročniki pomagali dobiti še štiri nove do konca leta? Potrudimo se!

* * *

SLOVENSKO AKADEMSKO DRUŠTVO (Slovene Graduates Society) v Avstraliji je rojeno. Ustanovni sestanek je bil dne 14. oktobra letos v prostorih sydneyjskega “Univerzitetnega kluba”. Udeležence z visokoškolsko izobrazbo (Ivan Žigon, Vlado Menart, Stane Samsa, Bert Pribac, Tone Gržina, Milan Frece, Marko Kukec in Jože Jež) je povabil na to prvo srečanje Tomaž Možina, ki poučuje in obenem nadaljuje s podiplomskim delom na na sydneyjski univerzi. Nekaj podobnega je poskušal na pobudo pokojnega urednika “Misli” p. Bernarda že pred leti, a takrat ni uspelo. Morda se bo sedanjí začetek razvil in prinesel naši zdovski skupnosti svoje sadove.

Nova organizacija je nepolitična in njeni glavni nameni so: združevanje, povezava s podobnimi ustanovami, podpora kulturnim dejavnostim in ne nazadnje pomoč slovenski srednješolski in visokošolski mladini.

Društvo takega značaja je bilo med nami nedvomno potrebno in Bog daj, da bi ne bilo le muhadenodnevnic, kakor toliko podobnih skupin Slovenije v svetu. Izpolnilo bo vrzel, ki jo je bilo med našo etnično skupino čutili že leta.

Avstralski Slovenci z visokoškolsko izobrazbo, ki bi se želeli novemu društvu pridružiti, oglasite se! Za podrobnejše informacije se obrnite na Tomaža Možina, prvega predsednika novoustanovljenega Akademskega društva. Naslov:

76 Liverpool Street,
Dover Heights, 2030, N.S.W.
Telefon: (02) 662-3527

MISLI k ustanovitvi “Slovenskega akademskega društva” iskreno čestitajo in kličejo: Obilo uspehov za našo izseljensko skupnost!

Urednik

Dalje prihodnjč

KDO SO TI LJUDJE?

ZADNJE ČASE se vedno bolj pogosto pojavljajo v svetovnem časopisju poročila o tako imenovanih disidentih v vzhodnoevropskih državah. Kdo so ti ljudje?

Slovensko jim pravimo oporečniki; režimi, katerim oporekajo, jih pa obmetavajo z vsem mogočim: z nergači, nezadovoljnimi, izdajalci, zločinci, in jih šikanirajo na najrazličnejše načine: z zasliševanji, grožnjami, odpovedjo služb, ječami. Na vse načine jih skušajo uničiti, a, kot je videti, prepozno.

V resnici so disidenti izredni ljudje, čisti značaji, junaki današnjega časa, ki si kljub temu, da si ne zakrivajo oči pred težkimi posledicami zase, upajo glasno protestirati proti kršenju človekovih pravic s strani tamkajšnjih režimov. To so prav takega spoštovanja vredni ljudje kot tisti, ki so se iz resnične ljubezni do svobode uprli pred leti fašizmu in nacizmu. (Sem pa ni mogoče šteti tistih, ki so se uprli zato, da uvedejo namesto enega totalitarizma drugega.) V naši domači zgodovini je bil svetli lik takšnega upornika kaplan Čedermac.

Sicer so se po nekaterih vzhodnoevropskih deželah pojavili oporečniki že vse od vznika tamkajšnjih totalitarnih režimov, a neobičajno so se namnožili po objavi helsinške sklepne listine avgusta 1975.

Helsinška konferenca 35 evropskih in severnoameriških držav je navedla v zaključnem dokumentu pravice, ki jih ima vsak človek že z rojstvom in ki mu jih zato ne sme nihče krati. To sklepno listino so morale posamezne države, udeleženske konference, objaviti. Ko so za njeno vsebino zvedeli najbolj napredni

in najbolj pogumni posamezniki v vzhodnoevropskih državah, so začeli od svojih vlad na glas zahtevati, naj izpolnijo, kar so podpisale.

Seveda so si ti režimi na jasnem, da načel o splošno priznanih človekovih pravicah in svoboščinah ne smejo izvesti, če se hočejo obdržati na oblasti. Ko je Dubček leta 1968 na Češkoslovaškem začel odpirati vrata samo eni od svoboščin, priznaju različnih političnih strank, si Sovjetska zveza ni pomišljala rajši vzeti nase mednarodno sramoto in v deželo praške pomladi vkorakati, kot pa pustiti možnost svobodnega političnega življenja in s tem propada vodstvene vloge Zveze Komunistov.

Da so zastopniki totalitarnih režimov sklepno helsinško listino kljub temu podpisali, so imeli dva razloga: s podpisom so si zagotovili od Zahoda gospodarsko pomoč, ki so je tako zelo potrebni, in hoteli so se pokazati kot demokrati, vsaj na papirju.

S čimer ti režimi niso računali, to so disidenti. In teh je vedno več in vsak dan so glasnejši. V Romuniji jih je nad 300, na Češkoslovaškem 600. Milovan Djilas pravi, da sestavljajo disidenti opozicijo, ki je režimi ne morejo več utižati.

Ta glasna in pogumna opozicija je prva špranja v zidu vzhodno evropskih sistemov. Upor proti totalitarizmu lahko pride samo od znotraj dežel, v katere so se ti naselili. Prva špranja je sicer malo. Kljub vsemu je lahko začetek. Za vsak jež je najnevarnejši ravnoprvi ris.

"Naša luč"

RAZSTAVA DOMAČIH SLIKARJEV

SLOVENSKO društvo Melbourne je priredilo dne 22. in 23. oktobra 1977 razstavo slikarjev slovenske etnične skupine v svojih lepih prostorih v Elthamu. Otvoritev je bila napovedana za soboto ob 3. uri popoldne. Uradne častne goste, predstavnike slovenskih organizacij in ostale povablence je lepo pozdravil predsednik društva g. Stanko Prosenak. Zvezni senator g. Miša Lajovic je pohvalil kulturno aktivnost in doprinos slovenske etnične skupnosti v novi domovini. To še s posebnim zadovoljstvom, saj je rojen Slovenec. Viktorijski minister za vseljevanje in etnične zadeve g. Walter Jona je povdaril v daljšem nagovoru pomen vključevanja, izrekel svoje priznanje Slovencem in odprl razstavo.

V imenu umetnikov se je oglašil g. Relja Plavšak. Z ganjenim glasom je pozdravil prizadevanja vseh sodelujočih in sam podaril lepo spominsko plaketo in veliko oljnato sliko Aljaževega stolpa, ki naj krasi klubske prostore. Z zahvalnimi besedami se je ogla-

sil g. M. Peršič in s splošnim zgodovinskim opisom slovenskega slikarstva je bil lepo zaključen spored. Potem so udeleženci pričeli z ogledom razstavljenih del.

Razstava je vsestransko lepo uspela. Udeležba je bila dobra. Med udeleženci je bilo precej posameznikov, ki sicer ne pridejo na ostale društvene prireditve. Poleg sodelujočih umetnikov, je zaslužen tudi odbor Vestnika z g. Peršičem na čelu, ki je dobro opravil pripravljala dela. Razstava je bila objavljena v dnevnem časopisju, domačih glasilih in radiu. Napisi ob poti v Elthamu, ki kažejo na ta slovenski društveni kulturni in razvedrilni center, so se izkazali kot dobra zamisel.

Tekom dvajsetih let smo imeli v Melbourneu že dve skupinski razstavi, poleg razstav posameznikov. Imena slovenskih umetnikov kot Rapotec, Vojsk, Tušek in drugih se lepo uvrščajo v priznane umetniške kroge. Ti so sorazmerno bolj znani avstralski javnosti kot pa

Med razstavljalci umetniške razstave na slovenskem elthamskem hriščku imenovana ga. Romana Favier-Zorzut je v avgustu razstavljala v Elthamu tudi samostojno, tokrat v "The Wireglass Gallery". Slika jo predstavlja ob podaritvi enega svojih del občini Eltham, poklon pa sprejema v imenu občine njen predsednik Mr. A. B. Horsley.

Že na tej razstavi je žela posebno pozornost in občudovanje zbirka trinajstih del naše umetnice, ki predstavljajo vtise z lanskoletnega potresa v Furlaniji in Po-sočju.

naši skupnosti. — Čestitati je društvu na tako uspehi letošnji razstavi z željo, da jih bo prirejalo tudi v naprej.

Pomen te razstave je vrednotiti iz mnogih vidikov. Eden je, da je tako dana našim umetnikom in talentom priložnost, da razstavlja, primerjajo, izmenjavajo poglede in misli itd. Naša publika pa pridobiva vpogled v kulturno aktivnost sorojakov in s tem sama pridobi. Dobro je kupovati slike na takih razstavah, ali pa se stopi kdaj kasneje na dom umetnika, če kdo želi sliko. Pomagaš njemu, da vnovči in nadaljuje z novim delom, ki obeta korak naprej. Kupec naj seveda kupi samo kar mu ugaja. Razstavljenе slike niso drage. Res je, da se lahko kupi kopije priznanih mojstrov za deset ali dvajset dolarjev na marketu. Obesiti tako sliko na steno je približno tako, kot položiti na knjižno polico časopisne izrezke kakšnega romana, namesto lepe knjige.

Ne verjamem v neko vseobčno pravilo o slikarski umetnosti. Včasih so skušali predpisovati določila, katerim naj bi bila podvržena umetnost. To se ni obdržalo. Merilo naj bo, če enemu slika ugaja ali ne. Tako se začenejo težave za novince kot izvedenca. Merila o lepoti in slikarskih izrazih se tako razlikujejo. Poleg tega je vedeti za boljšo presojo o slikarjevi metodi in razumeti, kaj skuša povedati s svojim delom.

Razstavljenih je bilo preko 160 slik. Večina dela v olju, nekaj grafike, akvarela nisem opazil. Po motivih pretežno pokrajinske slike; več iz slovenskih, manj iz avstralskih krajev. Ostalo je bilo nekaj tihožitij, portretov, študije aktov itd.

Bežen pregled o razstavljalcih. Ko gledam slike **Relja Plavšaka**, vem, da je izkušen slikar. Dela so kompozicijsko dobro uravnovešana. Močne, harmonično prelivajoče barve. Najbolj pa mi je všeč njegova

mногоstranost in gibljivost v oljni tehniki (slike kot Bonagilla, Werribee River itd.). — **Jane Nemeč** je razstavila samo dve sliki. Prednost daje dvodimenzionalnosti in delo ni toliko usmerjeno na dopadljivost, ampak je povdarek na completeness njenega umetnostnega sporočila. — **Romana Favier-Zorzut** je dala na razstavo največ slik. Na platno rada niza svoj register močno izraznih barv in to krepko in velepotezno s čopičem. Zanimivo pa je, kadar upodablja avstralsko pokrajino, je zaznati umerjenost, ostrina prehaja v zabrisanost. — **Marijana Kamien-Pozvek** je dala osem tematično različnih in zanimivih slik na vpogled. **Enrika Martinis** približno enako. Obe preizkušata svojo izraznost v eksperimentiranju in ni dvoma o njihovih nadaljnjih razvojnih sposobnostih. — **Dragica Gelt** je vsa v spominih na slovenske kraje, kar je gotovo mnogim ugajalo. Ima svojevrsten način nanašanja barv na platno. Delo "Kozolec v snegu" z detajlom odjuge snega na strehi mi je bilo tako všeč, da bi ga kupil, pa me je pripis (ni na prodajo) ohladil. — **Lilijana Tomažič** je pokazala s svojimi deli šolanje in talent. Posebno zanimanje je vzbudilo delo v grafiki "zloba" in "tigri" v tušu. Ima vse pogoje, da se povzpne do mojstrstva. **John Poljanšek** lepo tenkočutno slika gorenjske kraje in rože. Vreden sin planin in velja poizkusiti tudi s tukajšnjim gorovjem. **Janez Albrecht** in **Jože Koder** gotovo rada slikata in ne manjka jima volje. To je dober začetek. Zato je samo upati, da se udeležita tudi prihodnjih razstav. Vaja je zanesljiva pot na boljše.

Vesel sem se vračal s te razstave na slovenskem hrišču. Prijatelj me je vprašal, kako primerjalno presojam o kvaliteti in ostalem, o čemer nekateri tako radi kvasijo v raznih reportažah. Odgovor njemu in vsem: ni važno, koliko se doseže, velja se le potruditi — po svojih močeh.

K.C.

GOSPODARSTVO NA PECINAH

TOMAŽ MOZINA, B.Ec., B.A., (Sydney)

AVSTRALSKO gospodarstvo je zastalo. Je kot ladja brez kapitana; že je na plitvinah in ne ve kam. Bo v naslednjem viharju res na čerih? . . .

Brezposelnost še vedno narašča. Vse kaže, da bo v novem letu blizu pol milijona ljudi brez dela; to je skoraj 6% vse delovne sile. Inflacija je še vedno izredno visoka: kakšnih 12%. Le nekatere nerazvite dežele imajo večjo stopnjo.

Tablica "A":

Inflacija in brezposelnost v izbranih deželah

Dežela:	Inflacija v %		Brezposelnost v %	
	(Junij)1976	1977	1976	1977
Avstralija	13	12	5.0	5.5
Zap. Nemčija	4	5	4.0	4.0
Francija	9	10	4.5	4.0
Z.D.A.	5	6	7.5	7.0
Japonska	9	7	2.0	2.0
Jugoslavija	10	13	6.5	7.5

Viri: Statistika Združenih Narodov, I.M.F., Economist;

Mnogi se upravičeno sprašujejo: Zakaj tako? Kaj ni dobrih gospodarstvenikov? Zakaj ne nudijo pametnega nasveta? Odgovor je zelo zamotan, kajti vedeti

moramo, da imajo državne vajeti v rokah politiki in ti jih vrtijo kot jim pač ugaja. In to velja za oblastnike vseh strankarskih barv.

Pred dobrimi tremi leti, dobro se še spominjamo, se je začela svetovna gospodarska kriza. Večina naprednih dežel se je dodobra izvlekla iz nje, toda Avstralija plove iz ene zgrešene gospodarske politike v drugo . . .

Da se vrnemo k inflaciji. Ta ne zavisi samo od nivoja zaposlenosti, kot mnogi sodijo, ampak mogoče še v večji meri od pričakovanja bodoče inflacije, od inflacijske stopnje v deželah s katerimi trgujemo, od poviška mezd in plač ter — ne nazadnje — od same davčne stopnje. Ti in še drugi činitelji so vsi med seboj nekako povezani.

Ko že govorimo o davku, naj pripomnim, da zadnji zvezni budžet v avgustu ne prinaša, pravzaprav, nič dobrega. Navidežno (glej Tablico "B") kaže, da bomo po 1. februarju drugega leta manj obremenjeni. Toda iz proračunskih dokumentov lahko razberemo, da bodo v letu 1977/1978 državni dohodki porastli za 17% in osebni dohodki le za 11%. Državni blagajnik je nedvomno prebrisan politik.

Tablica "B":

Novi davčni sistem (po 1/2/1978; v avstr. \$)

Davčni dohodek	Sedanja davčna stopnja		Predvidena davčna stopnja	
	Druž. oseba	Samec	Druž. oseba	Samec
\$	\$	\$	\$	\$
5,000	nič	498.58	nič	400.00
6,000	213.58	768.58	165.00	720.00
8,000	892.30	1,447.30	805.00	1,360.00
10,000	1,592.30	2,147.30	1,445.00	2,000.00
15,000	3,589.10	4,144.10	3,045.00	3,600.00
20,000	5,959.30	6,514.30	5,205.00	5,760.00

Viri: Avstralski zvezni proračun za leto 1977/78 in dnevnik: "Financial Review", "Herald";

Trenutno se mnogo govori, da je nizka inflacijska stopnja v septembrskem trimesečju znak, da se bližajo boljši časi. Toda inflacija je zmeraj manjša v tem trimesečju zaradi sezonskih vplivov. Videli bomo, da bo porasla v decembrski dobi za vsaj dvakrat toliko (t.j. za 4%). Politični voditelji, kot je pričakovati, pa že oznanjajo zmago nad inflacijsko pošastjo in še na predčasne državne volitve nas bodo zavlekli. Kot

da že ne bi imeli dovolj drugih problemov: z izvozom uranija, z brezposelnostjo, pa s samovoljnimi ter spolitiziranimi delavskimi unijami.

Da, razsodnega poveljnika ni in večje posadke manjka. In dokler tega ni, bo avstralsko gospodarstvo plulo brez cilja. V različne smeri. Lahko celo na same čeri.

OZN IN ČLOVEŠKE PRAVICE

„ . . . Tolikokrat berem o Združenih narodih in njih Splošni deklaraciji o človeških pravicah, ki so jo podpisale njene države-članice. Včasih zasledim v člankih tudi citiranje tega ali onega člana, celotnega dokumenta pa vsaj v slovenskem tisku še nisem našel. Morda bi meni in verjetno še mnogim bravcem mogle ustreči MISLI in objaviti Deklaracijo v celoti?

Po helsinški konferenci in zdaj ob belgrajski nadaljevalni se o človeških pravicah veliko piše in govori, svet pa kaže vse drugačno sliko. Ali ima pri vsem tem Organizacija združenih narodov sploh kakšen pomen? . . .” (Iz pisma sydneyškega naročnika)

SVETOVNO mednarodno združenje, Organizacija Združenih Narodov (slovenska kratica je OZN, angleška UNO), je naslednica Društva narodov in je bila ustanovljena 26. junija 1945. Splošno deklaracijo o človeških pravicah je sprejela Generalna skupščina OZN na seji 10. decembra 1948.

Namen OZN je skrbeti za svetovni mir, krepiti prijateljske odnose med državami in reševati na mednarodnem forumu pereča vprašanja sveta. V Deklaraciji pa je OZN zajela temeljne svoboščine in pravice slehernega človeka na svetu.

Danes šteje OZN preko 130 držav-članic. Malo izmed njih se zares trudi uveljavljati načela Deklaracije, saj po praktičnem pregledu lahko trdimo, da se preko sto držav-članic za človekove pravice ne meni veliko. Med podpisnicami je tudi Sovjetska zveza in druge diktatorske države, med njimi tudi Jugoslavija. Pri vsej dvoličnosti se človek res upravičeno sprašuje, ali ima OZN sploh kakšen pomen? A pravičen odgovor ni lahka zadeva. Mnoge države res izrabljajo svoje članstvo ter se skrivajo za njim, demokratske države pa največkrat z molkom ohranjajo navidezni svetovni mir. Svet teče danes prehitro in težko je soditi tiste redke, ki imajo pri OZN morda najboljši namen, pa so proti številu ostalih brez vsake moči. Zgodovina bo pokazala, če je bilo pri OZN pozitivno vsaj to, da se "navidezni mir" razteza že preko trideset let in je bilo s tem svetu prihranjenega vsaj nekaj najhujšega gorja.

Ker je ta številka MISLI dvojna in zato v njej nekaj več prostora kot običajno, morem Vam in morda še komu izmed bravcev usteči s ponatisom celotne Deklaracije. Seveda bi marsikateri člen zahteval vsaj nekaj razlage, a na splošno so lahko razumljivi. Naj

si vsak bravec sam ustvari podobo, koliko so se posamezne države-podpisnice v teh treh desetletjih potrudile uresničiti pravično družbeno ureditev, ne le v svojih ustavah, ampak tudi v praksi.

Če bi vse članice OZN držale, kar so takrat tako slovesno podpisale, bi svet danes malo drugače izgledal. Tudi Slovenija doma bi čutila resnično in ne le navidezno svobodo, naša Slovenija v svetu pa bi izgubila strah, ki jo tako žalostno sili k zakrivanju tolikih krivic v domovini in klavrnemu molku . . .

P. BAZILIJ

SPLOŠNA DEKLARACIJA O ČLOVEKOVH PRAVICAH

UVOD

Priznanje prirojenega dostojanstva in enakih neodtujljivih pravic vsem članom človeške družine je podlaga svobode, pravičnosti in miru na svetu.

Zanikanje in prezir človekovih pravic sta vodila k barbarskim dejanjem, ki so globoko ranila človeško vest.

Ureditev takega sveta, ki bodo v njem ljudje brez vsakega strahu in stiske deležni svobode v govoru in veri, smo razglasili za najvišje prizadevanje človeštva.

Bistvene važnosti je, da človekove pravice varuje veljava prava, da človek ni prisiljen prijeti za zadnje sredstvo: za upor proti nasilju in zatiranju.

Bistvene važnosti je, da se pospešujejo prijateljski odnosi med narodi.

Združeni narodi so v svoji ustanovi obnovili svojo vero v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človeške osebe in v enakopravnost moža in žene, ter sklenili, da bodo pospeševali ob večji svobodi socialni napredek in boljše življenjske razmere.

Državne članice so se obvezale, da bodo ob sodelovanju z Združenimi narodi uveljavile splošno spoštovanje in uresničenje človekovih pravic.

Za popolno uresničenje teh obveznosti je največje važnosti vsem skupno pojmovanje teh pravic in svoboščin.

Zaradi vsega tega GENERALNA SKUPŠČINA PO-DAJA NASLEDNJO DEKLARACIJO O ČLOVEKOVH PRAVICAH kot vsem skupni ideal, ki naj bi ga dosegla vsa ljudstva in narodi, da bi to deklaracijo vsak posameznik in vsi družbeni organi imeli stalno pred očmi in se trudili, da bi s poukom in vzgojo pospeševali te pravice in svoboščine ter z vedno popolnejšimi uredbami v državnem in meddržavnem življenju zagotovili, da jih bodo na splošno in dejansko priznali in uresničili tako pri prebivalstvu držav članic kot na ozemljih, ki so podrejena njihovih vrhovnosti.

ČLEN 1. — Vsi ljudje se rode svobodni ter z enakim dostojanstvom in pravicami. Vsi imajo dar razuma in vesti ter se morajo srečavati v duhu bratstva.

ČLEN 2. — Vsak človek ima pravico do pravic in svoboščin, ki so v tej deklaraciji razglašene, ne glede na razliko v rasi, barvi, spolu, jeziku, veri, političnem ali kakšnem drugačnem prepričanju, v narodnem ali socialnem poreklu, v posesti, rojstvu ali kakih drugih okoliščinah.

Nadalje ni dovoljeno nobeno razlikovanje zaradi političnega, pravnega ali mednarodnega položaja dežele ali področja, kamor kdo spada, ne glede na to, ali je neodvisno ali je pod skrbništvom, ali nima svoje vlade ali je njegova vrhovnost kakor koli omejena.

ČLEN 3. — Vsak človek ima pravico do življenja, svobode in osebne varnosti.

ČLEN 4. — Nikogar ni dovoljeno držati v suženjstvu ali tlačanski odvisnosti. Suženjstvo in trgovina s sužnji sta prepovedani v vseh oblikah.

ČLEN 5. — Nikogar ni dovoljeno mučiti, z njim ravnati kruto, nečloveško in poniževalno, ali ga tako kaznovati.

ČLEN 6. — Vsak človek ima povsod pravico, da se mu prikaže osebno.

ČLEN 7. — Vsi ljudje so pred zakonom enaki in imajo brez razlike pravico do enakega pravnega varstva. Vsi imajo pravico do enakega varstva pred vsako diskriminacijo, ki bi nasprotovala tej deklaraciji, in pred vsakim hujškanjem k taki diskriminaciji.

ČLEN 8. — Vsak človek ima pravico, da ga pristojna državna sodišča uspešno varujejo pred vsemi dejanji, ki so v nasprotju z osnovnimi pravicami, katere mu gredo po ustavi in zakonu.

ČLEN 9. — Nikogar ni dovoljeno samovoljno aretirati, držati v zaporu ali izgnati iz dežele.

ČLEN 10. — Vsak človek ima ob popolni enakopravnosti pravico, da se vodi proti njemu pravično javen postopek pred neodvisnim in nepristranskim sodiščem: to naj odloči o njegovih pravicah in dolžnostih ali o kakršni koli kazensko pravni obtožbi, ki je bila proti njemu vložena.

ČLEN 11. — 1. Vsakega človeka, ki je obdolžen kaznivega dejanja, je treba imeti tako dolgo za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda v javnem postopku, pri katerem so dane vse možnosti, potrebne za njegovo obrambo.

2. Nihče ne sme biti obsojen zaradi dejanja ali opustitve dejanja, če to v trenutku, ko se je zgodilo, po državnem ali mednarodnem pravu še ni bilo kaznivo. Prav tako ni dovoljeno izreči nobene težje kazni, kot je tista, ki je bila določena v trenutku, ko je bilo izvršeno dejanje.

ČLEN 12. — Nihče ne sme biti izpostavljen samovoljnemu posegom v svoje zasebno življenje, v svojo družino, v svoj dom ali svoje dopisovanje, prav tako ne napadom na svojo čast in dobro ime. Vsak človek ima pravico do pravnega varstva pred takimi posegi in napadi.

ČLEN 13. — 1. Vsak človek ima pravico do svobodnega gibanja in svobodne izbire bivališča znotraj svoje države.

2. Vsak človek ima pravico zapustiti katero koli deželo, tudi svojo; prav tako ima pravico, da se v svojo deželo vrne.

ČLEN 14. — Vsak človek ima pravico poiskati si v drugi deželi zatočišče pred preganjanjem in ga tam uživati.

2. Na to pravico pa ne more računati v primeru, da ga preganjajo zaradi nepolitičnih zločinov ali zaradi dejanj, ki nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov.

ČLEN 15. — Vsak človek ima pravico do državljanstva.

2. Nikomur ni dovoljeno samovoljno vzeti nekomu državljanstvo, pa tudi ne zanikati pravico, da nekdo državljanstvo menja.

ČLEN 16. — 1. Za zakon sposobni moški in ženske imajo brez omejitve zaradi rase, državljanstva ali vere pravico sklepniti zakon in ustanoviti družino. Pri sklepanju zakona, med zakonom in pri razvezi imajo enake pravice.

2. Zakon se sme skleniti le na temelju svobodne in popolnoma razvite volje prihodnjih zakoncev.

3. Družina je naravna in temeljna celica družbe in ima pravico, da jo varujeta družba in država.

ČLEN 17. — 1. Vsak človek ima pravico do posesti sam ali skupaj z drugimi.

2. Nikomur ni dovoljeno samovoljno vzeti lastnino kogar koli.

ČLEN 18. — Vsak človek ima pravico do svobode misli, vesti in vere. Ta pravica obsega svobodo, da svojo vero ali svoje prepričanje menja, kakor tudi pravico, da svojo vero ali svoje prepričanje izpoveduje sam ali skupaj z drugimi, javno ali zasebno, z naukom, ravnanjem po nauku, z božjo službo in z obredi.

ČLEN 19. — Vsak človek ima pravico, da svobodno izraža svoje mišljenje. Ta pravica obsega svobodo, da se nemoteno oklene mišljenj ter išče, sprejema in širi novice in ideje z vsemi sredstvi sporazumevanja in ne glede na meje.

ČLEN 20. — 1. Vsak človek ima pravico do svobodnega sestajanja in združevanja v miroljubne namene.

2. Nikogar ni dovoljeno siliti, da bi stopil v kakšno društvo.

ČLEN 21. — 1. Vsak človek ima pravico, da pri vodstvu javnih zadev svoje dežele sodeluje neposredno ali po svobodno izvoljenih predstavnikih.

2. Vsak človek ima ob enakih pogojih pravico, da ga v njegovi deželi sprejmejo v javne službe.

3. Volja ljudstva predstavlja temelj veljavne javne oblasti; ta volja mora biti izražena z občasnimi in neponarejenimi volitvami ob splošni in enaki volilni

pravici s tajnim glasovanjem, ali pa po enakovrednem postopku, ki jamči svobodno glasovanje.

ČLEN 22. — Vsak človek ima kot član družbe pravico do socialne varnosti; pravico ima, da s pomočjo državnih uredb in mednarodne vzajemnosti doseže, v mejah organiziranosti in virov sredstev sleberne države, ter uresniči gospodarske, družbene in kulturne pravice, nepogrešljive za svoje dostojanstvo in za svobodni razvoj svoje osebnosti.

ČLEN 23. — 1. Vsak človek ima pravico do dela, do svobode pri izbiri poklica, do primernih in zadovoljujočih delovnih razmer kot tudi do varstva pred brezposelnostjo.

2. Vsi ljudje imajo brez vsake diskriminacije pravico do enakega plačila za enako delo.

3. Vsak človek, ki dela, ima pravico do primerne in zadovoljujoče odškodnine, ki njemu in njegovi družini zagotovi življenje, ustrežajoče človeškemu dostojanstvu. Če je potrebno, jo je treba dopolniti z drugimi socialnimi varnostnimi ukrepi.

4. Vsak človek ima pravico, da za varstvo svojih koristi osnuje poklicna združenja in je njih član.

ČLEN 24. — Vsak človek ima pravico do oddiha in prostega časa, kakor tudi do pametne omejitve delovnega časa ter občasnega plačanega dopusta.

ČLEN 25. — 1. Vsak človek ima pravico do takih življenjskih razmer, da je njemu in njegovi družini poskrbljeno za zdravje in primerno blaginjo, ki obsega tudi hrano, obleko, stanovanje, zdravniško oskrbo in potrebno pomoč socialnega skrbstva; pravico ima do varnosti v primeru brezposelnosti, bolezni, invalidnosti, ovdovelosti, starosti ali drugače nastali izgubi sredstev za vzdrževanje zaradi okoliščin, ki jih ni sam zakrivil.

2. Mati in otrok imata pravico do posebne pomoči in podpore. Vsi otroci, zakonski in nezakonski, uživajo enako socialno varstvo.

ČLEN 26. — 1. Vsak človek ima pravico do izobrazbe. Pouk mora biti vsaj v osnovnih šolah brezplačen. Osnovni pouk je obvezen. Strokovni in poklicni pouk mora biti vsem dostopen. Višji študij mora biti enako dostopen vsem po njihovi sposobnosti in uspehih.

2. Namen izobrazbe mora biti razvoj človeške osebnosti in krepitev spoštovanja človekovih pravic in osnovnih svoboščin. Pospeševati mora razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi ter vsemi rasnimi in verskimi skupnostmi; biti mora naklonjena delovanju Združenih narodov za ohranitev miru.

3. V prvi vrsti imajo starši pravico določiti, kakšno vzgojo naj prejmejo njihovi otroci.

ČLEN 27. — 1. Vsak človek ima pravico, udeleževati se kulturnega življenja družbe, se veseliti umetnosti, biti deležen znanstvenega napredka in njegovih dobrin.

2. Vsak človek ima pravico do varstva moralnih in materialnih koristi, ki izhajajo iz vsakega plodnega znanstvenega, slovstvenega ali umetniškega delovanja.

ČLEN 28. — Vsak človek ima pravico do socialnega in mednarodnega reda, v katerem so lahko popolnoma uresničene pravice in svoboščine, ki so navedene v tej deklaraciji.

ČLEN 29. — 1. Vsak človek ima dolžnosti do družbe, v kateri edini je možen svoboden in popoln razvoj njegove osebnosti.

2. Vsak človek je pri izvajanju svojih pravic in svoboščin vezan le na tiste omejitve, ki jih zakon predvideva izključno v ta namen, da zagotovi priznanje in spoštovanje pravic in svoboščin drugih, da zadosti pravičnim zahtevam morale, javnega reda in obče blaginje v demokratični družbi.

3. V nobenem primeru ni dovoljeno izvajati pravic in svoboščin v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov.

ČLEN 30. — Nobene določbe te deklaracije ni dovoljeno tako razlagati, da bi iz razlage izhajala za kakšno državo, skupino ali osebo kakršna koli pravica izvajati tako dejavnost ali narediti tako dejanje, ki bi imelo za namen uničenje v tej deklaraciji navedenih pravic in svoboščin.

Kljub Deklaraciji o človekovih pravicah je še vedno žalostno resnična tale slika, ki jo je izdal Odbor usuznjenih narodov. Golobčka miru in pravice je na sliki komaj zaznati . . .

Kot v Rimu na zadnjem koncilu —
pa vendar je v Kotmari vasi . . .

MED SPOMINE, ki segajo najdalje nazaj v otroška leta, spada nam vsem prav gotovo obisk svetega Miklavža. Ker je svetnikov dan že v začetku decembra (6. december) in obdarovanje otrok na predvečer ali vsaj v bližini praznika, se mi zdi prav, da to obdarovanje omenim že v tej številki. Medtem, ko je doma v "novi stvarnosti" svetniško Miklavževo pojavo načrtno zamenjal Dedek Mraz, četudi jo popolnoma izpodriniti celo v tridesetih letih ni mogel, ohranjamo našo starodavno narodno in versko tradicijo Miklavža-škofa po zamejstvu in zdomstvu. In prav je tako. Prav je pa tudi, da si jo ogledamo s prave strani, kajti le tako more postati del vzgoje naših otrok in bo prinesla tudi svoj sad.

Spomine na prihod Miklavža in njegovo obdarovanje nekako greni strah, ki smo ga čutili ob pričakovanju svetnikovega obiska. Dobremu Miklavžu se je namreč ob razvoju tradicije pridružil tudi element hudega — parkelj, ki hudobne otroke kaznuje. Že med letom so nas starši radi strašili z njim, kar nam je veselje zagrenilo. Sveti Miklavž je marsikdaj stopil v ozadje, tako se je razpaslo nastopanje parkljev. Po mestih morda ne tako (predvojna Ljubljana je imela

čudovito lep Miklavžev prihod vsako leto celo v dramskem gledališču, kjer je posebej nebeskega dobrotnika dolga leta igralec Edvard Gregorin), po mnogih vaseh pa je bilo na predvečer praznika veliko divjega hrupa: cele trope divjih postav, zvonjenje kravjih zvoncev in rožljanje verig. Kot bi se res odprl sam pekel . . . Otroško veselje se je premnogokrat spremenilo v jok in strah, kar je morda otroke res napravilo za nekaj tednov bolj pridne in ubogljive,

Miklavž bo kmalu tu

globljega vzgojnega pomena pa gotovo ni prineslo. Eno pravil dobrih vzgojiteljev je, da strah ni pravo vzgojno sredstvo.

Druga nevzgojna stvar pri tem je bila: dopovedovali so nam, da je Miklavž resničen. Pa smo prekmalu spoznali dejstvo, da je vse le prevara. To nas je zagrenilo, obenem pa marsikomu prineslo tudi prve zmetke dvomov o drugih stvareh v zvezi z vero. Tudi otrok razmišlja in si ustvarja svoje zaključke, ki so mnogokrat napačni: Če so me potegnili z Miklavžem, morda tudi betlehemska zgodba božjega rojstva ni drugo kot pravljica . . . Nič manj veselja ne bo imel otrok, če mu povemo o dobrem škofu Miklavžu, ki je pred več kot tisoč leti storil toliko dobrega, da je njegov spomin ostal do današnjega dne. Obnavljamo ga vsako leto s tem, da ga nekdo predstavlja in starši po njem obdare svoje otroke. Tako nas svetnik še dones uči krščanske dobrotelčnosti: misli na reveže, ki potrebujejo naše pomoči, paznje, da ne zapademo skoposti in trdosrčnosti. To naj bi bil nauk Miklavževega vsakoletnega obdarovanja in le kot tak bo res lahko odločno vplival na otrokovo vzgojo.

Nedavno sem bral o zelo posrečenem obhajanju miklavževanja po slovenskih vaseh na Koroškem, kjer so že pred leti dali tradicionalnemu praznovanju dobrotnika otrok novo obleko in globljo vsebino. Pometli so s hrupom in divjanjem parkljev in otroci so poučeni, da Miklavž svetnika samo predstavlja. Vse pripravi v fari katoliška mladina, katere organizacija je videla prav v obnovljenem obhajanju "Miklavževega obiska" čudovito polje za svoje udejstvovanje. Začelo se je v Št. Jakobu, po njem so prevzeli v Pliberku in pri Sv. Štefanu na Zilji ter po drugih župnijah. Poročilo iz Kotmare vasi, kjer se bo letos vršilo na ta način že osmič, nam vse praznovanje takole opisuje:

Miklavža ne spremlja parkelj, temveč dva angela. Eden nosi knjigo, drugi košaro za darila. Dekleta nad štirnajst let starosti zelo radi sodelujejo. Osem dni poprej obišejo vse družine v fari, kjer so otroci. Vprašajo, če želijo obisk Miklavža in zapišejo v zvezek, kaj naj Miklavž otrokom pove.

Na Miklavžev večer je v farovžu pravi živžav. Od

štirih naprej prihajajo "angeli" in "Miklavži" — deset Miklavžev in dvajset angelov — in se enotno oblečejo ter našminkajo. Ob šestih slovesno zazvone farni zvonovi. V lepem redu se poda deset garnitur Miklavžev — kakor na koncilu — v cerkev, kjer se po ladji lepo zvrstijo in poslušajo poslanje Cerkve. Župnik se igralcem zahvali za pripravljenost sodelovanja in jih opozori na resno in dostojno igranje. V vsem govorjenju naj izžarevajo dobroto svetega Miklavža. Po poslanju se ob zvonjenju vsi igralci podajo v vrstnem redu dol na vas, kjer se ob cesti zbirajo in čakajo številni gledalci. Tam čakajo tudi šoferji z vozniki, ki zapeljejo Miklavže in angele v sedemnajst vasi.

Spored pri hišnih obiskih je točno določen. Pred vrati prevzame angel pripravljena darila. Povsod je tiho pričakovanje. Angel z zvončkom naznani, da je Miklavž prišel. Miklavžev pozdrav zbrani družini je določen, razgovor z otroci je prost. Otroci so se naučili molitve in imajo pripravljene veroučne in druge zvezke, da jih Miklavžu pokažejo, če to zahteva. Nekateri otroci mu deklamirajo ali zapojejo, ali pa celo zamuzicirajo. Ob koncu Miklavž družino blagoslovi in tiho zopet izgine v zimski noči — čaka ga še mnogo družin. Najkasneje do desete ure se vse skupine zopet vrnejo v župnišče. Pri skupni večerji si pripovedujejo, kaj vse so ta večer lepega in prijetnega doživeli.

Brez vsega hrupa in strahu, pač pa polno veselega pričakovanja poteka to praznovanje. Tako je sveti Miklavž v zgodnjem adventu pravi adventni glasnik in

priprava za božič, spominu rojstva božje Ljubezni in Dobrote za nas vse.

Miklavževanje ima svojo vzgojno vrednost. Že tedne prej duhovnik otroke v šoli opozori, naj se za ta večer lepo pripravijo. Učijo se molitve, urejujejo veroučne in druge zvezke, nekateri jih celo na novo prepisejo. Starši so za tako dostojno in mirno praznovanje zelo hvaležni. Vsakoletno sodelovanje pri miklavževanju pa ostane tudi igralcem samim v zelo lepem spominu.

Koroške slovenske fare so dale lep primer, kako se more naša narodno-verska tradicija nadaljevati in ohraniti, obenem pa celo očistiti raznih primesi, ki jih v svojih začetkih gotovo ni imela. Tako je vse bliže tudi našemu modernemu mišljenju in novim načinom vzgoje, a v bistvu ni izgubila ničesar. Če jo presojamo z verskega zornega kota, je v okviru pokoncilskega duha: poudarja sodelovanje celotne družine farnega božjega ljudstva, pri katerem ne pridobe samo otroci, četudi je miklavževanje njih tradicionalni praznik. Nov dokaz, kako napak ravnajo isti, ki rujejo na verskem polju vse staro ter zavračajo kot preživelo in v našem času neuporabno, na narodnem pa najlepšim tradicijam jemljejo prvotni verski pomen.

Le naj miklavževanje ohrani tudi Slovenija v svetu — pazimo pa, da bo vzgojno in versko dosegalo zaželjeni namen! Kot ima tradicija pusta svojo šaljivost, tako ima tradicija miklavževanja svojo resnost, drugače se oddalji svoji pristnosti in pomenu.

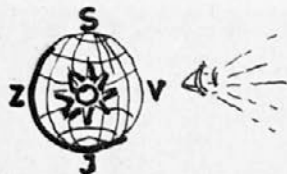
JAKA NAPROŠEN

Mož, preprost in dober kakor vsakdanji kruh, genij ne za luksuz, temveč za potrebo, genij širokih mas — kje je tvoja skrivnost, kje tvoja veličina?

Ti edini med nami si umel podati narodu ideal v prijemljivi, skorajda materialni obliki njegovih koristi; pokazati narodno svobodo kot rešenico slednjemu delavcu, slednji siroti. Nisi bil zaman svečenik, ki uživa v vidni obliki kruha in vina največjo svetost, zakrament življenja. Ta skrivnostna transsubstanciacija snovnosti v idejo je slovenskemu človeku tako po duši, tako domača, vsednja in praznična hkrati, kakor zvonovi, oltarji, monštrance in sveti obredi; zato mu ni bilo težko slediti do zadnjega možu, ki jo je oznanjal. Tako si rasel v sebi in v dušah, ki si jih bil zbral okrog sebe; izčistil si se ob njih, obhodil, apostol, južne pokrajine, potrdil brate v zavesti. Potem pa si se vzel do zadnjega, do svojega velikega čina, nevarnega in drznega, toda odločilnega zate in za nas: potegnil si črto in ločil si duše po veri in neveri v dve vrsti: v ljudi s tvojo vero, s tvojim upanjem in s tvojo ljubeznijo, in — v druge. S tem činom si tvegaval vse, del si na tehtnico sebe in svoj narod, sedanost in bodočnost. Blagor nam. Tedaj šele si postal naš centralni duh, srce v sredini; zakaj vsi smo začutili, kako so pri tebi naše stopinje v varnih, zvestih rokah.

OTON ŽUPANČIČ o Dr. J. E. Kreku

Z VSEH VETROV

KAR LEPO SE SLIŠI, da je bila dekle slovenskega rodu letos izvoljena za **MISS VICTORIA**, 25. oktobra pa v sydneyski operi med ostalimi kandidatnicami avstralskih držav izbrana za **MISS AUSTRALIA**. **GLORIA KROPE** je bila rojena v Melbournu in krstil jo je urednik MISLI. Njena mati je iz Rogaške Slatine, oče iz Maribora, v Avstralijo pa sta dospela preko Avstrije.

Glorije v slovenski skupnosti v letih doraščanja žal nismo videli in dvomim, da zna slovensko. Če se zaveda svojega slovenskega pokolenja, smo ponosni nanjo, kot smo ponosni tudi na prvega emigranta-zveznega senatorja ki je iz naših vrst. Res nas je malo, a smo kulturno bogati. Kdor to ve, se ne bo sramoval svojega rodu — tudi letošnja **MISS AUSTRALIA** je lahko samo ponosna, da je Slovenka.

NA POHELINSKI KONFERENCI v Belgradu je 7. oktobra govoril tudi vatikanski delegat Msgr. Achille Silvestrini. Poudaril je, da je preganjanje ukrajinskih katoličanov, ki so bili leta 1946 prisiljeni v združitev s pravoslavno Cerkvijo, še vedno huda odprta rana. Kdaj se bo zacelila?

Ukrajinski škofje po svetu so pozdravili to omembo. Po letih diplomatskega molka je Vatikan le spregovoril in na odgovornem forumu povedal svoje jasno stališče.

Človeške pravice bodo morale biti na belgrajski konferenci še velikokrat omenjane, če bo hotela doseči svoj namen.

BARAGOV DAN, ki ga vsako leto praznuje Amerika, je bil letos na ameriških Brezjah, v Lemontu pri Chicagu. Veliko število se je zbralo zlasti Slovencev iz ZDA in Kanade 3. in 4. septembra, okrog trideset duhovnikov je somaševalo s tremi škofi, darove pa so prinesli k oltarju slovenski fantje in dekleta v narodnih nošah skupno z Indijanci iz Baragovih krajev. Blagoslov je podelil navzočim indijanski duhovnik po njihovem običaju. Po poročilih je bil ta Baragov dan 1977 "mogočna manifestacija slovenske vernosti in predanosti Bogu in Mariji, pa tudi slovenskega ustvarjanja in ponosa." Na svetniškega kandidata Baraga, ki je naše gore list, smo res lahko upravičeno ponosni.

PAPEŽ PAVEL VI. je 26. septembra praznoval 80-letnico rojstva brez vsake slovesnosti in brez povablencev. Dan je minil od jutra do večera kakor vsak drugi. Edino spremembo dnevnemu sporedu je dodal papež sam s tem, da je telefoniral škofu iz Brescie, svojega rojstnega mesta. Po telefonu je škofa zaprosil,

naj v njegovem imenu nese šopek rož na grobova njegovih staršev.

Ob osemdesetletnici je bilo po svetovnih časopisih mnogo pisanja, da bo papež zaradi starosti odstopil. Vatikan je ugiibanja ovrgel kot neutemeljena. Pavel VI., ki je kljub starosti in artritisu umsko in duhovno še zelo živahen, je nekaj dni kasneje na škofovski sinodi izjavil, da hoče tudi ostanek življenja, ki mu ga je Bog odmeril, posvetiti službi Cerkve.

Biti Kristusov namestnik na zemlji je odgovorna služba in zlasti v današnjem času kaj nevhvaležna. Povedati svetu odločilne besede brez kompromisov in mnogokrat doživljati odpor celo tam, kjer ga Cerkev najmanj pričakuje, mora biti boleče. Zato je prav, da katoličani papeža Pavla VI. podpiramo z molitvijo.

KANADSKI POSLANEC Sean O'Sullivan je bil izvoljen v parlament pred petimi leti, ko mu je bilo komaj dvajset let. Zdaj pa je vso kanadsko javnost presenetila njegova izjava, da hoče postati duhovnik. Hamiltonski škof ga misli poslati študirat v Rim na Gregoriano.

O'Sullivan je ob tej priliki povedal, da je svoje politično delovanje gledal kot služenje ljudstvu. Preko tega delovanja je prišel do duhovniškega poklica v pričanju, da bo mogel kot duhovnik narediti še več dobrega za kanadsko ljudstvo. "Karkoli me čaka v bodočnosti, moje življenje bo srečnejše in boljše zaradi mojega edinstvenega izkustva v kanadski politiki," je izjavil novinarjem.)

JAPONSKA ima med 110 milijoni prebivalcev le 385.025 katoličanov. Spreobrnjenja niso številna, ima pa Cerkev z ozirom na majhno število katoličanov na javno življenje ljudi precej velik vpliv. Vodi namreč dvanajst univerz, 114 srednjih, 94 višjih in 54 osnovnih šol, 32 zavodov, 593 otroških vrtcev, 55 sirotišnic, 31 bolnišnic, 138 dnevnih oskrbovališč in 24 domov za ostarele. Duhovnikov deluje na Japonskem 1.966, pomaga pa jim 381 misijonskih bratov in 6.800 redovnih sester.

O "LISTINI 77", ki obsoja teptanje človeških pravic na Češkoslovaškem, smo že pisali. Oblasti jo imenujejo "obrekovanje domovine" — po starem pravilu, ki tudi nam ni tuje: režim in domovina naj bi bila v istem loncu . . . Mnogi šibki so bili prisiljeni obsoditi Listino, ali pa o njej vsaj niso upali izjaviti jasno besedo. Zdaj kroži po Češkoslovaškem letak, v katerem avtorji pozivajo zlasti duhovnike, naj izrečejo svoj odločni DA ali NE. Izprašajo naj si svojo vest, koliko so

storili za vernike, ko so bili ti zaradi vere ali zaradi pošiljanja otrok k verouku v službi zapostavljeni in zasmehovani. "Če obsojaš tiste, ki so s prstom pokazali na te krivice, potem stojiš na strani laži . . . nisi noben pastir, temveč najemnik, ki svojo čredo od grozeči nevarnosti zapusti . . ." piše letak dobesedno. Letak ostro obsoja vse, ki hočejo razlagati svoj molk o krivicah do Cerkve in vernikov kot "diplomacijo". Naivno je misliti, da bodo s svojim molkom in popustljivostjo pridobili naklonjenost oblasti, ki jih samo izrablja v svoje namene.

Pri vsem tem pa Karel Hruza, voditelj državnega urada za cerkvene zadeve v Pragi, javno izjavlja, da je na Češkoslovaškem "verska svoboda" in se nima nihče kaj pritoževati. Kakor pri nas v Sloveniji, ko je ugotavljanje "urejenih odnosov" in "pozitivnih teženj" v razvoju odnosov" med državo in Cerkvijo na dnevnem redu, od "ugotavljanja" do prakse pa kar ni prave poti . . .

SRAM ME JE biti državljani države, ki je v desetih letih ubila 1,25 milijona otrok, še preden so zagledali luč sveta, je izjavil nedavno angleški kardinal Hume. Samo z dobo suženjstva je mogoče primerjati kaj takega. Ljudje na vse to premalo ali nič ne pomislijo. Odgovorni so posamezniki in pa tisti, ki odločajo v družbi. Ne le v Angliji, temveč tudi pri nas in po širnem svetu . . .

NA KONFERENCI v Belgradu sedi 35 tujih delegacij. Bo šla lepa prilika, da se jasno pokaže, kako komunisti kršijo človeške pravice, mimo? Najbrž bomo tudi po tej konferenci lahko zabeležili dejstvo: nenehno popuščanje Zapada napram komunističnemu Vzходу. Arthur Goldberg, bivši ameriški poslanik v Združenih narodih in vodja ameriške delegacije v Belgradu je ob začetkih izjavil, da "Združene države ne bodo iskale spopada, temveč natančen pregled izpolnjevanja obveznosti". Kako "natančen" bo ta pregled, razberemo iz njegovih dodanih besed, da "ker obstojajo še drugi težki problemi, bomo zavzeli stališče nenasprotovale naivnosti". . . .

Po vsem tem ne moremo kaj prida pričakovati. Zlasti ne, če vemo, da nasproti tej zahodni popustljivosti načeljuje sovjetski delegaciji Yuli Vorontsov, znan po svoji neizprososti. Mož je že vnaprej opozoril, da Moskva ne bo dovolila vmešavanja v svoje "notranje" zadeve. Z drugo besedo: nikogar izven Rusije nič ne briga, koliko pravic dajemo svojim državljanom . . .

NOBELOV NAGRAJENEC, bojevnik za mir in vodja ruskih disidentov Andrej Saharov, je v svoji spomenici Zahodu napisal tudi tole: ". . . Živimo v trenutku zgodovine, ko je absolutno potrebna odločilna zaslomba boja za principe svobode in vesti ter človeških pravic. Alternativa je le kapitulacija pred totalitarizmom in izguba vseh dobrin svobode, pa politična, gospodarska in moralna degradacija. Zahod,

njegovi politični in ideološki vodje, ter njegovi svobodni in pošteni narodi ne morejo dovoliti, da bi do tega prišlo . . ."

LETOS je poteklo štirideset let od znamenite enciklike papeža Pija XI. "**Mit Brennender Sorge**" (S pekočo skrbjo), ki so jo na cvetno nedeljo leta 1937 brali s prižnice po vseh cerkvah Nemčije. Dokument ima zgodovinski pomen, saj je bil eden izmed najbolj jasnih in odločilnih obsodb nacističnega režima, kar jih je bilo izrečenih. Dokazal in obsodil je nacizem kot protiverski, protičloveški in zmotni sistem, ki hoče celo Boga samega, Stvarnika vesolja, utesniti le med meje enega samega naroda in v ožino ene same etnične rase. Takrat niti svetovne vlade niti politiki še niso doumeli prave narave nacizma ter njegove nevarnosti za svetovni mir. Politika pogajanj in popuščanja se je kljub encikliki nadaljevala, dokler ni Hitler leta 1939 z nenadnim napadom na Poljsko jasno pokazal svoje namene in sprožil drugo svetovno vojno.

Letos se spominjamo tudi štiridesetletnice enciklike "Divini Redemptoris", ki jo je papež Pij XI. objavil komaj nekaj dni za gornjo. Z njo je pokazal svetu tudi na komunizem v pravi luči. Poseben članek o tem je na 295 strani te številke .

ZRTVE dvanajstletnega Emanuela Jacque, iz družine portugalskih priseljencev, je bilo treba, da se je oblast kanadskega mesta Toronto končno le zganila. Dečko je čistil čevlje na Yonge Street, ki je že dolgo znana po lokalnih pornografije, spolnih orgij in raznih perverznošti. Zadnje dne julija so razvratneži dečka zlorabili, ga utopili v lijaku ter nato vrgli med smeti. Torontski nadškof je že lani dvignil glas zoper pornografijo in javno nemoralo velemesta in torontska mladina je pobirala podpise, naj oblast kaj ukrene in očisti Yonge Street. Odziva ni bilo do zdaj, ko je bil za očiščenje ulice nemorale žrtvovan dvanajstletni Emanuel.

Višek je doseglo ogorčenje ob pogrebu, ki ga je vodil naš rojak, torontski škof za priseljence — dr. Lojze Ambrožič. Polna cerkev in še tri tisoč ljudi pred cerkvijo je z udeležbo javno protestiralo in zahtevalo strožje ukrepe. Del škofovega govora — govoril je v portugalsčini in angleščini — je prinesel tudi dnevnik "The Toronto Star".

PRESENETLJIVO novico so prinesli ob koncu oktobra časopisni in radijski poročevalci: Jovanka, od let po revoluciji Titova življenjska družica — v hišnem zaporu. Vtikala naj bi se v državne zadeve, nastavljala generale in podobno . . . Res čudno meljejo mlini časa — če novici smemo verjeti. Za enkrat naj velja: bomo videli . . .

DRAGI OTROCI!

Danes vam predstavljamo zopet lep zgled za vas vse: mladega študenta medicine iz Sydneya. **MARKO PERKO** je sin Janeza in Danice r. Plesničar. Ima še mlajšo sestrico Silvijo, ki hodi v srednjo šolo.

Marko je bil rojen 24. februarja 1956 v Mona Vale, N.S.W. Ima torej 21 let. Osnovno šolo je končal v rojstnem kraju, nato se je vpisal v St. Joseph's College, Hunters Hill, kjer je leta 1974 maturiral. Zdaj že tri leta študira na medicinski fakulteti, poleg študija pa je na redni praksi v North Shore bolnišnici. Na praksi je bil tudi v Novi Zelandiji, Palmerston North. Domočina mu je tako všeč, da je Slovenijo že trikrat obiskal. Z veseljem povemo, da zelo lepo govori slovensko.

Marko je resen študent. Pravi, da si je zdravniški poklic izbral zato, ker želi delati z ljudmi in jim pomagati. Seveda kot študent samo pri knjigah in po bolnišnicah ne more čepeti: ob prostem času se bavi tudi s športom, zlasti ga veseli golf in pa vodno smučanje. "Zdrav duh v zdravem telesu!" je staro zdravniško pravilo.

Mlademu kandidatu doktorskega naslova želimo pri študiju veliko uspehov. Ko bo srečno končal težke študije, bomo tudi mi veseli: enega slovenskega zdravnika več bomo imeli v Sydneyu.

SLOVENSKA ŠOLA. — Lansko leto sem začela hoditi v slovensko šolo pri cerkvi v Kew. Stara sem sedem let. Komaj čakam, da pride nedelja, tako rada hodim k pouku. Saj se bom naučila slovenskega jezika. Potem bom lahko pisala tetam in sestričnam v Slovenijo. — **Mojca Težak, Ivanhoe, Victoria.**

VSEH MRTVIH DAN

TIHO SREDI BOŽJE NJIVE

ŠEPETA CIPRESA:

"DANES NA STEZAJ ODPRTA
BOŽJA SO NEBESA!"

DUŠE UMRLIH ROMAJO

V TRUMAH NA GOMILE.

BELE SVEČKE ŠTEJEJO,

KI SO V PRST VSADILE

NJIM V ČAST IN V TIH SPOMIN

JIH ROKE LJUBEČE,

SOLZE BLAGOSLAVLJAJO

IN SPOMINE DAVNE SREČE.

MIRKO KUNČIČ

Dragi striček! Povedati Ti moram, da tudi jaz berem naš Kotiček. Seveda ne sam. Mama mi pomaga in če katero besedo ne razumem, mi jo razloži. Tako se obenem učim slovenskega jezika, ker nimam prilike za slovensko šolo. Tudi teta mi je poslala več knjig iz Slovenije, a tiste so še težje kakor pa Tvoj Kotiček.

Mogoče Te zanima, da imam psa, dva zajčka in dva muca, trinajst golobov, enega kuščarja, dva karnarčka in eno papigo, ki govori veliko besed. Zdaj bi rad dobil še eno želvo, pa mami pravi: "Dovolj imam skrbi in dela! Ti prineseš živali domov, potem moram pa jaz skrbeti zanje . . ." Včasih mora res mama skrbeti za hrano, ker jaz kar pozabim. Pa bi se rad poboljšal.

Pozdrave Tebi in vsem Kotičkarjem! — Tvoj **Johnny.**

Zopet samo **Johnny** brez priimka in kraja! Iz poštnege pečata sem razbral N.S.W., kraj je zabrisan. Ni čudno, da Johnny pozablja svoj zoološki vrt in mora zanj skrbeti mama. — Vsekakor sem pismo objavil, ker si ga, nabrž z mamino pomočjo, lepo napisal. Le beri Kotiček in uči se slovensko! In če bi rad k svoji živalski farmi dodal še kaj golobov — kar k nam v Kew pridi, pa jih lahko naloviš kolikor hočeš! Tvoj **Striček.**

* * *

V šoli so delili spričevala za konec šolskega leta.

Ko je Marko prišel domov, mu je oče rekel: "No, Marko, pokaži brž spričevalo!"

Marko pa mu je odgovoril: "Pusti to, očka! Saj vedno praviš: glavna stvar je, da smo vsi zdravi . . ."

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

ROSANNA, VIC. — Upokojenci z Elthamskega hriba se toplo zahvaljujejo — prepričana pa sem, da smem v zahvalo vključiti tudi ostale udeležence — vsem, ki so kakor koli pripomogli, da je **DAN OSTARELIH** v našem verskem središču v Kew tudi letos tako lepo uspel. Ljubi Bog nam je kot lansko leto naklonil lepo vreme, kar je bilo gotovo zelo važno za pešače, ki so ta dan za sklad bodočega Doma počitka hodili dolgo pot.

Ideja verskega središča za obhajanje našega dneva je lepa in plemenita, izvedba pa ne ravno lahka in zahteva veliko truda. Patroma zahvala, saj je bil celotni spored posrečeno izbran. Zaposlil nas je vse popoldne tako, da ni bilo prilike za dolgočasje. Prehitro so tekale ure, ko se je vse lepo zvrstilo: sveta maša, nastop mladine in geelongskih pevcev, kosilo, med Walkathonom igranje tombole ter šaljivi nastop, končeno pa razglas uspeha in podelitev nagrad.

Prisrčna zahvala vsem nastopajočim. Zlasti mladino, ki je nastopila s petjem in plesom, je bilo veselje gledati. Kako so se vrteli po taktu in so široka krila deklet prav tako kot nekdaj v starih časih delala široke kroge in se odbijala med seboj. Enako hvala vsem godcem, ki so skrbeli za srbeče pete in dobro voljo. Pete res niso zasrbele samo mlajšim: še našo gospo Laukovo so vzdignili, da se je po svoji hoji enajstih kilometrov s sinom zavrtela kljub osemdesetim letom. Meni pa so posebno prirastli k srcu "Veseli planinci", ki so s tako resnostjo ubirali strune in nabijali na boben. Kot da so v dvorani čisto sami s svojimi inštrumenti na kaki tekmi.

Kosilo je bilo okusno pripravljeno, zato kuharici in članicam Društva sv. Erne za brezhibno postrežbo prav tako prisrčni "Bog lonaj"!

Za upokojence na Elthamu in v imenu vseh zbranih na Dan ostarelih — **Minka Peršičeva**.

Gospa Minki Peršičevi hvala za vrstice, ki tako zgovorno kažejo, koliko veselja lahko nudimo ostarelim med nami. Sleherni dan v letu naj bo v naših mislih in dejanjih **Dan ostarelih**, tretja nedelja v septembru pa še posebna injekcija nam vsem!

Kot smo zvedeli, je gospa Minka nedavno praznovala svojo osemdesetletnico. K visokemu jubileju ji — četrto malo pozno — iz srca čestitamo in ji želimo zdravja, pa tudi še veliko veselih uric v krogu ostalih upokojencev. Je že dolgoletna naročnica MISLI, v katerih se je v teku let že tudi marsikdaj oglasila in svoje misli posredovala ostalim bravcem. Hvaležni smo ji za vse, kar je in kar še dela za našo slovensko skupnost.

Naj ob tej priliki izrečem iskrene čestitke tudi gospe **Idi Laukovi**, ki jo omenja gospa Peršičeva in je 27. oktobra dočakala svojo osemdesetletnico. V krogu svojih domačih in prijateljev jo je praznovala. Kljub visokim letom je še vedno čila in zdrava, da ji nihče ne bi prisodil toliko križev. Da se je udeležila celo našega Walkathona in prehodila vse kilometre, smo poročali drugje. Vsem mladim je bila v zgled in Bog daj, da bi tudi nam vsem še dolgo svetila s svojim zgledom zavedne in globoko verne slovenske matere. To ji iz srca želimo vsi, ki jo imamo radi in jo spoštujemo: znanci, prijatelji in domači. Na mnoga leta! — **Urednik**.

SURREY HILLS, VIC. — Rada bi se v MISLIH spomnila pokojne gospe Androjna, ki je nedavno odšla k Bogu po zasluženo plačilo. Če kdo, ona zasluži, da jo omenimo v našem časopisu. Z njo sem se srečala slučajno, ker spadava v isto župnijo, kamor sta prihajala z možem k maši, velikokrat celo peš, pa četudi tri četrt ure daleč. S svojo materinsko ljubeznivostjo in skromnostjo me je zelo pritegnila nase in v marsičem mi je nadomeščala mamo. Bila je globoko in pristno verna, vedno vedra in nasmejana, pa tudi vedno pripravljena za pomoč in tolažbo. Težko se prepričujem, da je ni več med nami.

Draga, mama Androjna! Tiho in skromno, kakor si živela med svojimi dragimi, si nas tudi zapustila. Ostal nam je le topel spomin nate — na tako pristno slovensko mater, ki je večino življenja preživela v tujini, pa je ohranila vse tisto naše in znala tudi deliti. Bila si živa plamenica, svetel zgled nam vsem. Vedno sem te občudovala, da si znala svojo globoko vero tako močno zasaditi tudi svojima hčerkama, ki sta rasli v tujem okolju: tudi njih družine so zgled krščanskega življenja, ki danes žal pri mnogih tako pojema. A Tvoje življenje se je izteklo: ni Te več med nami, ki Te bomo še dolgo pogrešali. Pa bodi zato naša priprošnjica pri Bogu! Prepričani smo, da Te je bogato nagradil za tako lepo in plemenito življenje. — **Tinka Urh**.

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN

LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

ADELAIDE, S.A. — Dragi urednik! Pišem v angleščini, saj bi s slovenščino preveč mučil sebe in — Vas. Sem pa mlad in že tukaj rojen. Pa morda boste le našli čas in pismo prevedli, saj je po svoje zanimivo. Kaže, da se mladi zanimamo za razvoj sveta, dočim mnogi priseljenci, celo iz nesvobodnih dežel, nekako popuščajo in stojijo ob strani. Marsikomu izmed nas je to nerazumljivo.

Preteklo soboto, 1. oktobra, sem z nekaj slovenskimi mladinci sodeloval pri protestnem maršu, ki ga je organiziral Odbor uslužjenih narodov za S.A. Oktobar namreč beleži šestdesetletnico boljševiške revolucije v Rusiji. Bil sem presenečen videti toliko mladih sovrstnikov, ki so se potrudili v Elder Park in so z maršom po King William cesti do Victoria Square pokazali, da ne soglašajo s komunizmom ter njegovim tlačenjem osnovnih človeških pravic.

Težko bi bilo ugotoviti naše število in tudi poročila so bila različnih mnenj. Tisoč, dva, tri? ... Zdelo se mi je, da nas je bilo kar precej z ozirom na dejstvo, da protest ni bil posebej oglašen, kakor mnogi drugi adelaidski javni protesti. Bili smo ločeni po etniških skupinah, od katerih je bila največja ukrajinska, dočim je bila naša slovenska — žal mi je priznati — najmanjša. Vendar je slovenska narodna zastava ponosno vihrala in nas v Adelaidi sredi mesta prvič vidno predstavljala.

Videti toliko mladih, ki sami res niso nikoli izgubili dom in svobodo, pa s skrbjo mislijo na druge, je bilo še za mene presenetljivo. Tudi govorniki, ki so na Victoria Square prikazali svoja gledanja na komunistično okupacijo in zlorabo osnovnih človeških pravic, so bili mladi moške in žene. Ti ljudje niso bili kakšni diplomati ali osebe visokih položajev v družbi, s kakršno koli politično težo ali usmerjenostjo. Bili so sami preprosti ljudje. Modro in prepričevalno so pokazali na komunizem kot zmoten sistem, ki se poslužuje laži in prevar, da dobi popolno oblast in oropa človeka osnovnih pravic. Pokazali so na njegovo nevarnost, saj je od 7% človeštva v letu 1939 razširil do danes svojo pogubno oblast že na 37% vsega svetovnega prebivalstva. Šestdeset milijonov človeških žrtev, ki jim je v tem času vzel življenje, mu ne pomenijo nič, samo da pride do končne zmage. Enako ne dva milijona brezpravnih po ječah in taboriščih. Grozljivo slika, ki se je mnogi ne zavedajo.

Za protestni marš ni vzelo mnogo časa in govornike je bilo prijetno poslušati, ker so bili iskreni. Od zborovanja sem se vračal z občutkom zadoščenja, četudi nisem storil drugega kot s sodelovanjem pokazal, da mi ni vseeno, če je človeštvo v strahu pred komunizmom in tolik del pod njim brez slehernih osnovnih pravic. Vsaj nekaj jih misli na to in jih ni strah javno pokazati svoje prepričanje ter izpovedati svoje zahteve za pravičnejši in svobodnejši svet.

Naj za konec še enkrat poudarim: naša slovenska skupnost je lahko prvič videla v maršu sredi mesta svojo narodno zastavo. Mi mladi Slovenci smo ponosni na to. — **Frank Ahlin.**

BRISBANE, Qld. — Že v zadnji številki ste brali kar vzpodbudno poročilo predsednika naše "Planinke", Mirka Cudermana, o sklepu večine članstva, da društvo kupi zemljišče. Danes že lahko poročamo, kar je prinesla oktobrska številka društvenega glasila "Glas planinke": "... Z močnim sodelovanjem rojakov in dobro voljo se je navdušenost stopnjevala. Želja brisbanske slovenske skupnosti do lastnega zemljišča se je uresničila 23. septembra, ko smo v gotovini izplačali potrebno vsoto \$16.700.— S tem smo Slovenci v Brisbanu postali lastniki zemlje oz. "grička", kot jo nekateri radi imenujejo. Slišati je bilo, da smo Brisbančani prvi v Avstraliji v gotovini plačali zemljo, brez kakšnega posojila. Složnost rojakov v skupni

Melbournski rojaki!

Zelite morda kupiti po zmerni ceni KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma Bruna in Alme SDRAULIC (komaj miljo in pol od Slovenskega grička v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH
Telefon: 437-1868

TISKARNA

POLYPRINT
PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121

TEL. 429 3188

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

Melbournskim Slovincem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako delo!

potrebi in skrb za društveni napredek v korist slovenske skupnosti v Brisbanu je vsekakor večja kot so nekateri predvidevali . . ."

Tudi "dokaz navdušenosti" je v "Glasu planinke" kaj zgovoren: dolga vrsta rojakov, ki so darovali v skupni fond. Zaslužijo samo čestitke! Ni dvoma, da se bodo odzvali tudi vabilu na delo: k čiščenju zemljišča, nasajanju dreves, zidanju ognjišča na prostem, postavitvi ograje, stranišč in plesnega odra na prostem, ureditvi balinišča in napeljave vode. . . Buldozer pri ravnanju zemlje je že na delu. — **Poročevalec.**

ADELAIDE, S.A. — Čestitke izrekamo našemu rojaku **Rihardu Jenku**, ki že več let živi med nami (priselil se je iz Melbournu) in si je postavil svoj prijetni domek v Bedford Parku, le ženke še ni imel v njem. Zdaj pa je poskrbel tudi za to: odšel je na nekaj mesečne počitnice na Filipine, spoznal pridno domačinko **Coro Yap** in 25. maja letos sta se tamkaj poročila. Zvestoba sta si obljubila pred oltarjem cerkve sv. Petra in Pavla, Ormoc City, Leyte. Dne 15. oktobra jo je vesel pričakal na sydneyskem letališču, nato pa jo z avtom odpeljal proti Adelaidi. Spotoma sta obiskala tudi melbournsko versko središče v Kew.

Rihard je iz župnije Predloka blizu Kopra, vas Krnica, nevestin rojstni kraj pa je Ormoc City, Leyte, Filipini. Po poklicu je učiteljica in odlično obvlada angleščino. Pravi, da po poskusila tudi s slovenščino, ko je že njen življenjski drug Slovenec.

Novemu paru želimo obilo sreče na skupno pot! — **Poročevalec.**

BLACKTOWN, N.S.W. — Družina Asterstater se iskreno zahvaljuje vsem rojakom za številne čestitke, darove in druge prijaznosti, ki sta jih bili deležni najini hčerki Kristina in Ave Marija ob priliki njune poroke v Taree, N.S.W.. Kljub razdalji se je lepo število povabljenih odzvalo vabilu in z nami delilo radost pomembnega dne. Bog povrni vsem! — **Zinka in Stanko Aster-Stater.**

Potrebujete TAPETNIKA?

RUDI BABICH

obnavlja in popravlja kuhinjske stole,
naslonjače in zofe ter vse ostalo,
kar morda v Vaši hiši kliče po tapetniku.

Iz starega novo po zmernih cenah!

Prepričajte se sami!

Nič Vas ne stane vprašati za ceno!

Telefon: 604 2038

217 Polding Street, Smithfield (Sydney), N.S.W.

Že na prvi pogled kaj preprost človek se je prišel ponuditi v neko podjetje za razpisano službo direktorja.

"Ali ste neumni?" je vkliknila tajnica.

On pa: "Ali je to edini pogoj?"

Misli, Okt.-Nov. 1977

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUS
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje živi **ZOLTAN ZISKO**, doma iz Prekmurja. Njegov zadnji naslov je bil v West Melbournu, Victoria. Že delj časa se ni oglasil domačim. Po njem povprašuje brat, ki je na delu v Nemčiji. Uredništvo bo hvaležno za kakršno koli sporočilo.

Kdo pozna **FRANKA DROBNIČA**. Domov se je zadnjikrat oglasil pred nekaj leti iz South Melbournu in sporočil, da je poročen z Avstralko in da ima že dva otroke. Mati poizveduje za njim in jo skrbi, kaj je s sinom. Če kaj veste o njem, sporočite uredništvu!

ALOJZ STOPAR se že precej let ni javil domačim in po njem poizveduje brat iz Raven pri Krškem, Alojz je menda poročen s Poljakinjo in njegov zadnji naslov je bil v Sydneyu — Cabramatta West. Kdo kaj ve o njem?

PHOTO
Micky's
Studio

9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE

Tel. 63 1650

Za poroke, krste in razne druge družinske prilike
smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

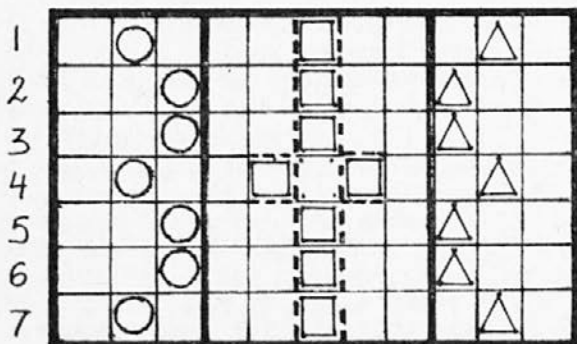
Slika za potni list — v dvajsetih minutah!

Stara ženica se pelje v vlaku. Nasproti ji sedi fant, ki ves čas melje po ustih žvečilni gumi. Ženica ga pozorno gleda in mu od časa do časa pokima. Preden izstopi, pa mu reče: "Lepo, da si se ves čas pogovarjal z menoj, ampak veš, jaz sem čisto gluha . . ."

IZPOLNJEVANKA

(Sestavil Br. Bernard)

Najprej se spravite na kroge, kvadrate in trikotnike v liku Izpolnjevanke! Povedo vam zmagovalce **Tretjega vseavstralskega mladinskega koncerta**, ki je bil v avgustu letos v Canberri. V kroge pride priimek in začetnica imena letošnje zmagovalke v solo petju, v kvadrate ime zmagovalne pevske skupine, v trikotnike pa ime ansambla-zmagovalca, vsa tri imena od zgoraj navzdol.

Vstavi v vodoravne vrste od leve strani Izpolnjevanke do prve črtkane navpičnice: 1. neradodarno, dano s slabo mero; 2. sladkovodna riba roparica; 3. nezaželen ogenj; 4. tujka za dodatek, pritiklino; 5. samostanski predstojnik; 6. ime kraja z dodatkom "pri Kranju"; 7. travnato stebelce.

Vstavi v vodoravne vrste med debelima navpičnicama: 1. junaštvo; 2. tujka za model; 3. prebivalci Arabije; 4. ljubkavalno ime za Ksenijo; 5. nepopolni opisi brez podrobnosti; 6. luža, mlaka, jama z deževnico; 7. glavno mesto Egipta.

Vstavi v vodoravne vrste od druge črtkane navpičnice do desne strani Izpolnjevanke: 1. razume, spoznava; 2. utruja, vzame sapo; 3. ljudski izraz za vigilijo, tudi za cerkveno mrtvaško opravilo; 4. ne visok, blizu tal; 5. gora, na kateri je Mojzes prejel deset zapovedi; 6. začasni sprejem tuje lastnine proti povračilu; 7. spreten za delo.

Rešitev pošljite najkasneje do 30. novembra na uredništvo.

REŠITEV SEPTEMBRSKE KRIZANKE:

Vodoravno: 3. pletenka; 6. stator; 7. Istrijan; 8. Miriam; 9. Oceanija; 13. Dane; 15. omračitev; 17. skok; 19. platnice; 22. pojata; 23. organist; 24. insekt; 25. oklestek.

Navpično: 1. strina; 2. ateizem; 3. primorati; 4. torta; 5. kralj; 10. epileptik; 11. IMVK; 12. atek; 13. drap; 14. nota; 16. esejist; 18. optika; 20. lirik; 21. Nanos.

Rešitev so poslali: Dorica in Ivan Slavec, Lidija Čušin, Rozi Lončar, Jože Grilj, Vinko Jager, Alenka in Eva Žigon, Mirjam in Teja Bavčar

Izžreban je bil **Vinko Jager**.

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

● Direktor delavcu: "Sklenili smo, da boš kot gospodar ustvarjenih sredstev odločil, da gre toliko za ta namen, toliko za oni namen, toliko za tisti namen . . . in tako naprej!"

● Z zadovoljstvom sporočamo, da se nam je posrečilo za člane naše Kmetijske zadruge kupiti dovolj krompirja.

● Direktor komiteja za turizem: "Mislimo, da smo se iz preteklih napak naučili ukrepati. Letos nam je pravočasno jasno, da bo turistična sezona najbrž polomija."

● Advokat bere oporoko pokojnika: ". . . vplačano stoenko pa naj prevzame moj vnuk, ko odraste in ga bodo obvestili o dobavi . . ."

● Šah je živa prisposoba našega kmetijstva: najprej žrtvujemo kmete.

● Oglas: Na prodaj je mercedes de luxe — s pogledom na propadajočo tovarno.

● Direktor podrejenemu, ki mu je prinesel na vpogled besedilo novega predloga: "Torej je ta predlog res dovolj zapleten in nerazumljiv, da ga lahko predložimo zboru delovnih ljudi v odločanje?"

● Težko je priti v zgodovino. Še težje je priti iz nje.

● Samoupravljanje je v mojem delovnem okolju pridobilo novo kvaliteto: še bolj moram molčati.

● Vžigalica je ena redkih stvari, od katerih zahtevamo, da imajo dobro glavo.

Melbournsko tapetniško podjetje

JOE'S UPHOLSTERY REPAIRS

je v rokah tapetnika, ki Vam bo po zmerni ceni na uslugo pri vseh tozadevnih popravilih Vašega pohištva

Priporoča se

JOZE VUKOVIČ

10 Prentice Street, NORTH ALTONA, Vic.

Telefon: 391 3776

"S čim si presenetil ženo za njen god?"

"S šopkom rož."

"To pa vendar ni bilo presenečenje."

"Kako da ne? Mislija je, da bo dobila krznen plašč..."

* * *

Ona: "Lani ste me prosili, naj bi se z vami poročila, pa sem odklonila. Letos sem drugačnega mnenja."

On: "Jaz tudi!"

Se želite naučiti voziti avto?

SOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudim

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom,
klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor
za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

Ste poravnali naročnino za MISLI???

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo
ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z namil se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede
rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim
obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

NORTH MELBOURNE,

189 Boundary Road,

329 6144

MALVERN,

1382 High Street,

509 4720 in 509 3675

SPRINGVALE-DANDENONG,

505 Princes Highway, Noble Park,

546 7644

MENTONE,

3 Station Street,

93 2460

FRANKSTON,

232 Cranbourne Road,

781 2366

NA USLUGO V ČASU ZALOVANJA

MELBOURNSKI SLOVENCII !

V slučaju prometne nesreče se posvetujte z
LAWSON MOTOR BODY REPAIRS
za kvalitetna popravila Vašega avtomobila.

Delamo tudi za R.A.C.V in druge zavarovalnice.

Vprašajte za rojaka Darka Butinar ali Maria Deltoso!

15 Lawson Crescent, Thomastown, Vic. 3074 — Tel.: 460 4102

Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.
(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur
in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na
vse nakupe. Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte
o ugodnih pogojih.
Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

MELBOURNSKI SLOVENCII

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**

za selitev in podobno,

se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,

delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LTD.

182 NORTON STREET, LEICHHARDT, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS —

INSURANCE BROKERS

Prevzemamo registracijo in popolno knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb
ter kontraktorjev, kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obračune ("Income
tax return"), rešujemo davčne probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA
J. M. THAME
E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja — "Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bolezen, v nezgodah; zavarovanja ne-
premičnih itd. (Workers' Compensation, Public Risk, Superannuation scheme,
Pension Funds).

TELEFON: SYDNEY 560-4766 in 560-4490